

Südetler aralarında bir hükûmet teşkilâtı vücade getirdiler

*Çekoslovak hükûmeti dün kat'î
tekliflerini Südetlere bildirdi*

SÜDETLER İSYANA MI HAZIRLANIYORLAR?

Almanya bir ihtar

İngiltere ve Fransa'nın
tedbirleri Amerikada
iyi karşılandı

İlk Südet kongresi için
hazırlıklar yapılıyor

Nevyork 6 (Hususî) — Ünyated Pres
bildiriyor.

Südet meselesinden mütevellid Av -
(Devamı 11 inci sayfada)

Pragda günün en meşhur iki siması:
Südet meb'usu Kund ve Ransimenin
mesai arkadaşlarından Gvatkin

Alman silâh fabrikaları gece gündüz işliyor

Alman ajansından: "Fransa hâdisatın icab ettirdiği
çerçeveyi aşan tedbirleri geri alırsa fena olmaz,"

Alman donanması manevralara başladı

Berlin 6 — D. N. B. ajansı, Fran-
sız ihtiyatlarının silâh altına çağırıl-
mış olduğuna dair Havas ajansı tara-
fından yapılan tebliğ hakkında aşağı-
daki tebliği neşretmektedir:

Fransa'nın bizim Garb hududları -
mızda tevessül ettiği tedbirler, şayanı
hayrettir. Hususile ki, bu baktaki teb-
liğ aynı zamanda umumî vaziyette his-
(Devamı 11 inci sayfada)

**İngiliz donanması da
manevralara başladı**

Londra 6 (Hususî) — İngiliz
anavatan donanmasının sonba-
har manevralarına yarın (bugün)
(Devamı 11 inci sayfada)

Balkanlardaki Alman elçileri toplanıyorlar

Ankarada bulunan Alman
sefiri de bunun için
Berline çağırılmış

Dr. Von Keller
(Yansı 11 inci sayfada)

Pazarlık yasağı

Yunan gazeteleri: "Tür-
kiyenin verdiği karar bize
örnek olmalı," diyorlar

Atınada çıkan Katimerini gazetesi
yazıyor:

Türk gazetelerinin verdiği malûma-
ta göre, 1 Eylül'den itibaren Türk halkı
en büyük bir eğlencesinden mah-
rum kalacaktır. Esasen Şarkı Avrupa
milletleri de bunu eğlence addederler-
di. Yapılan bir kanunla pazarlık ya-
sak edilmektedir. Türk gazeteleri, bu
kanunun çok zor tatbik olunacağını id-
dia etmektedirler.

(Devamı 11 inci sayfada)

Sırtta seyyar satıcılığa yeniden müsaade edilmesi düşünülüyor

Sırtta küfelerle seyyar satıcılık,
sırtta ve sırıkta hamallık İstanbulda
bir müddettenberi yasak edilmiştir. İs-
tanbul Şehir Meclisinin vermiş oldu-
ğu bu kararın tatbikinde bir çok güç-
lüklerle rastlanmıştır.

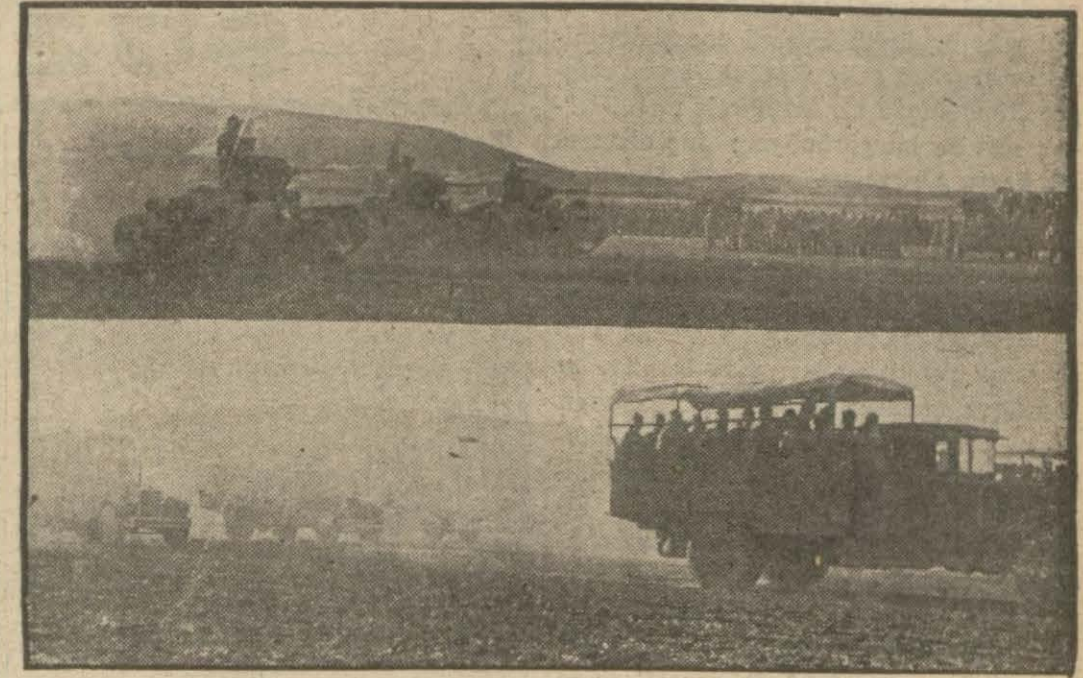
Tatbikatta tesadüf edilen müşkülâtı
yazmış seyyar satıcılığın İstanbulun
coğrafi vaziyetli dolayısıyla tekrar ia-
de edilmesinin veya yerine bir başka
(Devamı 11 inci sayfada)

Kahraman ordu Antep

**çevresinde de askerî
manevralara başlıyor**

Kıtaat tayin edilen konaklarında
hazırlıkla meşgul olmaktadırlar

Millî mücadelede kadınlarına varıncaya kadar
asker olan Antep halkı bayram yapıyor

Manevralara iştirak edecek olan ağır tanklarımızdan bir kaçı ile bindirilmiş
kıtaat ge çid resminde

Antep 6 — Burada yapılacak ma-
nevralara iştirak edecek olan kıtaat
maktadırlar. Manevraya üç güne kadar
gehrimiz çevresine gelmekte ve tayin e-
(Devamı 11 inci sayfada)

Yangtze nehrindeki Çin müdafaa hattı yarıldı

Çinliler yeni müdafaa hatlarına yerleştiler,
cebhelere şiddetli muharebeler devam ediyor

Londra 6 (Hususî) — Japon kuvvetleri,
Yangtze nehrinin sol sahilinde Çin mü-
dafaa hattını yarmağa muvaffak olmuş-
lardır. Çin kıt'aları yeni mevzilere çe-
kilmişlerdir.

Japonların ileri hareketi devam et-
mektedir.

Diğer taraftan Pekin - Hankeu demir-
yolunun müdafaasında Japonlar tarafın-
dan kullanılan beş yüz Çinli asker, Ja-
ponlara karşı isyan etmiştir.

Taarruz ve mukabil taarruzlar
Hankov 6 (A.A.) — Kiangsi cephesinde
(Devamı 3 üncü sayfada)

Denizbank teşkilâtında değişiklikler yapılıyor

Havuzlar ve fabrikalar direktörlüğüne vekâleten
bir mühendis getirildi,
eski direktör başka bir vazifeye tayin edilecek

Denizbankın İstanbul teşkilâtında
bazı değişiklikler yapılacağına dair
dün şehrimizde dolaşan muhtelif ri-
vayetler hakkında telefonla Ankara-
dan Denizbank umumî merkezinden
malûmat ve tafsilât aldık. Edindiği-
miz bu malûmatı aşağıya dercediyö-
ruz:

Denizbank kanununa göre esasen
bütün servislerin mahiyetlerine göre
birleştirilmesi iktiza ettiğinden bu de-
fa işletme servislerinin birleştirilme-
sine tevessül olunmuştur. Teşkilâta ve-
riflen yeni şekle uygun olarak tanzim
edilmekte bulunan kadrolar yakında
teşkil olunacak yüksek mürakabe hey-
etinin tasvibine arz edilecek, 1939 yılı
başında tatbik mevkiine konulacaktır.

Havuzlar ve fabrikalar direktörü
Cemil başka bir vazifede kullanılmak
üzere bu direktörlükten alınmış ve ye-
rine vekil olarak inşaiye mühendisle-
rinden Celâl tayin olunmuştur.

Denizbank umumî müdürü Yusuf Ziya
Öniş

MESELELER Üzüm faciası

Bir arkadaşımız dün hale gitti, sonra manavları gezdi
alış ile satış arasındaki fiat farkı yüzde iki yüzden
başlamakta, üç yüze kadar yükselmektedir

Halde bek liyen üzüm

Dünkü nüshamızda üzüm sergisi mü-
nasebetle Herekede üzüm müstahsille-
rile görüşen bir arkadaşımızın bu seneki
üzüm satışları hakkında topladığı malû-
matı yazmıştık. Bu sene üzüm pek bol -
(Devamı 11 inci sayfada)

Hergün

Türkiyenin petrol ve Alkol meseleleri

Yazan: Muhittin Birgen

Türkiyede petrol ve petrol müstakkatının sarfiyatı seneden seneye yükselip gidiyor. Memleketi motorleştirmek politikasında gösterdiğimiz ihmale rağmen, bu memlekette hâlâ eşiği güzel bir nakil vasıtası zanneden bir zihniyet hüküm sürmekte bulunmasına rağmen, memleket kendi kendisine, yavaşta olsa, motorleşmeğe gayret ediyor. Bugünkü cihan hayatı Türkiye'ye de motorleşme zaruretlerini öğretiyor. Eskimiş ve sökülmiş otomobil motorleri bile şurada burada yardımcı hizmetler görmekte ve benzin sarfetmektedir. Ne olursa olsun, motöre karşı rekabet etmesi istenilen eşiğin cinsi ne kadar ıslah edilirse edilsin Türkiye - her işde geç kalmak bizim için eski bir an'anedir! - motorleşecektir.

Türkiye motorleştiğince bizim için petrol ve petrol müstakkatı meslesi de ehemmiyet kesbedecek. Bu meselenin hal çarelerini arayıp bulmak, hem de çabuk bulmak, bugünkü iktisad meselelerimizin en başında gelir. Halbuki, en az meşgul olduğumuzu zannettiğimiz meselelerden biri de görünüyor; hiç olmazsa biz böyle görüyoruz.

★

Türkiyenin etrafı bir petrol kordonile çevrilmiştir. Arnavudlukta, Macaristanda, Romanyada, Kafkasyada, İranda, Musulda petrol hazineleri var. Bunlar, az veya çok randımanla işleyip duruyor. Şimdi de Basrada, Kuveytte gayet kuvvetli yeni hazineler keşfedildi ve işlenilmesine başlanmak üzere, bulunuyor. Şimali Suriyede hududlarımızın kenarında petrol hazineleri bulunduğu anlaşılıyor. Biraz daha cenubda, Hicazın sahil mıntakasında gayet mühim hazineler keşfedildi ve en son Arab gazetelerinde okuduğuma göre, kendilerine 11 kuyu açmak üzere imtiyaz verilen Amerikalılar, açtıkları tek bir kuyudan günde beş yüz ton petrol çıkarmaya başlamışlardır. Etrafı böyle bir petrol kordonile çevrilmiş olan bir memleketin toprakları da elbet petrol hazinelerine sahip olmak lâzımdır. Bir gün gelecek biz de petrol bulacağız. Bu husustaki ümidlerimiz çoktur. Yeni Türkiye de eski Osmanlı imparatorluğu gibi, geniş servet hazineleri üstünde oturup ta bunların vücudlarından haberdar olmayacak derecede gafil bir memleket değildir. Arıyoruz, elbet bulacağız.

Ancak, bu hazineleri buluncaya kadar memleketin bilhassa petrol müstakkatına olan ihtiyacını tatmin edecek tedbirleri ihmal etmemiz caiz de değildir. Bunları aramakla ve temin etmekle mükellefiz.

★

Petrol noksanını telâfi edecek ve memleketin bilhassa karbüran ihtiyacını tatmin edilecek tedbirlerin başında kömürden ve bilhassa linyitten benzin ve muhtelif cinste makine yağları istihsal meselesi vardır. Bir zamanlar fen için büyük bir mucize derecesinde mühim bir keşif sayılan ve istihsal tesisi itibarile büyük sermayelere muhtaç görünen bu sun'î benzin işi, bugün alelade kimya işleri derecesine inmiş ve hattâ her ciddi sermayenin başarabileceği bir istihsal şekli halini almıştır. Bizdeki dahilî benzin fiyatları da bu istihsalî iktisaden mümkün kılar bir haddedir. Şu halde yapılacak şey, bu hususta nisbeten küçük mahiyetteki hususî teşebbüsleri himaye etmekten ibarettir. Böyle bir siyaset, iptidai maddesi yüzde yüz Türk olan ve Türkiyenin her tarafında mebzulen münteşir bu istihsalin kendiliğinden memleketin her tarafında teşekküle başlamasını temine kâfi gelir.

Petrol noksanımızı kısmen olsun telâfi edecek ikinci bir tedbir de, benzine alkol karıştırmaktır. Benzin sarfiyatını yüzde kırk derecesinde azaltacak olan bu usul, hemen her memlekette tecrübe edilmiş ve hâlâ da edilmektedir. Bu usulü hiç tecrübe etmeyen veya edip de vazgeçen memleketler, benzini ucuz satan veyahud, alkol için ihtiyacı olan iptidai maddesi ucuz mal edimeyen memleketlerdir. Türkiyede ise, bugünkü tenzil edilmiş benzin fiyatları böyle bir istihsalî iktisaden mümkün kılacak bir seviyededir.

Türkiyede adedleri ve istihsalleri gün-

Resimli Makale:

İnsanı aydınlatan projektör

Alman maarif idaresi her Alman çocuğunun gündelik hayatında gözönünde tutması lâzım gelen hedefleri tesbit etti ve bir sirküler halinde çocuk velilerine yolladı. Bu hedeflerden bir tanesi:

— Her çocuğun yaşadığı muhitte dostlarını arttırması lüzumlu olarak gösterilmiştir.

Bir adam ne kadar zeki, ne kadar muktedir ve ne kadar çalışkan olursa olsun dostu ve tanıdığı olmadıkça karanlıkta kalmaya mahkûmdur. Dost eli bir projektöre benzer, aynı zamanda da bir destektir. Yüzünüze çevrilince sizi karanlıktan kurtarır, icabında ona dayanarak hayat yoksundan kolaylıkla çıkarsınız. Dost edininiz, arkadaş edininiz..

SÖZ ARASINDA

Japonyada futbol Nasıl oynanır?

Japonyada futbol 642 milâdi senesinden beri oynanır. 1938 yılında da, o devirdeki kıyafetlerin muhafaza edildiğini, o zamanki futbol nizamlarına riayet olunduğunu resmimizde görüyorsunuz.

Bu oyunda geyik derisinden yapılmış bir top kullanılır, oyuncular, topu ayaklarıyla çekmeğe ve havalandırmağa çalışıyorlar, yere düşen top, düşüren takım oyuncusunun aleyhine bir sayı kaydedilmesine sebep olur.

Dr. Şaht karısından ayrılıyor

Alman Reischbank direktörü meşhur iktisadçı doktor Şaht karısından ayrılmak üzere mahkemeye müracaat etmiştir. Doktor Şaht, otuz beş senedir evli idi. Bir oğlu, bir de kızı vardır.

den güne artan şeker fabrikaları ile alkol istihsaline elverişli bir hayli mahsul var. Benim vaktile bu mesele üzerinde yaptığım çok ciddi ve esaslı bir tedkik, incir ve mısır fiyatları ile alkol maliyetleri ve benzin fiyatları arasında tam bir intibak bulunabileceği neticesini göstermiştir. Alkol inhisarı müstakbel bir idare halinde bulunduğu ve benim de Aydın kooperatifleri müdürü olduğum sıralarda, inhisar idaresi ile uzun müzakereler yaptım ve idare de bu hususta müsaide karar vermişti. Fakat, alkol idaresi tütünle birleştirilince, yeni müdüriyet bu fikirden vazgeçti ve işi kendisi ele almak istedi. O gün bugündür bu dava unutuldu.

Hergün bir fıkra

Senin sözün bana da ders oldu

Vasfi Rıza, İran seyahatine çıkar - ken Hazıma bir tabaka vâdetmişti. İrandan döndüğü zaman Hazımın gördü.

— Sana vâdettiğim tabaka aklıma geldi, dedi, evvelâ bir sigara ver de anlatayım.

Hazım tabakasını çıkardı, Vasfiye bir sigara verdi. Vasfi sigara elinde devam etti:

— Fakat ben orada fazla hesabsız hareket ettim, param kalmadı, tabakayı alamadım. İnsan hiç hesabsız hareket etmemelidir.

Hazım, Vasfinin elinde tuttuğu sigarayı çekip aldı.

— Bu senin sözün bana da bir ders oldu, dedi, bundan böyle hesabsız hareket etmemiye karar verdiğim için bu sigarayı da geri alıyorum.

Yumurta hırsızı milyon

İspanya ile Cenubî Amerikada büyük bir şörete sahip olan ve bir çok fabrikaların direktörü bulunan, ayda bin lira safi geliri olan 68 lik bir ihtiyarın yumurta hırsızlığı yaptığı, ve bir cürmü meşhud tertib edilerek polis tarafından işaret konmuş yumurtaları çaldığı meydana çıkarılmıştır. İhtiyar değeri 9 kuruş olan bu yumurtalara mukabil 6 lira ödeyerek hapis cezasından kurtulmuştur.

Belki devlet ilale idare edildiği zaman bu işde hesap bulmak müşküldür. Fakat, muayyen bir fiat rejimi tesbit edilip iş hususî veyahud kooperatifler, şeker fabrikaları gibi müesseselere bırakılacak olursa benzine karıştırılması, iktisaden mümkün bir maliyetle, mebzulen alkol istihsalî kabildir.

★

Her bakımdan ehemmiyeti büyük olan bu meselenin ihmale uğraması caiz olmadığı zannediyorum. Dünyanın her tarafında barut kokusu işitilmekte olduğu bir zamanda bu işin lâzım olduğu ehemmiyetle mütalea edilmesi bilhassa elzemdir.

Muhittin Birgen

Beş aylık çocuk Konuşabilir mi?

Bu bebek Macardır. Budapeşteli dir. Ve beş aylıktır. Bütün Macar doktorlarını şaşırtmaktadır. Zira beş aylık olmasına rağmen bülbül gibi konuşmakta, ve büyük insanlar gibi uslu ağızlı sözler söylemektedir.

Kedilere zulüm eden adam hapis yatacak

İngilterede adamın biri bir kediyi, ilkönce suya batırarak bu şekilde on dakika tutup öldürmek, sonra mahallenin tenha bir köşesinde kafasını taşla ezmeğe suçle mahkemeye verilmiş ve bir ay ağır hapis cezası yemiştir.

Adam, «kediye niçin öldürdün?» sualine karşı: «Yavrularına bakmıyordum, kızdım. Onun için öldürdüm.» demiştir.

Bir orgun içinden neler çıkar

İngilterede 174 yıldanberi bir kilise bulunan org temizlenirken içinden lüzumsuz kâğıtlar, fındık, fıstık, portakal kabukları, çikolata yaldızları çıkmıştır. Org'un büyük bir kısmı da içeriden, sicim, kordelâ ve fotin bağı ile bağlı olarak bulunmuştur.

Kiliseye gidenlerin nezir için bu bağları bağladıkları ve org'u da bir nevi göp tenekesi gibi kullandıkları anlaşılmıştır.

Sözün Kıtası

Dost İran ve Transiranien

E. Talu

San'atkar Vasfi Rıza Zobunun Seyahatnamesini Son Postada ta - kib edenler, kıymetli arkadaşımızın komşu İrana dair olan intibalarını dikkatle okuyarak, bunların üzerinde durmalılardır.

Filhakika, aramızda, yeni İranı yakından bilen ve tanıyan yok gibidir. Halbuki, yüksek ve kuvvetli bir iradenin, her manasile şahane bir azmin, pek yakın bir mazide, şairlerin «viran» dan başka bir sıfat yakıştıramadıkları bir bölgeyi, dünyadan bugüne nasıl baştan aşağı değişti - meğe, ıslah ve imar etmeğe muvaffak olabileceğini anlamak ve takdir eylemek için İranı tanımak lâzımdır.

Kaçar sülâlesinin elinde her türlü geriliğin uyuşturucu ve öldürücü tesiri altında kasden bırakılan bu geniş memleket ve bu kabiliyetli, faziletli millet, gündüki hükümdarı âlâ hazreti şehinşah Rıza Pehlevinin dürüst, kuvvetli, şuurulu ve azimli idaresi sayesinde en eski şehametine tekrar kavuşmuş, Yakınşarkta Avrupaî medeniyetin tecelligâhı olmuştur.

Vatan ve milletimizin hayırhah ve civanmerd dostu Majeste Rıza Pehlevinin cülûsu, denebilir ki, İran ve İranlılar için bir saadet ve itilâ devresinin başlangıcı oldu. O tarihten itibaren memleket dahilindeki anarşi nihayet buldu; tagallüb ve şakavet ortadan kalktı; şehirleri ve kasabaları birbirinden uzak ve dağınık bulunan bu kışveri muazzamın her tarafına muntazam yollar yapıldı; seyahat ve ticaret kolaylaştırıldı; ordu ve idare intizam ve inzibat altına alındı; devletin istiklâlî tamımı sağlandı; dış politikasına, komşu memleketlerle yapılan anlaşmalar sayesinde, dürüst ve sulhperver bir istikamet verildi.

Şimdi de, yeni idarenin son bir muvaffakiyeti olarak, İranı Hazer denizinden Basra körfezine kadar kateden Transiranien demiryolunun ikmal edildiğini meserretle öğrendik.

Meserretle diyoruz: Çünkü, bugünkü Tacidarı zihâmetinin tazeleyip tarsin eylediği, çok eski ve çok samimî dostluk ve kardeşlik duygularile bağlı bulunduğu - muz İranın her ilerleyiş ve her yükseliş hamlesi, tabiatile bizde de sevinçli aksiler yapıyor. İran komşumuzu mamur, İranlı kardeşlerimizi mesrur görmek âdetâ bizim millî ülkülerimiz meyanında - dir. Bunu bu vesile ile bir kere daha âleme ilân etmeyi bir vazife biliriz.

Bu yeni açılan demiryolu, her bakımdan, fevkalâde ehemmiyetlidir. Bir defa, İranın kendi içerilerine refah getirecek, saniyen, dost memleketin tehlikeli anlarda müdafaasını tesri ve teshil edecektir. Bundan başka; Transiranienin, beynelmîlel ticarete temin edeceği fayda azımdır.

Hemen bugün için değilse bile, yakın bir atide, Hind denizinden Avrupaya akacak emtia ticariyenin, uzun ve pahalı deniz yoluna, bu seri, kolay ve ucuz demiryolunu tercih eylemesi tabiidir.

Bu suretle, şehinşah Rıza Pehlevî memleketine ve milletin emsalsiz bir bereket kaynağı ihda etmiş oluyor. Bu, onun başardığı mucizevî işler içerisinde, namı hümayunlarını bütün dünyada saygı ile ve hayranlıkla andırarak en güzel bir eseridir.

Bu eserlerin seneden seneye bihad ve hesap artmasını ve komşu ve dost İran milletinin daha büyük ve daha geniş refaha ulaşmasını, her Türk gibi can ve gönülden dileriz.

E. Talu

TAKVİM

EYLÜL							
Rumî sene 1364	7		Arabî sene 1367				
Agustos 25	Resmî sene 1938		Hızır 125				
ÇARŞAMBA							
GÜNEŞ				Receb		İMSAK	
S. D.	S. D.		S. D.		S. D.		
5 30	10 56		12		3 49		9 14
Öğle		İkinci		Akşam		Yatsı	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	
E. 12	D. 12	S. 15	D. 49	S. 18	D. 33	S. 20	D. 07
Z. 5	D. 38	S. 9	D. 14	S. 12	D. —	S. 1	D. 34

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

«Dostlarımızdan biri geçen gün Çamlıcağa gitmiş, ilk defa olarak tepenin en yüksek noktasına çıkmış, bir taraftan Marmarayı, diğer taraftan Boğazı ve bütün İstanbulu muhteşem bir tablo halinde insanın önüne seren bir mevkîi methede ede bir türlü bitiremiyordu. Yalnız bir şikâyeti var ki o da Çamlıcanın en güzel yeri, en yüksek tepesi olduğu halde şimdiye kadar buraya basit şekilde olsun yol yapılmamış olmasıdır. Zavallı arkadaşımız beş

dakikadan ibaret olan bu yolsuz yamacı tırmanırken başına haller gelmiş.

«Bir taraftan İstanbulu memleketin birinci turizm mıntakası yapacağız, sözlerini sık sık işittikçe seviniyoruz, fakat diğer taraftan İstanbulun bütün güzelliklerini böyle bir bakışta herkese gösterebilecek yegâne rasad mevkîi olan Çamlıcanın tepesine en iptidai surette yol bile yapamıyoruz.»

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

TEL GRAF HABERLERİ

NÜRNBERG KONGRESİ AÇILDI

"Büyük Almanya ilk defa olarak Nürnbergde kendisini gösteriyor,"

Hitler Avusturyadan, iktisadî vaziyetten bahsetti, demokrat devlet adamlarını şiddetle tenkid etti, Çekoslovakya hakkında birşey söylemedi

Berlin 6 (Hususi) — Nürnberg kongresi bu sabah merasimle açılmıştır. Kongre salonunda partiye mensub yirmi bin âza ve iki bin milis hazır bulunuyordu. Kongrenin umum kâtibi Wagner, Hitlerin beyannamesini okumuştur.

Hitler, Çekoslovakya'ya kat'iyen temas etmiyen bu beyannamesinde ezcümle şöyle demektedir.

Büyük Almanya ilk defa olarak Nürnbergde kendisini gösteriyor. Eğer eski Cermen imparatorluğunun alametleri bize bu eski Alman şehrine iade edilmiş bulunuyorsa bunu altı buçuk milyon Alman getirip vermiştir. Bu Almanlar bugün burada fikren ve ruhan milletimizin bütün erkek ve kadınlarla birleşmiş bulunuyor.

Avusturyanın, Alman imparatorluğunun bu eski hudud eyaletinin tekrar imparatorluğa avdet etmesi bize önümüzdeki sene için mütemmim vazifeler yüklemektedir.

Hitler, Almanyanın ekonomik vaziyetinden bahsederek ciddi iki noksandan muztarib olduğunu ve bunların da umumiyet itibarile işçi noksanı ve bilhassa endüstri işçilerinin azlığı olduğunu kaydetmiştir.

Hitler, bu sene ekinin fevkalâde bereketli olduğunu ve iddihar edilmiş bulunan muazzam erzak stokuna ilâve edilirse Almanyanın bir çok seneler için iğesi endişesinin ortadan kalktığını söylemiştir.

Demokratları tenkid

Hitler, Demokrat memleketlerin devlet adamlarını şiddetle tenkid etmiş ve Almanyanın otarşi sistemini müdafaa ederek şunları söylemiştir:

Bundan böyle Alman ekonomisi diğer memleketlere tabi olmaksızın başlıbaşına yaşayabilir. Artık Almanyaya karşı abluka silâhı gömülmüştür. Bu silâh müessir olamaz. Bizim ekonomimize hâkim olan yüksek karar şudur: Milletin emniyeti her şeyin üstündedir.

Bolşevik ve Yahudi tehlikesi

Hitler, Bolşevik ve Yahudi tehlikelerinin hâlâ mevcut olduğunu ve ismini zikretmeden büyük bir Avrupa devletinin Nasyonal - Sosyalist devleti düşüncelerine tamamille iştirak ettiğinden dolayı memnuniyetini beyan etmiştir.

Almanyanın daha ziyade dahili vaziyetine ve ekonomik münasebetlerine inhisar eden bu beyanname Hitler, Avusturyanın Alman kanı dökülmek-sizin ana vatana iltihakına muvaffakiyet hasıl olduğundan dolayı derin memnuniyetini ifade etmiştir.

Nürnberg 6 (A.A.) — Büyük Cermen İmparatorluk tacı bu sabah büyük merasimle Avusturya umumî valisi Says İnkuart tarafından Nürnberg belediye reisine tevdi edilmiş ve Nürnberg şatosuna konulmuştur. Bu emaneler 1808 denberi Viyanada bulunuyordu.

Aynı kadını seven iki rakib birbirini yaraladı

Dün gece Mercanda kanlı bir hâdise olmuş, iki genç bıçakla birbirinin vücudünü delik deşik etmişlerdir. Hâdise gece saat 23 ten sonra Mercanda Rüştü Paşa hanının avlusunda cereyan etmiştir. Aynı anda yatıp kalkan ve terlikcilik yapan Şükrü ve Cemal, Hayriye adında bir kadını sevmekte ve aralarında aynı kadını sevmekten doğan kıskançlık sebebiyle husumet bulunmaktadır.

İki rakip bu yüzden muhtelif zamanlarda bir çok defa kavga etmişler ve yekdiğerine sevgilisinden vaz geçmek teklifinde bulunmuşlardır.

Buna ne Şükrü ve Cemal yaşanmamış ve her ikisi de diğerrinin vücudünü ortadan kaldıracak sevgilisini kendisine hasretmek emeline kapılmıştır.

Nihayet dün gece hanın avlusunda birbirile karşılaşan iki rakip, gene kavga başlanmışlar ve bir aralık bıçaklarını çekerek işi kanla halletmeğe karar vermişlerdir.

Bu boğuşma esnasında Cemal ve Şükrü muhtelif yerlerinden birbirini yaralamaya muvaffak oldukları halde, gene boğuşmayı bırakmamışlar ve bıçaklarını birbirine sokup çıkararak kanlı didişmeye devam etmişlerdir.

Hâdiseyi görenler, zabıta memurlarını haberdar etmişler ve yetişen polisler artık tabii tüvanları kesilmiş ve yerde yuvarlanarak mecalsiz bir halde hâlâ birbirine yeni bir hamle yapmağa savaşan yaralıları ayırmışlardır.

Gelen can kurtaran otomobili ile her iki yaralı da Cerrahpaşa hastanesine nakledilmiştir.

Başlarından, kollarından ve vücudlarının muhtelif yerlerinden ağır bir surette yaralı bulunan iki rakip aynı koğuşta tedavi altına alınmışlardır.

Zabıta hâdises hakkında tahkikata devam etmekte ve genç kadının bu kanlı boğuşmada doğrudan doğruya âmil olup olmadığını araştırmaktadır.

Karagümrükte bir otomobil bir arabayı parçaladı arabacı öldü

Dün akşam Karagümrükte çok feci bir kaza olmuş genç bir arabacı vücudu hurdehaş olmak suretile ölmüştür.

Vak'ının tafsilâtı şudur:

Yenibahçede oturan 35 yaşında arabacı sürücüsü Mehmed oğlu Emin, dün gece saat 20,30 da işini bitirmiş ve evinin yolunu tutmuştur. Garagümrükten Yenibahçeye ayrılan yola sapmak üzere, sola doğru manevra yapacağı sırada Edirnekapi istikametinden fenerleri sönmük olarak yıldırım gibi ilerleyen bir otomobil birdenbire arabaya çarpmıştır. Çarpışma o kadar şiddetli olmuştur ki araba ortasından ikiye bölünmüş parçalardan birisi 30 metre ilerideki mahallebici dükkânının önüne düşmüştür. Bu aralık arabacı da o parça ile beraber düşerek kolları, bacakları ve kaburgaları kırılmış ve adeta bir kemik yığını haline gelmiş, derhal ölmüştür. Arabayı ikiye bölen otomobil yoluna devam etmiş ve yolun üzerindeki ağaçlardan birisine çarparak onu da devirdikten sonra otomobil de parçalanmıştır.

İşin vehamet kesbettiğini gören şoför tabanları kaldırıp kaçmak istemiş ise de, yetişen zabıta memurları tarafından yakalanmıştır. Gece geç vakit hâdises mahalline getirilen bir fen heyeti otomobilin yüz kilometre sür'atle gittiği sırada kazanın vukua geldiğini tesbit etmiştir.

Müddejumumilik ve zabıta tahkikata ehemmiyetle devam etmektedir.

Bulgar Kralı Lord Halifakla görüştü

Londra 6 (A.A.) — Lord Halifaks, Bulgar Kralı Boris'i ziyaret etmiştir.

Bir köylü bulduğu bombayı karıştırırken öldü

Geyve, 6 (Hususi) — Geyvenin Celâller köyünde Ali oğlu Cafer adında bir çocuk bulduğu bomba ile oynarken, bomba infilâk etmiştir. Çocuk ağır surette yaralanmış, az sonra da ölmüştür.

Erzurumda zelzele

Erzurum 6 (A.A.) — Dün sabaha karşı 3,25 te şimalden cenuba bir yer sarsıntısı olmuştur. Zayıf yaktır.

İspanya sularında bir İngiliz gemisi daha bombardıman edildi

Londra 6 (Hususi) — Franko tayyareleri bugün tekrar Alikanteyi bombardıman etmişlerdir. Limanda demirli bulunan «Mardia» İngiliz gemisine üç tutuşturucu bomba isabet etmiştir.

Gemi mürettebatından bir kişi ölmüş ve gemi de hasara uğramıştır. Son zamanlarda Garbi Akdenizde âşif gemilerinin faaliyeti artmış olduğundan, ihtiyat tedbiri almak üzere İngiliz Hud zırhlısı Cebelüttağa gitmiştir.

Barcelona 6 (A.A.) — Ebr cebhesinde vukua gelen bir çok hava muharebeleri neticesinde Frankistler, 4 tayyare kaybetmişlerdir. Cumhuriyetçilerin hiç bir zayıfı yoktur.

İngiltere ve Milletler Cemiyeti

Londra 6 — Diplomatik mehafil, Milletler Cemiyeti konseyine iştirak edecek olan İngiliz heyetine bizzat hariciye nazırı Lord Halifaksın riyaset edeceği keyfiyetine büyük bir ehemmiyet vermektedir.

Zannedildiğine göre İngiliz hükümeti bu suretle dünyadaki otorite ve kredisini Milletler Cemiyetinin hizmetine koymak istediğini gösterecektir.

Diğer taraftan Londra ile Varşova arasında başlamış olan müzakerelere Cenevrede devam edilmesi mukarrerdi. Lord Halifaks bizzat Bek ile görüşecektir.

Başvekil Geliyor

Ankara 6 (Hususi) — Başvekil Celâl Bayar cuma günü buradan İstanbula dönecektir.

İtalyada 19 Yahudi memuriyetten çıkarıldı

Roma 6 (A.A.) — İrkçilik sahasında alınan tedbirler cümlesinden olarak dahiliye nezaretinden 19 Yahudi yüksek memur vazifelerinden uzaklaştırılmışlardır.

Yangtze nehrindeki Çin müdafaa hattı yarıldı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Japonlar dün Yanghsi - Uışang yolundaki Çin mevzilerine 13 kere taarruz etmişlerse de her defasında ağır zayıfla geri püskürtülmüşlerdir. Çin kit'aları takviye edilerek tekrar taarruz ettiklerinden Yuichang'ın cenubu şarkisinde şiddetli muharebeler devam etmektedir. Taarruz esnasında Japonlar asgari 2000 kişi kaybetmişlerdir.

Hankov 6 (A.A.) — Salı günü sabah 300 Japon askeri meşhur Lushan önünde kâin Şitulen tepesine tırmanmağa teşebbüs etmişlerdir. Çinliler evvelâ ses çıkarmamışlar, Japonlar yarı yola geldikleri zaman mitralyözlerle ateş etmişler ve mütearrızların üzerine yüzlerce el bombası atmışlardır. 100 kadar Japon askeri tepenin eteğinde ölmüş, 50 tanesi uçuruma yuvarlanmıştır.

Zehirli gaz

Cenevre 6 (A.A.) — Çin Cenevredeki daimi murahhası, Milletler Cemiyeti genel sekreterliğine bir nota vermiştir. Bu notada, Japonların Çinde icra etmiş oldukları harekât esnasında zehirli gazlar kullanmış olduklarına dair mütemmim malûmat bulunmaktadır. Bu nota, Kızılhaç doktorlarının vermiş oldukları raporlarla haziran ayında Anking civarında maktul Japon zabıtları üzerinde bulunmuş olan vesikalara istinad etmektedir.

Japon ileri hareketi

Tokyo 6 (A.A.) — Hankova doğru yaklaşmakta olan üç Japon ordusu, bugün oldukça ilerlemişlerdir. Merkezdeki Japonlar, Hankovun takriben 160 km. şimalinde kâin olan Yehkiyatın'ı geçmişlerdir. Çinlilerin Cekiyatsi'nin şimali garbisi ile cenubu garbisinde kâin olan mevzilerinin zaptedilmiş olduğu rivayet edilmektedir. Sağ cenah muntehasında Japonlar, Taiking'i zaptetmişlerdir. Sol cenahta Japonlar, Kvangsi şehrine bir taarruz yapmışlardır.

Amerika 350 tayyare defii topu sipariş etti

Vaşington 6 (A.A.) — Harbiye nezareti, tayyarelere karşı müdafaa tertibatının takviyesi hususunda mesaisine devam ederek 350 tayyare defii top sipariş etmiştir. Bu toplar, önümüzdeki iki sene zarfında teslim edilecektir.

Kızıl ordunun manevraları

Moskova 6 (A.A.) — Müdafaa komiseri mareşal Vorosilof, Moskova askeri muntakası manevrası sahasına gelmiş ve askerini taliminde hazır bulunmuştur. Mareşal, kumandan ve askerlerle uzun uzadıya görüşmüştür.

Etrüsk vapuru geldi

Almanayaya sipariş edilmiş olan Etrüsk vapuru bugün limanımıza gelmiş ve gemiler tarafından düdükle selâmlanmıştır. Etrüks Denizbanka aitdir. Ve (3,500) ton hacminindedir.

Seyahat notları : 6

Pijama

Huy canın altında. Muhakkak. Bu seyahate çıkarken elime kalem almamak, gazete, kitab okumamak için kat'i kararım vardı. Dinlenecektim. Yirmi beş yıldır gece, gündüz yazan ve okuyan bir insanın bu kadar dinlenmek te hakkı idi. Zaten gözlerimi tedavi ettirecektim. Fakat bütün bu kararlar, kanatlar daha Marmarayı geçerken altüst oldu. Vapurda hergün küçük bir gazete çıkıyor. Radyo ile alınan yeni haberleri okuyoruz. Gazetecilik aşkı, sa-bahları bu küçük gazeteyi heyecanla bekliyorum.

Vapurdaki hâdiseler de bana takılmadan geçmiyor. Bu sabah arka verandada otururken aşağıda, ikinci mevki güvertede birkaç kadının pijama ile dolaştıklarını gördüm. Çıplak ayaklarına ökçeli terlikler geçirmişler, başlarına renk renk mendiller bağlamışlar. Yanımdaki genç Fransız kadına eğildim:

— Rahat değil mi?

Yüzünü buruşturdu:

— Belki rahat, fakat güzel değil?

Ve ilâve etti:

— Plâj kıyafeti ancak denizde hoş gider. Giymesini bilen sınıf başka yerlerde asla pijama ile gezmez.

Parisli genç kadın o kadar emniyetle söylüyor ki moda hakkındaki fikrini kabul etmek lâzım. Pijama ile gezenlerin ikinci mevki yolcuları olduklarına göre fikri de yanlış olmayacak! Fikir İstanbul hanımları için de faydalı olur belki!

Bir şey daha var. Dans hevesi de eskisi gibi değil, birinci mevkide caz çalarken kimse kalkmadığı halde cazın sesini uzaktan duyan ikinci mevkiin pijamalı yolcuları fırıl fırıl dönüyorlar.

Bürhan Cahid

Siyaset ALEMİNDE

Lord Runciman'ın çevirdiği maharetli manevra

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Orta Avrupa işlerini yumuşatarak Südet Almanlarıle

Çekoslovak devleti arasındaki itilâfı bir itilâfa müncer kılmak vazifei gayri resmiesile Praga giden İngiliz lordu Runciman, hakiki bir diplomat olduğunu çevirdiği ufak bir politika manevrasile ortaya vurmuş oldu. Orta Avrupa buhranının başlangıcındanberi takip ettiği seyre bakılacak olursa, davanın esas âkadarı olarak Südet Almanlarıle Çekoslovaklar nazara çarparlar. Almanyanın bu dava ile olan alakası bilvasıttır. Nasıl ki Amerikayı teşkil eden kırk küsur devletten biri, ihtiva ettiği birçok Amerikan yurddaşa rağmen Amerikanın takib ettiği siyasete aykırı bir siyaset takib etmiyen bir devlette anlaşmaya teşebbüs ederse, Almanyanın Çekoslovakya karşı ileri sürdüğü müddeada da bu nevidendir. Yani Almanya, Amerikan Monroe prensipine müşabih bir Orta Avrupa Monroe prensipi tatbik etmek istiyor. Fakat bunu doğrudan doğruya istemiyor. Südet Almanlarına istiyor. Lord Runciman'ın son defa Südet partisi lideri Henlein'i Berline sevk etmesi, Almanyanın gizli plânının meydanı vurulmasını vesile verdi ve Südetleri, Almanya'dan mütemadi surette direktif alır kim-seler haline soktu. Halbuki esas mesele başka türlü gösteriliyordu. Südetler, ecdasından buldukları Çek devletinden memnun değillerdi. Kendilerinden istenen bütün vatandaşlık vazifelerine mukabil bu külfetin mukabelesini görmüyorlardı. Çek devletinin defaatla yaptığı vâdi tutmamasını ileri sürerek te, bu meselenin zecri surette ve Henlein tarafından Karlisbadda sekiz madde ile hü-lâsa edilen esaslar dahilinde halledilmesini istiyorlardı. Almanyanın Südetlere olan müzaheretini, aynı ırktan olup zulüm gören kardeşlere karşı duyulmuş sempatiye inhisar ediyordu. Vakti ki İngiliz lordunun sevkile Südet partisinin reisi Berline gidip Hitlerden talimat aldı: o zaman, bu işin Berlin'den idare edildiği çeğe vurdurulmuş oldu. Maamafih bu nokta, işin öyle bir püf tarafıdır ki esas meselenin mahiyetini değiştiremez. Sadece vaziyeti daha ziyade vuzuhlandırır.

Şimdi geriye kalan, Çek devletinin son yaptığı tekliflerin Südet Almanlarına nasıl bir surette karşılanacağı kaziyesidir. Bir harb mevzuubahs değildir. Dün de yazdığım gibi 1941 den evvel silâhın patlaması pek beklenemez.

Selim Ragıp Emeç

Matbuat umum müdürü

Ankara 6 (Hususi) — Matbuat umum müdürü Naci Kıcıman ve toprak mahsulleri ofisi müdürü Hamza bu akşam İstambul'a hareket ettiler.

Rasadhaneye yeniden dört bina ilâve edildi

Hükümet rasadhaneyi Avrupanın en modern rasad merkezleri haline getirmeğe karar verdi

Yeni yapılan binalardan miknatis âyar dairesi

Kandilli rasadhanesine yeniden dört bina ilâve edilmiştir. Bu binalardan birisi miknatis ve âyar dairesi, ikincisi miknatis yazıcı dairesi, üçüncüsü merdivan binası, dördüncüsü de kalorifer ve kazan dairesi olarak kullanılacaktır. Yeni binaların temel, bodrum kısımları kârgir, temelüstü ahşaptır. Temellerde asfaltlı cam izolasyon yapılmıştır. Duvarlar, on ikilik çeliksiz tâbir edilen kâğıd mahlûlü ile kaplanmıştır. Doğrama pen-

cereleri çift olarak yapılmıştır. Tavan da çifttir. Çatı setriyesi, tekuta denilen Almanya'dan getirilmiş bir madde ile inşa edilmiştir.

İnşaatta demir çivi kullanılmadığı gibi kilid ve pencerelerin demir aksama da kâmilin pirinçtir. Bunlar hususi olarak imal edilmiştir. Mühendis Rasih tarafından yapılan üç bina Balkanlardaki eşlerine faiktir. Hükümet, rasadhaneyi Avrupanın en modern rasad merkezlerinden biri haline getirecektir.

Şehir işleri:

Mimar Prost bu hafta şehrimize geliyor

Paris'in imar plânını hazırlayan şehirçilik mütehasşısı Prost, cuma günü şehrimize gelecektir. Prost, Kadıköy, Üsküdar ve havalisinin nâzım plânını hazırlayacak, gelecek yaza kadar İstanbul'da kalarak bütün plânı tamamlayacaktır.

Müteferrik:

Barbaros gününün programı hazırlandı

Barbaros günü yapılacak olan merasimin programı hazırlanmıştır. Vali ve belediye reisi Muhiddin Üstündağ Ankara'dan İstanbul'a döndükten sonra bir toplantı yapılacak ve programa kat'î şekli verilecektir.

Hariciye Vekili bugün şehrimize geliyor

Hariciye Vekili doktor Tefvik Rüştü Aras bugün saat 16 da İzmir vapur ile İzmirden şehrimize gelecektir. Hariciye Vekili burada bir kaç gün kalacak ve cuma günü Ankaradan gelecek olan Başvekille görüşükten sonra Cenevreye hareket edecektir.

İktisad Vekili bu hafta şehrimize gelecek

İktisad Vekili Şakir Kesebir bu hafta içinde Ankaradan şehrimize gelecektir. Vekil bir müddet İstanbul'da kalarak muhtelif iktisadî meselelerle meşgul olacaktır. Vekil daimî sergi binası hazırlıkları ve ekonomi sarayı işleriyle de meşgul olacaktır.

Terkosta feci bir cinayet işlendi

Genç bir köylünün vücudu saçma ile delik deşik edildi

Dün Çatalca'nın Terkos köyü civarında çok feci bir cinayet olmuş, Hâmid isminde genç bir köylünün vücudu saçma ile delik deşik edilmiştir.

Vak'anın tafsilâtı şudur:

Terkos köyü halkından Hüseyin, her gün köy civarındaki bir bostanda bekçilik eden Hamide giderek bir miktar kavun karpuz alıp satmakta ve bu suretle maiyetini temin etmektedir. Dün gene karpuz almak üzere bostana giden Hüseyinle Hamid arasında pazarlıkta uyuşulamaması yüzünden bir kavga çıkmış, iki köylü birbirine sövüp saymağa başlamışlardır. Mevkiin tenhalığı ve iki kavgaçıyı ayıracak kimse bulunmaması yüzünden, kavga gittikçe aşırmış ve yavaş yavaş bir boğuşma halini almıştır. Bir aralık bekçi Hamid biraz ileride bir ağaç dalında asılı duran av tüfeğini kapmış ve hasımının üzerine çevirerek üstüste üç el ateş etmiştir. Hüseyin ilk ateşte kanlar içinde yere yuvarlanmış ve derhal bayılmıştır.

Silâh seslerine yetişen jandarmalar Hamidi elinde tüfek olduğu halde kaçarken yakalamışlar ve baygın bir halde bulunan yaralıyı da Çatalca'dan getirtilen bir otomobile, Cerrahpaşa hastanesine nakletmişlerdir. Hüseyinin yaralarının adedi pek çok ve ağırdır. Hâdisen etrafında zabıta ve müddeiumumilik tahkikata devam etmektedir.

Garib bir hırsızlık vak'ası

Dün Beyoğlunda Şahkulu mahallesinde çok gülünç bir hırsızlık vak'ası olmuştur. Şahkulu mahallesinde Yeni yol sokağında Hacısaid apartmanı kapıcısı Rıza, dün odasını kilitlemiş ve bir iş için çarşıya çıkmıştır. Hayli zamandanberi kapıcıyı gözetlemekte olan sabıkahlardan Selim oğlu Zeki, bu fırsatı kaçırmamış ve kapıyı kurcalamağa başlamıştır. Kilitli kapı açmakta büyük bir maharet sahibi olan Zeki, biraz sonra kapıyı açmağa muvaffak olmuş ve kendi kirli elbiselerini çıkarıp bir kenara attıktan sonra Rızanın pazardan pazara giydiği temiz elbiseleri giyinmiş ve aynanın karşısına geçip boyunbağını ve sairesini bağladıktan sonra eline geçirdiği bir mik-

dar eşyayı da bohça yapıp koltuğuna sığdırmıştır. Zeki tam dışarı çıkacağı sırada kapı birdenbire açılmış ve oda sahibi Rıza içeri girmiştir. Birdenbire çok müşkül bir vaziyette kalan hırsız, elindeki bohçayı fırlatıp kaçmak istemiş ise de kuvvetli bir adam olan kapıcı onu yakasından tutmuş ve bırakmamıştır. Bu sırada gürlütiye yetişen apartman kiracıları vak'adan polisi haberdar etmişler ve yetişen polisler hırsızı yakalayarak müddeiumumiliğe teslim etmişlerdir.

EKONOMİ

İğdır pamukları dış piyasalarda beğenildi

938 yılı mahsulünden bir milyon kilosunu alivresatışlarla Alman firmaları şimdiden mübayaâ ettiler

İğdır (Hususi) — İtalya ve Almanya satılan 937 yılı mahsulü İğdır pamuklarının son partisini teşkil eden 200 bin kilo Almanya'ya gönderilmiştir.

Gerek pamuğun kalitesinden ve gerekse pamuk kooperatifleri birliğinin vücutte getirdiği standard tiplerden ve bilhassa ilk alım satımdaki, taahhüdlerin harfiyen ifasından memnun kalan Alman müesseseleri, 938 mahsulü pamukları mızdan 1,000,000 kilosunu da alivresatış olarak almışlardır.

Yılda 2-3 milyon kilo pamuk istihsal edilen İğdır bölgesinin mahsulü, şimdiye kadar her sene yalnız Sovyet Rusyaya satılmakta idi. Almanya ve İtalyanın 937 yılı mahsulünü tamamen almaları ve 938 mahsulünden bir milyon kilosunun alivresatış olarak Almanya'ya satılmış olması büyük bir mana ifade etmektedir.

İğdır pamuk tarım satış kooperatifleri birliği ihraç edilen pamukların nümüne uygun olmasına çok dikkat etmektedir. Birlik 937 mahsulünün ilk toplandığı zamanlarda İğdır muhitinde bir hayli yadırgamaları ve dağdağaları mucip olmuş sort işini de büyük ehemmiyetle takip etmektedir.

Ayrıca standardizasyon, balyaların daima aynı eb'ada prese edilmesi ve yeni kanaviçelere sarılarak geniş çemberlerle arsulusal pamuk borsalarının kabul ettiği şekilde balye hazırlanması ve markaların özenle vurulması der de büyük ehemmiyet verilmektedir.

937 mahsulünün satış mukavele şartlarına göre, arbitraj işi Bremen borsasında yapılacak ve bundan mütevellid masraf ve mali mes'uliyet müşteriyeye aid olacaktır. Kooperatif birliğinin teslimatı müsteriyeye verilen nümuneye uygun çıkmazsa, Kars valisi Akif İyidoğan birlikte müşteri arasında hakemlik vazifesi görecektir.

Kooperatiflerin teşkilinden evvel, yirmi kilometre mesafedeki Rusyaya teslim edilmek için gönderilen ve hududa varıncıya kadar yüzde yirmi nisbetinde balyeleri çözülen, pathyan pamuk, kooperatiflerin eline geçince, muhtelif nakil vasıtalarına aktarma yapılmak suretile ve fakat sağlam olarak binlerce kilometrelik mesafeye, Bremen borsasına varmıştır. Borsa, arbitraj sonunda pamuklarımızın gayet nefis, örnek ve tipleri tamamen uygun olduğuna karar vermiştir. Yeni İğdır pamuk mahsulünün daha çok ve rimli olacağı ve o nisbette rağbet göreceği anlaşılmaktadır.

Şaraplık üzüm mübayaasına devam ediliyor

İnhisarlar idaresi, Ege havalisinden şaraplık üzüm mübayaasına devam etmektedir. Şaraplık üzümlerin kilosu 3,5 kuruştan satın alınmakta ve imalâthanelerde derhal şaraba tahvil olunmaktadır. Bu imalâthanelerde yapılacak şaraplardan mühim bir kısmı bir sene bekletilmek üzere, Tekirdağ fabrikasına Kavralarına gönderilecektir.

İnhisarlar umum müdürlüğünün İzmir mntakasında inşa ettireceği büyük depo ve imalâthane ile şarab fabrikası inşaatına bu yıl içinde başlanacaktır.

Yaş üzümlerimiz İngilterede beğenildi

İzmir Tariş üzüm Kurumunun Selânik yolile vagonlarla birinci parti olarak İngiltereye sevkettiği yaş çekirdeksiz üzüm Londrada çok beğenilmiştir. Gönderilen üzümlerin ambalajı gayet mükemmel olmuş ve üzümler tazeliğini kaybetmeden ve hiç bozulmadan Londraya varmıştır.

Bu yıl tecrübesi yapılan razaki üzümleri de kapışılmıştır.

Bu satışlardan kuvvet alan Üzüm Kurumu yaş üzüm ihracatına ehemmiyet verecek ve gelecek yıl daha büyük teşkilât vücutte getirecektir. Gelecek yıl razaki ve şam razaki üzümlerinden daha fazla miktarda gönderilecektir.

Diğer taraftan Alman kontrol daireleri de kuru üzümlerimiz ve incirlerimiz için fiyatlar tesbit etmiştir. Tesbit edilen fiyatlar ihracatçıların tarafından çok düşük görülmüştür.

Alman permi dairesi Hamburg teslimi olarak 7 numaralı üzümlerimize 14,5, 8 numaralı üzümlere 15,5, 9 numaraya 16,5, 10 numaraya 18,5, 11 numaraya 21,5, 12 numaraya 24,5 kuruş fiyat koymuşlardır. Üzüm ihracatçıları bu fiyatlar üzerinde aralarında görüşmeler yapmışlar ve tesbit edilen fiyatlarla Almanya'ya ihracat yapmamaya karar vermişlerdir.

Tütün alıcıları faaliyete geçtiler

Yeni yılın tütün mahsulü memleketin bir çok yerlerinde toplanmış ve kuru - tulmuştur. Bir kaç güne kadar mahsulün ambarlara nakline başlanacaktır.

Memleketimizdeki Amerikan tütün kumpanyalarının ve inhisarlar idaresinin eksperleri muhtelif tütün mntakalarındaki tütünlerin vaziyetlerini tesbit etmek için faaliyete geçmişlerdir.

Tütün piyasasının bu yıl açılacağı tarih henüz kat'î olarak belli değildir. İktisad Vekili Şakir Kesebirin son İzmir seyahatinde, bütün tüccarlar tütün piyasasının her yıl muhtelif tarihlerde açılmasının gerek müstahsil ve gerek tüccar için sıkıntı verdiğini ileri sürerek, herkesin bütün hazırlıklarını ona göre yapması suretile, tütün piyasasının her yıl 15 ikinciteşrin tarihinde açılmasını istemişlerdi.

İktisad Vekâleti bu hususta tedkikler yaptırmaktadır. Vekâlet bu mesele üzerinde alâkadarların mütalealarını aldık - tan sonra piyasanın açılış tarihi hakkında kat'î bir karar alacaktır.

Ankara borsası

Açılış-kapanış fiyatları 6-9-938

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	6,10	6,10
Nev-York	126,475	124,7
Paris	3,4208	3,4208
Milano	6,66	6,6625
Cenevre	28,6650	28,6675
Amsterdam	68,38125	68,3375
Berlin	50,6650	50,775
Brüksel	21,355	21,355
Atina	1,115	1,115
Sofya	1,505	1,505
Prag	4,315	4,315
Madrid	6,10	6,10
Varşova	23,5525	23,5525
Budapeşte	24,8975	24,8975
Bükreş	0,91	0,91
Belgrad	2,8375	2,8375
Yokohama	35,6125	35,6125
Stokholm	31,4525	31,4525
Moskova	23,58	23,58

ESHAM

	Açılış	Kapanış
Anadolu şm. % 60 peşin	24 60	24 60
A. Şm. % 60 vadeli	—	—
Bomonti - Nektar	6 90	6 90
Aslan çimento	8 20	8 20
Merkez Bankası	103 50	103 50
İş Bankası	10	10
Telefon	8 50	—
İftihat ve Değir.	11 50	11 50
Şark Değirmeni	1 05	—
Terkos	6 10	6 10

İSTİKRAZLAR

	Açılış	Kapanış
Türk borcu I peşin	19 25	19 25
" " III "	19 325	19 325
" " I vadeli	—	—

EGE TIYATROSU

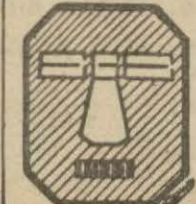
Nuri Genç ve arkadaşları

Bu akşam

Narlıkapıda

KASIRGA

Sabriye Tokses

Balkanlararası tıp kongresi bugün ilk toplantısını yapıyor

Dün şehrimize gelen Rumen (yukarıda) ve Yugoslav doktorlar

Bu sene şehrimizde toplanması mukarar olan Balkanlararası tıp kongresi bugün saat 11 de Yıldız sarayının merasim salonunda açılacaktır. Kongrenin mesaisi dört gün devam edecektir.

Kongreye iştirak edecek olan 32 kişilik Rumen doktorlar heyeti dün «Romanya» vapur ile şehrimize gelmişlerdir. Misafir heyet, Tıp Birliği başkanı Prof. Dr. Akil Muhhtar ve Birliğin ileri gelenleri tarafından karşılanmıştır.

Daha evvel gelmiş bulunan Yugoslav heyeti 45 kişiden mürekkebdir. Yunan heyeti de bu sabah şehrimize muvasalat etmiş bulunmaktadır. Misafirlerimiz kısmen Perapalas ve kısmen de Tokatlıyan otelinde kalmaktadırlar.

Sihhat Vekili şehrimizde

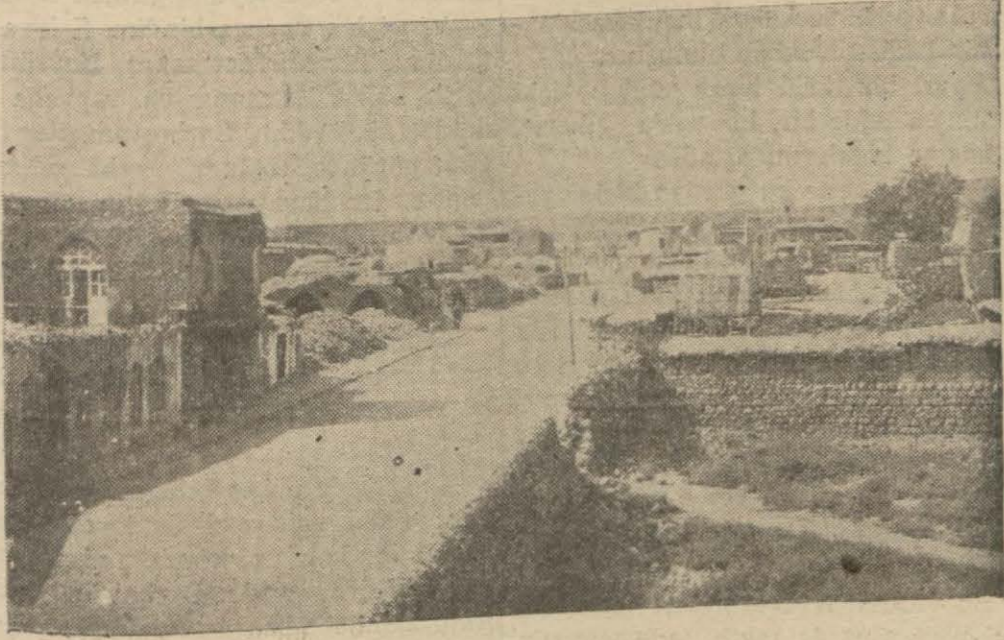
Ankara 6 (Hususi) — Sihhat Vekili Hulûsi Balkanlar arası tıp kongresinde bulunmak üzere bu akşam İstanbul'a hareket etmiştir.

Cizrede büyük bir imar faaliyeti başladı

Önümüzdeki yıl içinde Cizre suya, elektriğe, sinemaya ve buz fabrikasına kavuşacak

Cizrede açılan yeni bir cadde

Cizre, (Hususi) — Cizrenin hangi tarihte ve kimler tarafından kurulduğu kat'i olarak malûm değilse de sur ve kalyanlar üzerinde işlenmiş bulunan kabartma insan resimlerine, öküz kafalarına, üzüm salkımlarına, ev, cami ve köprü harabelerine bakılacak olursa burada Türk, Acem, Rum, Arab ve hattâ Fenikelilerin hüküm sürdükleri anlaşılır. Halk arasında dolaşan efsanelere göre Cizre Nuhun oğlu Yafes tarafından kurulmuştur. Bunu; Cizrenin Cudi dağı eteklerinde bulunmasına, Dicle üzerindeki köprüye Yafes ismi verilmesine ve Ulucamideki mezarın Nuha aid olmasına atfederler.

Cizrenin diğer bir adı da Cezirei İbni Ömerdir. Cezire; Dicle'nin feyzama halinde kasabanın bir ada şeklini almasından verilme bir isimdir. Abdülâziz oğlu Ömer tarafından Arab idaresi altına geçirildiği için İbni Ömer denilmiştir. Cizre Emevîler zamanında çok kalabalık, on iki bin evli bir şehirdi. 365 cami, doksan medresesi mevcudtu. Mekkeye yapılan caddeye intizamından galat olarak «Körler yolu» denilmiştir.

Cizrenin rakımı üç yüzü geçmez. Yanlarının kalın sur ve dağlarla çevrili olmasından iklimi sıcaktır. Yaz günleri hararet derecesinin elliye kadar çıktığı görülmüştür. Kış ve her iki bahar gayet hoş geçer. Sathı mesahası bin kilometre murabbaiddir. Kaza merkezinde 5963 ve bütün kazada 27.022 nüfus vardır.

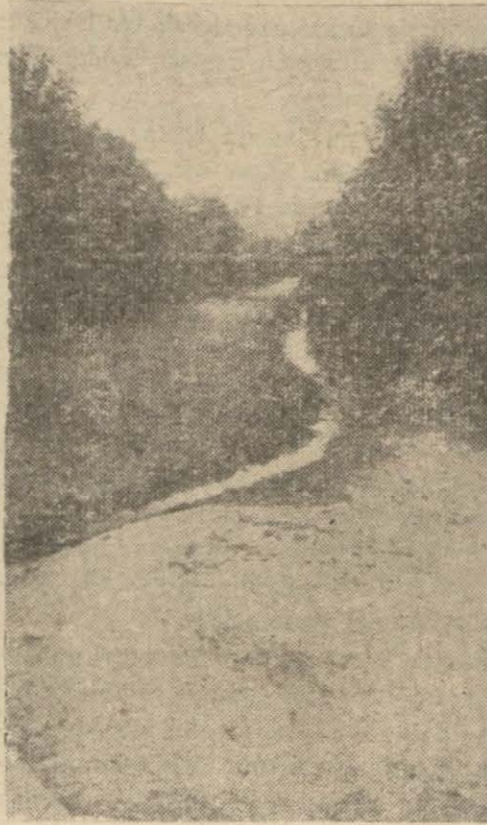
Cudi dağı etekleri istisna edilecek olursa hemen bütün Cizre toprakları arızsızdır. Ovada ziraat ve davarlık, eteklerde bahçecilik müterakkidir. Kazada yüz elli bine yakın hayvan vardır. Irak, Suriye ve Türkiye en ziyade canlı hayvan ve davar mamulâtı ihraç edilir. Anadolu - Irak hattının inşası Cizre iktisadiyatı üzerinde mühim değişiklikler ve inkişafı vücuda getirecektir. Üç devlet topraklarının birleştiği noktada kurulmuş olan kasaba, inşaatın ikmalini müteakip yalnız ticarî sahada değil, dolayısıyla diğer sahalarda da mühim terakiler kaydedecektir.

Cizreliler çalışkan ve maarifsever kimselerdir. Cumhuriyetten sonra maarif sevgisi çok artmıştır. Ne yazık ki, bütün kazada yalnız iki ilk okul açılmıştır. Yirmi yedi bin nüfuslu bir kazada o da nakıs teşkilâtı yalnız iki ilk okul bulunması, Cizre çocuklarının kültür sahasında ilerlemelerine şiddetle mâni oluyor. Kıy-

Geredede bir adamı öldürüp ateşde yaktılar

Gerede (Hususi) — Geredeye üç saat mesafede bulunan Asmaca köyünden Hüseyin oğlu Koca Emin köyden hayli uzaktaki tarlasında buğdayını beklerken gece aynı köyden Koca Durmuş ve kardeşleri Ferhad, İlyas tarafından silâhla öldürülmüş ve cesedi ateşde yakılmıştır. Hâdise kazaya haber verilmiş, müddeiumumi vekili ve hükümet doktoru vak'a yerine gitmişlerdir. Katiller yakalanarak adliyeye teslim edilmişlerdir. Hâdise muhitte büyük bir tesir uyandırmıştır.

Susuzlukta lâğım suları ve bahçeleri

Susuzluktan yazılıyor: Susuzluğun lâğım sularının bazıları civardaki bir kısım bahçelerin kenarından geçtiği için bahçıvanlar bu pis sulardan istifade ederek bahçelerini sulamaktadırlar. Bu sularla yetişen sebze ve meyve halkın sıhhati üzerinde yapacağı fena tesir büyüktür. Bu hususta belediyenin ehemmiyetle nazarı dikkatini celb ederiz. Resim lâğım sularının bahçelere akışını göstermektedir.

Bursada fenni ağaç bakımı ve aşıcılığı kursu

Bursa, (Hususi) — Meyvacılığa pek müsaide olan Bursa çevresinde fenni ağaç bakımını ve aşıcılığı yaymak maksadile bir kurs açılacaktır. Bu kurs vilâyet meyva fidanlığında açılarak, eylül nihayetine kadar yirmi gün müddetle devam edecektir. Kurs, meyva yetiştiren köylerden seçilme, 20 kişi alınacak ve bunlar pratik bir şekilde ağaç bakımı ve aşıcılığında çalışacaklardır. Kurs müdâvîmlerine bu müddet zarfında ayrıca elli kuruş gündelik verilecek ve orada yatırılabacaklardır.

Her yıl tekrarlanacak olan bu kurslardan muhitin bilgili bahçıvan ihtiyacının karşılanacağı ümit edilmektedir.

Gemlikte zeytin mahsulü

Geçen sene Gemlikte zeytin mahsulü çok bereketli ve yüzde yüz nisbetinde iken ziraat dairisi ile ticaret odasının yaptığı tedkikat neticesinde bu seneki mahsulün umumi olarak yüzde onu geçmemekte olduğu anlaşılmıştır.

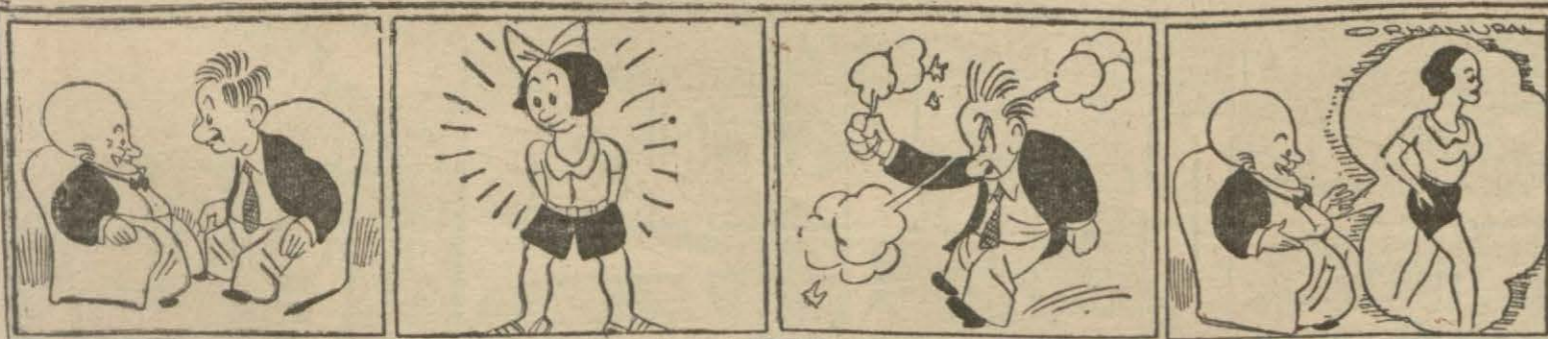
Muradlı'nın Sevindikli köyünde yangın

Muradlı (Hususi) — Muradlı'nın aşağı Sevindikli köyünde kazaen çıkan yangında Ali oğlu Mehmed Turanın iki gözden ibaret evile, samanlığı yanmıştır. Yangının etrafa sirayetinde meydan verilmemiştir.

Amasya emniyet âmiri Ankara'ya tayin edildi

Amasya emniyet âmiri Hulûsi, Ankara şube müdürlüğüne tayin edilmiştir.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey, geçen gün küçük oğlan, ağlıya ağlıya yanıma geldi...

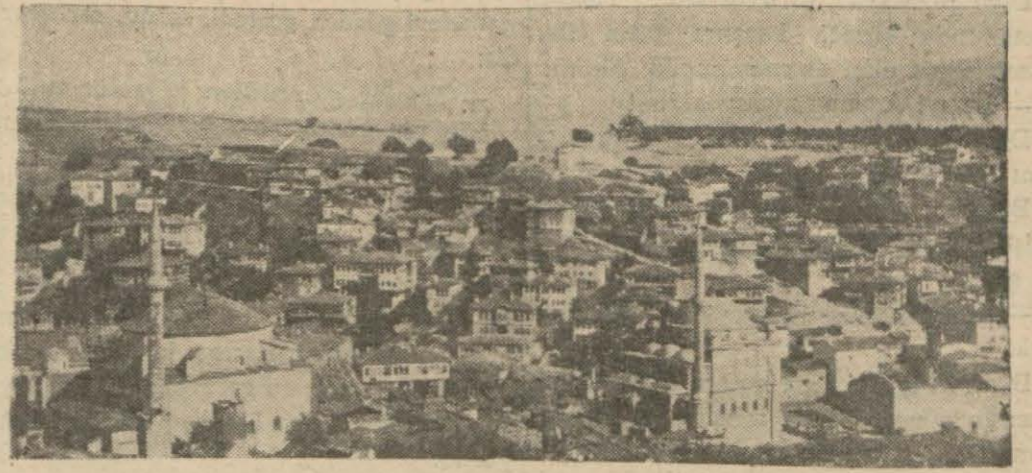
... Küçük kız kardeşinin entarisini çıkarıp kendi pantolonunu giydiğini söyledi.

... Tepem attı doğrusu.. Kız çocuk pantolon giymeyi nereden aklına getirdi?

Hasan Bey — Annesini «Şort» la gezerken görmüştür, azizim!

Safranboluda ticaret işleri çok inkişaf etti

Karabük fabrikalarının inşaatı Safranboluyu işlek bir hale getirdi, şehrin bağlara nakli kabil olamıyor

Safranboludan güzel bir görünüş

Safranboluda yıllardanberi bir türlü halledilmeyen bağlar - şehir işi; kazanın, hergün birçok noktalardan ehemmiyet kesbeşmiş olmasına rağmen, inkişafına esaslı bir mâni teşkil etmektedir. Bugün, kuyu kadar derin bir çukur içinde tesis edilmiş olan şehir yazları oturma imkânı olmadığı için yüzlerce yıldanberi yaz geldi mi halkın bağlara atılmasına sebep olmuş, bu göç yüzünden hayli masraflar yapılmıştır. Esasen pek dar olan belediye bütçesinin geniş bir saha üzerinden bir kaç cebheden sarfiyat yapmağa da kifayyet etmeyiş Safranbolunun her çeşid genişleme imkânlarını sed çekmiş, ve yıllardır mütereddid vaziyette olan halk ta belediye cezri bir icraat ile ne bağlara, ne de şehre ehemmiyet verememiştir.

Bağlar, Durnar ormanlarının şark eteğinde kurulmuş, bugün, Safranbolunun, yarın da yanı başında kurulan Karabük şehrinin eşsiz bir sayfiyesidir. Bu yüzden Safranbolunun bir an evvel merkezini bağlarla Safranbolu arasındaki Karabük muntakasına nakli zaruridir.

Halen Karabük Safranbolu arasında işliyen otuz yakın, kamyon ve otobüslerin belediye için çok ehemmiyetli bir varidat membaı olacağını evvelce yazmıştık. Fakat maalesef şimdiki kadar bu mesele üzerinde hiç meşgul olunmamıştır.

Belediye, Karabükle - Safranbolu arasında muntazam seferler temin etmekle yalnız seferlerden yapacağı kazançla kalmıyacak, halkın selâmetle gidip gelmesini temin edecektir.

Safranbolu Halkevi son zamanlarda oldukça ehemmiyetli bir faaliyet sahasına girmiş bulunuyor. Köycülük şubesinin köylerdeki tedkik gezileri çok büyük faydalar temin etmektedir. Ayrıca doktor Rauf ve Abbas tarafından haftanın muayyen günlerinde yapılan bedava muayene ve ilâç verme halkı çok sevindirmiştir. Sık sık verilen müsamerelerle de Halkevi halkı damı altına toplamaktadır.

Karabük demir - çelik fabrikalarının inşaatı dolayısıyla burada ticarî işler hararetli bir safhaya girmiştir. Küçük, büyük bütün ticarethaneler hiç durmadan işlemektedir. Bilhassa artık burası tek eczane ile idare etmez bir hale gelmiştir. Hummalı bir faaliyet arzeden Karabük tesisatında çalışan binlerce kişi ile beraber Safranbolular ihtiyaçlarını bu eczanelerden temin etmektedirler.

On üç kilometrelik bir şose ile Karabükle bağlanan Safranbolu, yakın bir istikbalde ikmal edilecek olan Araç - Safranbolu şosesinin açılması ile Kastaşonu ile doğrudan doğruya irtibat temin etmiş olacaktır.

Bursa kanalı inşası devam ediyor

Bursa kanalı inşaatından birer görünüştür.

Küçük memleket haberleri

İsparta öğretmenleri Samsunda

İsparta öğretmenleri 70 kişilik bir grup halinde 30 ağustos zafer bayramı günü şehrimize gelmişlerdir. Buradan Kayseriye hareket etmişlerdir.

Karabükte büyük bir sinema binası yapıldı

Karabükte büyük bir sinema binası yapılmıştır. Her türlü eğlenceden mahrum olan Karabükte bu sinema halkın büyük bir ihtiyacını karşılamış ve pek çok rağbet kazanmıştır.

Çorluda P. T. T. binası

Posta, Telgraf ve Telefon idaresinin naklettiği yeni betonarme bina kasaba ve çarşının da merkezinde bulunması yüzünden halkı çok memnun bırakmıştır. Bina istenen şekilde tadil ve tamir edildikten sonra bütün ihtiyaçlara cevap verecektir.

Marmara Ereğlisine yeni göçmenler geldi

Vatan vapuru ile 448 hanelik ilk göçmen kafillesi Marmara Ereğlisine çıkmıştır. Göçmenler kurulan kamplarda bir müddet istirahat ettikten sonra mahalli mürettebelerine yollanacaklardır.

Köy ecza dolapları

Gemlik köylerinde aynı örnek ve renkte birer ecza dolabı ile birer kasa yaptırılmaktadır. Ecza dolaplarında köy hastalarının ilk tedavisine lazım olan tıbbi ecza, sargı vesaire gibi şeyler bulundurulacaktır.

Gemliğin imarı plânı

Şehircilik mütehassısı Vandenberk tarafından deruhte edilen Gemliğin imar plânı sekiz ay sonra itmam edilmiş bulunacaktır.

Yozgad sıhhat müdürlüğü

Yozgad sıhhat müdürü Nafiz, Muğla sıhhat müdürü Kâzım ile becayiş etmiştir. Yeni sıhhat müdürü vazifesine başlamıştır.

Sındırgıda bando

Sındırgı Halkevi kasabada bir bando teşkilâtı vücuda getirmek maksadile bir musiki muallimi ve bando âlâtı getirmiştir. Şimdi gençler muntazam bir şekilde yetiştirilmekte, kasabamıza mükemmel bir bando hazırlanmaktadır.

Gemlikte bir köy Cumhuriyet meydanı yapılıyor

Bursa - Gemlik yolu üzerindeki Engürücük köyüne geometrik kaidelerine uygun bir Cumhuriyet meydanı yapılmaktadır. Meydanın tanzimi için çağırılan mühendis plânını hazırlamıştır. Cumhuriyet bayramına kadar tamamlanmasını icab eden bu meydanın ortasına bir de Atatürk büstü konulacaktır.

Sındırgıda bir spor meydanı yapıldı

Sındırgı Halkevi memlekette sporu ilerletmek maksadile spora azami ehemmiyeti vermiş ve bir spor meydanı vücuda getirmiştir.

MARKALAR

Bir koyup bin kazanmak isteyen bazı tüccarlar, Avrupadan, Amerikadan, şuradan, buradan kötü mal getiriyor, ve getirdikleri kötü malı:

— En iyi Avrupa malı!

Diye piyasaya sürüyorlardı. Tüccar memnundu; çünkü kazancı fazla idi. Maatteessüf elân da memnundu, çünkü:

— En iyi Avrupa malını aldım!

Diyor. Hem kendini, hem de başkalarını aldatıyordu.

Bu, uzun müddet böyle devam edegelmisti. Fakat hükümet vaziyetin fenalığını gördü.

— Bundan sonra, her şeyimiz yerli olacak!

Dedi, en iyi Avrupa malını Türkiye piyasasında ucuza sattığı iddiasında bulunan tüccar bu söze kulak asmayacaktı ama, hükümet onun da çaresini buldu:

— Hariçten gelecek eşyaya fazla gümrük koydum. Hattâ bir kısmının idhalini menettim.

İşte o zaman bir koyup bin kazanmaya alışmış tüccarın benzi sarardı:

— Kâr elden gidecek!

Hükümet dediğini yaptı. Yerli fabrikalar, dışarıdan gelen mallara kat kat faik

mal çıkardılar. Bu arada o eski açığöz tüccar da boş durmamıştı. O da harice gitmiş, hariçten bir takım şeyler almıştı. Onlarla birlikte gümrüğe geldi. Gümrük memuru açığöz tüccarın getirdiklerini gördü. Kanunları okudu, talimatnameleri gözden geçirdi, sordu, soruşturdu:

— Bunlar gümrükten geçebilir mi?

Hiç bir kanun, hiç bir talimatname bunların gümrükten geçmesini menetmiyordu:

— Geçebilir!

— Açığöz tüccarın getirdikleri top tancılara dağıtıldı. Oradan mağazaların camkânlarına, raflarına konuldu, açığöz tüccar, hariçten getirdiği bu yeni şeyler yüzünden gene hesabsız para kazanıyordu.

— En iyi Avrupa malını aldım!

Demek gâfletinde bulunan da, bir kere daha, hem de safçasına aldanıyorlardı.

★

Açığöz tüccarın Avrupadan getirdiği şeyler ecnebi malları değil, yerli mallarının üzerine yapıştırılmak üzere hazırlanmış ecnebi markalardı.

İsmet Hulusi

Kadın Köşesi

Minimini kızlar için saç modelleri

Uzun saç modeli Kısa saç modeli

Sarı, siyah, kızıl, kumral... Bütün çocuk saçları güzeldir. Çünkü ipek gibi yumuşaktır. Kendilerine mahsus güzel bir kokuları vardır. Dokundukça insanın adetâ parmaklarını okşarlar. Bu kadar güzel bir saça ne yapılsa yararlı. Çocuğun berrak cildine, temiz çizgili yüzüne de hemen her şey yakışır. Ancak her kuvafür onu aynı derecede güzelleştiremez. Çehresinin hususiyetlerini ve körpeğini gözönünde tutarak seçilecek bir kuvafür muhakkak ki rasgele bir saç modelinden daha fazla yakışır.

Çocuk saç modasının bariz ve muayyen vassı sudur: Kısa saç. Yani ense meydana kalacak. Fakat tabiat bazı çocuklara o kadar gür, güzel bir saç bağışlamıştır ki insan, pek haklı olarak, bu saçları kısaltmaya kıyamaz. O zaman yapılacak şey uzun saçların çocuğu vaktinden evvel büyümüş gibi göstermemesi için bir yığın dalga ve bukle yapmaya kalkışmamaktır. Örgü, çocukta karışık bir kuvafürden bin kere daha güzel görünür. En iyisi uzun bırakılan saçları örmek ve bu örgüleri - minimininin yüzüne yakışan bir şekilde - tepesinde, yarlarda, arkada toplamaktır.

Esasen körpe kızların kuvafürleri - ister uzun, ister kısa - mümkün olduğu kadar basit olmalıdır. Çünkü bir kere çocuk hergün saçlarının dakikalarca kıvrılmasına sabredemez. İkinci karışık bir kuvafürün oynayıp zıplamaya tahammülü yoktur. Çabucak bozulur. Bu da çocuğu pek çirkin gösterir. Üçüncü mahzur: Bu türlü kuvafürler permanent yaptırmayı icab ettirir. Permanantsa çocuk için değildir. Dördüncü ve belki hepsinden daha mühimi: Çok dalgalı, bukleli bir saç, çocuğun körpeğine uymaz. İşte bütün bu mahzurlar, kız çocuk kuvafürünün basit ve sade olmasını zarurî bir hale koymuştur. Basitten maksad dümdüz taramak değildir. Değil be, on, on iki yaşlarındaki miniminilerin, hattâ daha küçüklerin bile saçlarına güzel bir şekil vermek esastır.

Meselâ saç uçları bukle bukle kıvrılır, önler hep arkaya taranır, bir kordelâ ile bağlanır. Çocuk ne kadar koşsa, oynasa saçları yüzüne mağılmaz. Ensesindeki bukleler de az çok bozulmadan durur. Düz saçları kıvrırmak güç olacağı için buklelerden vazgeçilir. Saçların uçları ensede ve yanda içeri doğru bükülür. Yanlara birer yassı dalga çekilir. Bu dalganın iki yanı iki ufak toka ile sıkıştırılır. Kıvrık saçlar pek kabarsın diye daha kısa kesilir. Yanda, önde ufak bukleler, tepede dalgalar yapılır.

Yuvarlak yüzlü bebeklerin tam tepesine ya bir fiyonga, yahud kabarık bir veya birkaç bukle yapılırsa yüzleri beyzileşir, daha güzel görünür.

Fazla geniş bir alın kâkülle kapatılır. Kâkül aynı zamanda çocuğun gözlerine bir tatlılık ta verir.

Sarı saçlar kabarık ve kıvrık bir hale konulmalıdır.

Mahkemelerde

Bir sarhoşluk suçlusu mahkemeye sarhoş olarak ihzaren getirildi

Adliye tabibi suçluyu muayene ile ifadeye gayri muktedir olduğunu tesbit ettiğinden duruşması geri bırakıldı

Arzuhalci Hayri isminde bir adam dün Asliye birinci ceza mahkemesinde bir hâdiseye sebep olmuştur.

Hayri bir türlü bırakamadığı içki yüzünden ikide bir, bir vak'a çıkarır, mahkeme kapılarını aşındırır.

Son defa gene bu yüzden birini yaralamış, mahkemeye düşmüştür.

Bu son hâdiseye Hayrinin maneviye tına tesir etmiş ve artık kat'i surette içkiyi bırakmağa karar vermiştir. «Tövbe» isimli içki aleyhinde ve gençlere nasihatlerle dolu bir de kitab yazmış, hattâ bunu bastırması, dostlarına ve adliye muhitine dağıtmıştır.

Fakat, gelgelelim Hayri gene kararında sebat edemiyerek, içmeğe başlamıştır.

Bu yüzden Asliye birinci cezadaki muhakemesini de takib edememiştir.

Arzuhalci Hayrinin suçlu bulunduğu bu davanın da mevzuu, sarhoşluk ve aynı şekilde bıçakla tehdiddir. Fakat, bir türlü mahkemeye gelemiyen Hayrinin, muhakemesi daimi surette, talik edilmektedir. Nihayet, mahkeme suçlu Hayrinin ihzaren celbine karar vermiştir.

Dün ihzaren mahkemeye getirilen suçlu, daha içeri girmeden kapının önüne yatmış, biraz sonra güçlükle salona sokulabilmiştir. Suçlu, mahkeme hey'eti huzuruna suçunun sübut delilile birlikte, yani kendine hâkim olamayacak kadar sarhoş çıkmıştır.

İfade verecek kudrette olmadığından hey'et, Hayrinin bu halile muhakemesine mâni bir vaziyeti olup olmadığını tesbit için adliye doktoruna muayene edilmesini, kararlaştırılmıştır.

Adliye doktoru Enver Karan yaptığı muayene sonunda, suçlunun bu halile duruşmasının yapılmasına imkân olamayacağını, mahkemeye bildirmiş tir.

Bu suretle, muhakeme gene talik edilmiştir.

Vapurda, sevdiği kadını öldürmeğe kalkışan berberin muhakemesine başlandı

Bir müddet evvel Kadıköy vapurunda vukua gelen bir yaralama hâdisesinin muhakemesine, Ağırcezada dün başlanılmıştır.

Hâdisenin sebebi, tâ çocukluktanberi, sürüp gelen, fakat bir türlü imkân dahiline giremeyen bir aşk macerasıdır.

Suçlu Berber Fahreddin, eski sevgilisi Hayrünnisaya vapurda rastlayınca kendini kaybetmiş, buna fazla sarhoş olması da inzınam ederek, tabancasını çekmiş ve genç kadını öldürmeğe kasdile yaralamıştır.

Bu iddia ile, Ağırcezaya verilen suçlu, sorgusunda şunları anlatmıştır:

— Hayrünnisayı çocukluğumdanberi tanıy ve severdim. Fakat, o bilâhare evlendi gitti, birleşemedik. İki sene evvel tekrar birbirimize tesadüf ettik. Bu suretle, bir müddet birlikte, yaşadık. Fakat, bir gün, «ablama gideceğim» diyerek ayrıldı ve bir daha geri dönmedi. Hâdiseye günü dükkânımda rakı içmiştim. Sonra, biraz hava almak

maksadile, Kadıköyüne gitmek istedim ve köprüden vapura bindim. Salona oturdum. Bir müddet sonra, Hayrünnisaya ile ablası Fatmanın da, vapurda olduklarını gördüm. Sarhoştum. Sevdigimi görünce, coştum, aşka gelerek, pencereden havaya ateş ettim. Ama, onu öldürmeğe, yaralamağa kasdim yoktu. Böyle bir şeyi hatırımdan bile, geirmemişim.

Şahidlerden, Haydarpaşa iskelesi polis memurlarından Ahmed de, dünkü celsede, hâdiseye etrafında şunları söylemiştir:

— İskelede nöbet bekliyordum. Vapur gelmiş, yanaşmak üzereydi. Fakat, içerde bir kargaşalık vardı, ahali kaçıyor, Bağırışyordu. Derhal içeri atladım. Elinde tabancası olduğu halde, suçluyu ayakta gördüm. Kolundan yakaladığım zaman, vapurun kenarına daydık. Tabanca, suya düştü.

Muhakeme, diğer bazı şahidlerin celbi için, başka bir güne bırakılmıştır.

Kabadayılık için adam öldürenler sorguya çekildi

Ortaköyde İsmail isminde tanımadıkları bir genci, durup dururken, altı yerinden bıçaklayarak öldüren, Sadık ile İzak, adliyeye teslim edilmişlerdir.

Müddeiumumilik suçluyu 7 inci sorgu hâkimliğine vererek, haklarında ilk tahkikat açılmasına lüzum görmüştür.

Suçlular, müddeiumumilikte verdikleri ifadelerinde, gene hiç bir şey söylememişler, hâdisenin bir kabada yıldıktan ibaret olduğunda, ısrar etmişlerdir.

Hâdisenin sebebi el'an meçhul, mahiyeti karanlık bulunmaktadır.

Kıskançlık yüzünden işlenen cinayet

Tarlabasında, karısı ile münasebette bulunan Saidi tabanca ile öldüren, Arnavud Maksudun muhakemesine Ağırcezada devam edilmiştir.

Dünkü celsede üç şahid daha dinlenilerek, bunlar Maksudun kayıncı - deri Eşrefe 300 lira vermek suretile, karısını Arnavudluktan İstanbula getirttiğini söylemişlerdir.

Duruşma, diğer şahidlerin celbi için, talik edilmiştir.

Mahkemelerin yaz tatili

Adliyenin yaz tatili dün hitama ererek, tatil müddetince kapalı bulunan ceza ve hukuk mahkemeleri faaliyete başlamıştır.

Uzunköprüde memurlara ev ve apartman yapılacak

Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinin Uzunköprüde memurlar için yapacağı ev ve apartmanlara aid hazırlıklar başlanmıştır. Vekâlet Uzunköprüde 3 apartman ve bir ev yapacaktır. Arsa şimdiden satın alınarak projeler hazırlanmıştır. Apartmanlar 4 der dairesi olacak ve evli memurlar oturacaktır. Yapılacak ev, dört bekar memurun oturmasına müsâid bir şekilde yapılacaktır.

Bunları biliyor mu idiniz?

Hindistanda iki türlü Yahudi var

Hindistanda bulunan Yahudiler, 6 ncı asırda Sirusun zulmünden kaçarak oraya iltica etmişlerdir. Bunlardan bir kısmı cenubda Koşin, diğeri de Bombayda Kolabada bulunurlar. Fakat bu Yahudilerin Hindistana milâdın ilk senelerinde hicret ettikleri de meydana çıkmıştır. Bombay Yahudileri milâdî 6 ncı asırda Yemenden geldikleri ihtimal dahilindedir.

Hindistandaki Yahudiler, iki kabiledir. Kabilelerin birisi beyaz, diğeri siyahtır. Arab Yahudiler, tıpkı yerli müslümanlar gibi giyinirler, beyaz Yahudilerin elbiseleri başka türldür.

★

İbtidal insanların süsü

Kenya kadınları bütün dünya kadınları gibi süse düşkündürler. Elleri - rine geçen telgraf tellerinden süsler, kü-

Kırım harbi nasıl oldu?

1852 de Fransız imparatoru için - cü Napolyon, 1740 da akdolan bir muahede ahkâmına dayanarak Filistindeki mukaddes yerlerin lâtin kilisesine iadesini istedi. Ruslar tarafından yardım gören Yunan kilisesi zamanla lâtinleri, bu camiadan çıkarmıştı. Dinî meselelere karışmayan Türkler, Fransa veya Rusyayı gücendirmek istemediklerinden kâh Ruslara, kâh ta Fransızlara uysalık gösteren bir siyaset kullandılar. Sonunda, Rusyanın tehdidine maruz kalınca, 1853 birincitesrininde Rusyaya harb ilân ettiler ve Fransa, İngiltere ve Sardunyan yardım görenek 1855 e kadar muharebe ye devam ettiler. Bu sıralarda sulh teklifinde bulundular. Ve muahede (30) mart 1856 da imzalandı.

peler, halhallar bilezik ve taçlar yapıp - bunları kulaklarına, boyunlarına, başlarına takarlardı.

GÖNÜLİSLERİ

Mektublaşmak Meselesi..

Elimde masum bir genç kızın mektubu var. Tirşe kâğıd üzerine yazılmış, altına iki inisiyal atılmış E ve A.. Söylediklerini tekrar edeyim:

— «Şimdiye kadar hayatta hiç kimse ile konuşmadım, çok kimse ler konuşmak istedi. Fakat ne aile şerefim, ne kendi karakterim buna müsâid değil.

Öyle her kız gibi konuşmakta alış verişim olmadığı için hepsini de reddettim. Fakat bu yakınlarda bir genç durmadan bana mektub yazıyor, ben de her gönderdiğim mektubu yırtıp atıyorum. Fakat nihayet düşünmeye başladım. Acaba bir cevap yazıp fikrini sorayım mı dersiniz? Yoksa susmaya devam etmek mi mürcâcah?»

Kızım, delikanlının fikrini sor - mayâ lüzum yok, meydandadır: Bir gönül eğlencesi aramış, seni bulmuş, aklınla merak uyandıracak bir usul ile konuşmayı temine çalışmakta - dır. Muvaffak olursa bir müddet vakit geçirecek, sonra bıcaacak, zevkini tatmin ettiğine inandığı dakikada bir başkasına geçecektir. Gençlikle -

rinden itibaren teati ettikleri mektubları kolleksiyon yapan erkekler vardır, aralarında kendilerine yazmak bedbahılığına uğramış olanların şereflerini düşünmeksizin bu mektubları dostlarına gösterenler de bulunur.

Hattâ hareketinde devam et, daha doğrusu bundan sonra gelecek mektubları annene ver, arkasını kes tirmenin yolunu bulsun.

●

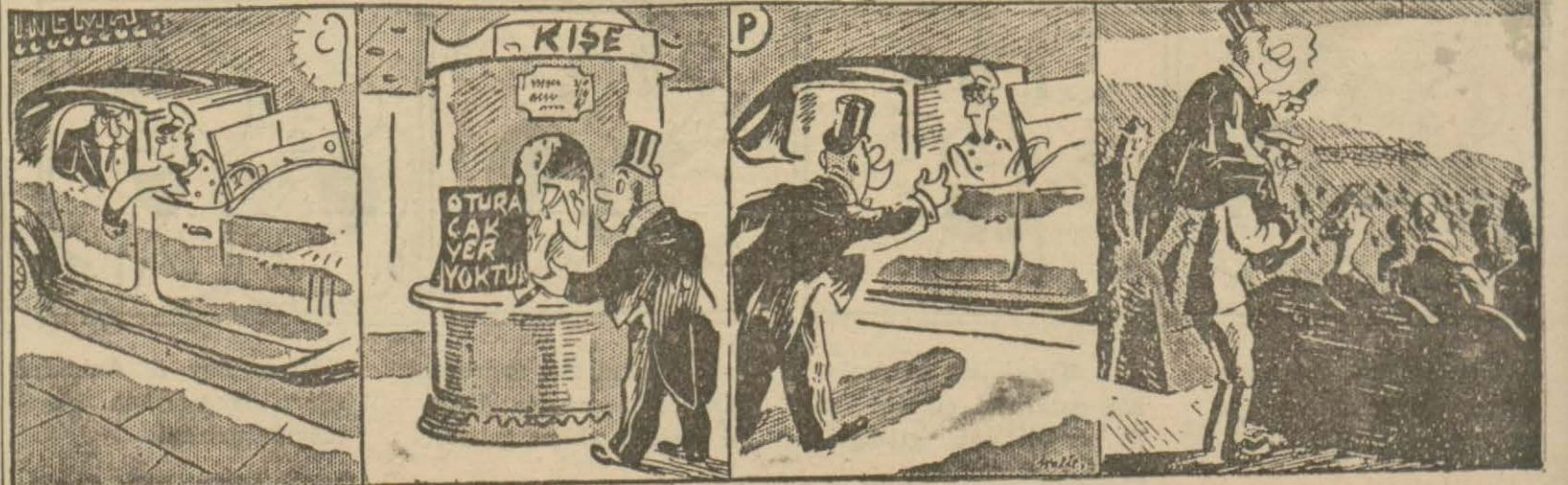
Bayan Mehtik'in bir derdi var: — Bir gencle ara sıra buluşup konuşuyoruz, beni sevdiğini söylüyor, ahlâkı fena değil, tıpkı benim istediğim gibi, yalnız bir alaycılık tabiatı var ki beni kızdırıyor, ne söylesem lâtifeye karşılıyor, ne yaparsam gülüyor, üstelik yalancı olduğu da muhakkak.

— Ciddî bahse yanaşmayan ekseriya ciddi bir bahsi devam ettirmeye muvaffak olamıyandır. Kafasında bir süjeyi develope edebilecek kudret yoktur, cehaletini lâfife ile örtmek ister. Yalana gelince, fena karakterlerin en başında gelir.

Fakat a kızım sen, gagesiz ve he - defsiz, boş bir münasebeti idame etmekten ne zevk duyuyorsun? Onu böyle misin? TEYZE

iki ahbab çavuşlar:

Sinemada oturacak yer kalmayınca..

TİYATRO

Bizde bir Tanasa revüsü yapamaz mıyız?

Yazan: İsmet Hulâsi

Tanasa revüsü hakkında fikrimi soranlara kısaca cevap veriyordum:

— Çok güzel?

Tanasa revüsünü seyredenlere nasıl bulduklarını soruyordum. Onların verdikleri cevap da, bana soranlara verdiğim cevabın aynı idi:

— Çok güzel?

Bütün seyredenlerin çok güzel olduğunda ittifak ettikleri, beğendikleri ve sevdikleri Tanasa revüsünün beğenilmesi ve sevilmesi sebeplerini tahlil etmek isterim: Röviyü seyredenler, revüde ne görmüşlerdi? Eşi bulunmayan artistler mi? Şimdiye kadar seyretmedikleri numaralar mı? Yapılması birçok paraya mütevakkıf ziyaatçıların, dekorlar mı? Hayır.. Tanasa revüsünde bunların hiç biri yoktu. Artistleri

Tanasa revüsü yıldızlarından Lisette Verec

teker teker ele alırsak; birkaçı iyi olmakla beraber, birkaçı da vasattan aşağı idiler? Yapılan numaraların şehrimiz barlarına; tek; çift veya üç dört kişilik truplar halinde getirilen artistlerin yaptıkları numaralardan pek farkı yoktu. Dekor hiç te paraya mütevakkıf bir dekor değildi. Fakat bütün bunlara rağmen güzeldi. Çünkü: Program iyi tertib edilmişti. Elbise bol ve zevkli idi. Dekor güzel görünüyordu. Bale vardı.

Tanasa revüsünün programı sıkıydı, numaralar o tarzda sıralanmış, balesi o tarzda sahneye çıkarılıyordu ki, seyirci bu değişikliğin silsilesini esasen bekliyor, biliyor, böyle olmasını istiyormuş gibi benimsiyordu.

Elbiseler için hiçbir diyecek yoktu. Tanasa revüsü gardrob muhakkak ki çok zengin; zengin olduğu kadar da zevkle hazırlanmış bir gardrobdu. Gerek artistlerin, gerek balenin giydikleri seyircinin göz zevkini doyurmaya kâfi geliyordu.

Mütenevvi programa uymak için; mütemadiyen değişen elbiseleri monoton ve mat bir dekor içinde seyretmek muvaffakiyeti yüzde elli azaltabilirdi, Tanasa revüsünde bu cihet te gözönünde tutulmuştu; ucuza malolacak, fakat ışıklı dekorları sahnelerine uygun gelecek şekilde değiştiriyorlardı.

Ve nihayet bale, büyük bale olmakla beraber o sahnede görülmemiş bir şeydi. Elbiseleri ve hareketleri gözü cezbediyor, sesleri kulağın zevkini veriyordu. Ne fevkalâde hareketler, ne fevkalâde ses; fakat çok insan ve çok ses.. işte bale böyle olur.

Tanasa revüsünün muvaffakiyet sırları bunlardı.

★

Tanasa revüsünü tahlil ettikten sonra biz böyle bir revü yapamaz mıyız? diye düşünelim. Tanasa revüsünün prensipal artistleri ayarında ve onlardan daha çok yüksek artistleri bulmak mümkündür. Program, dekor, elbise nihayet tecrübe ve masraf ister. Masraf yapılabilir, program hazırlıyacak, tatbik edecek tecrübeli rejisör bulunabilir, ama baleyi yetiştiremeyiz.

Bunu tecrübelerle gördük. Şehir opereti sahnesine on kişi çıkaramadığımız gibi sahneye çıkardıklarımızda ne iyi

hareket edebildiler, ne de bir şarkıyı derli toplu söyleyebildiler. Bugün ortaya bir bale çıkaramadığımız gibi yarın da çıkaracağımız şüphelidir. Tiyatro mektebi, bale mektebi, bale artisti yetiştiremez; balede şarkı söyleyecek, muntazam hareketler yapacak insan çekirdekten yetişir. Bu da musiki zevkinin jimnastik terbiyesinin halk arasında taammümü ile mümkündür. Şarkı söylememiş, jimnastik yapmamışlar arasından bir bale heyeti çıkarmak, yoktan var etmek kadar güçtür... Biz bir bale çıkarmayınca da ne bir revü, ne bir operet, ne de bir opera yapabiliriz.

İsmet Hulâsi

Sinema payitahtının çözemediği sır

Siyahlar giyinmiş bu genç kadın sinema dünyasının (esrarı) nı teşkil etmektedir. 12'sene evvel ölmüş bulunan sessiz sinemanın en güzel ve yakışıklık erkeği Valantinonun mezarını her sene ziyaret eder. Kendisini tanıtmadan, kim olduğunu söylemeden Hollywood'dan kaybolur, gider.

SİNEMA

Venedik beynelmilel sergisinde mükâfat kazanan filmler...

Venedikte toplanmış olan beynelmilel film sergisi geçen hafta kapanmıştır. Bu sergide büyük mükâfatlar kazanmış olan filmler şunlardır:

1 — Halk kültür nezareti kupasını: (Prison Sans Barreaux) adındaki Fransız filmi.

2 — En iyi dokümanter film mükâfati: «Kara kurum».

3 — En güzel aktüalite film mükâfati: İngiltere Kral ve Kraliçesinin Fransa seyahati.

4 — Serginin şaheser mükâfati: (Pamuk Sultan ve Yedi Cüceler) Amerikan filmi.

5 — Mussolini kupası: İki film arasında taksim edilmiştir:

1 - Luciano Serra Pilota - İtalyan filmi.

2 - Olympia -Büyük olimpiyad filmi- Alman filmi.

6 — Nasyonal Faşist Partisi mükâfati:

1 - (Tom Sawyer'in maceraları) Amerikan filmi.

2 - (Giuseppe Verdi) İtalyan filmi.

7 — Halk kültür nezareti kupası: (La Patrouille) adındaki Japon filmi.

8 — «Luce Milli Enstitü» kupası: «Cech Panem Kutnohorskych» adındaki Çekoslovak filmi.

9 — Millî Terbiye Nezareti kupası: «Heimat» adındaki Alman filmi.

10 — Venedik şehri kupası: (The Drum) adındaki İngiliz filmi.

11 — Fennî ve terbiyevî en iyi film mükâfati:

1 - «Harikulâde dağlar» adındaki İtalyan filmi.

2 - «Arılar» adındaki Alman filmi.

12 — En iyi kültür filmi mükâfati:

1 - (Dere) Amerikan filmi.

2 - Nostra Augusta Della Romanita İtalyan filmi.

13 — En güzel canlı resim filmi mükâfati: (Ali Baba ve Kırk haramiler) Amerikan filmi.

14 — Senaryolu kısa film mükâfati:

1 - (Saint Etienne) Macar filmi.

2 - (Harmonies Pucciniermes) İtalyan filmi.

15 — En iyi san'atkarlar için Valpi kupaları:

1 - Norma Şerer = «Manue Antoinette» filmindeki rolü münasebetile.

2 - Leslie Howard = «Pyginalion» adındaki İngiliz filmindeki rolü münasebetile.

★

Clement Vantel'in bir eseri filme alınıyor...

Meşhur Fransız mizah muharriri Clement Vantel'in (Mon Curé Chez les Riches) adındaki eseri yakında filme çekilecektir.

Filmde rol alacak san'atkarlar şunlardır:

Jean Boyer - Elvire Popesco - Alerme - Larguey.

★

Meşhur Freud sinemacı olacak

Holivudun büyük film kumpanyalarından biri meşhur âlim Sigmund Freud'u resmen Holivuda davet etmiştir.

Bu kumpanya Psikanalize dair hazırlanmış «Dark Victory» adındaki filmin teknik müşavirliğini Freud'a teklif etmiştir. Filmin başrolünü Bette Davis yapacaktır.

Freud'un bu daveti kabul edeceği sanılmaktadır.

★

Yeni bir Fransız yıldızı...

Son günlerde çevrilmiş olan (Çılgın bakire) filminde çok muvaffakiyetli bir rol yapmış olan Nicole Dumas adındaki Fransız kıza yakında çevrilecek olan (Quartier Latin) filminde de önemli bir rol yapacaktır. Bu filmde rol alan san'atkarlar şunlardır:

Betty Stockfeld - Mlahuchette Bru-

noy -

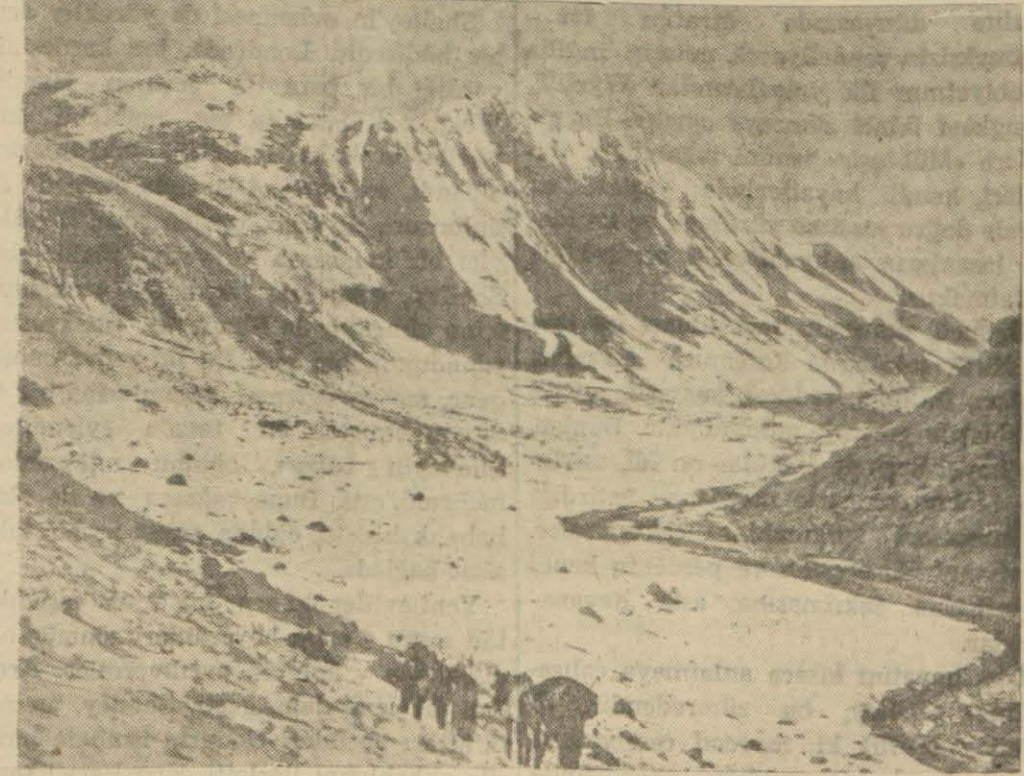
SEYAHAT MEKTUPLARI : 38

Yazan: Vasfi Rıza Zobu

Kafdağı neresidir?

Gidiyor, gidiyor ve arkamıza baktıkça hâlâ Ağrıyı görüyorduk. Onu böyle mütemadiyen ense kökümde gördükçe bana bir türlü ilerleyemiyoruz gibi geliyordu

İrandan bir manzara: Elbruz dağları

Makû'dan hareket ettikten sonra, şosenin sağında, bizim (Karaköse - Gürcübulak) arasında gördüğüm gibi harab edilip terkedilmiş, dekovil, vagon ve lokomotifleri gözüme çarptı... Çarlık Rusya orduları, demek Erzuruma kadar uzandıkları zaman, İranın bu kısmı da işgal altında imiş.. Erzurumun çok ilerilerine kadar giden dekovil hattının başlangıcı buralardan başlıyor demektir.. (Gürcübulak - Karaköse) arasında oturan köylüler gibi, İranlılar da, Ruslar çekildikten sonra buradaki dekovil hattını sökmüşler, makineleri harab, vagonları tûrab edip canına rahmet okumuşlar.. (İran - Türkiye) huded komşularını bu bakımdan, pek birbirlerine benzer gördüm.. lâf olsun diye şoföre dedim ki:

— Siz de, bizim gibi, Rusların yaptığı dekovil hattını sökmüşsünüz..

— Hangi Rusların yaptığı dekovil?..

— Bunlar, vagonlar filân, Ruslar tarafından gelmemiş mi?..

— Yoo!

— Nasıl yoo?.. Bu hattı kim yapmış?

— Biz yapmışız!!

— ??.....Peki sonra kim sökmüş?..

— Biz sökmüşüz!!

— Allah Allah!.. Sebeb?..

— Sebeb, biz bu hattı, üstünde gittiğimiz şoseye taş taşımak için yapmışız..

— Sonra?

— Sonra yol bitince de sökmüş atmışız... ..

— !!?.....

Ben de, uzun seneler, Ercümend Ekrem'in hikâyelerine karihasının mahsul-leri diye okur da gülerdim..

Polisleri gayet terbiyeli, nâzik insanlar.. mümkün olduğu kadar, fevkalâdeden sühuletler gösteriyorlar!.. Yalnız bir usulü beğenmedim... O da her şehre girer ve çıkarken yapılan pasaport vizesidir.. ister küçük bir kasaba, isterse büyük bir vilâyet kapısı olsun: Duracak, arabadan incek, pasaportunuzu yazdıracaksınız. Sonra, hareketle, on dakikada şehri geçip öbür kapısından çıkarken gene polis gelir, pasaportu alır. En ufak teferrüatına kadar kaydeder ve ondan sonra yolcuya izin verir.. Bu uzun muamele yalnız ecnebler için değil, yerli halk için de aynidir.. «Cevaz kâğıdı» denilen izinname olmayınca hiç kimse bir şehirden öbür şehre seyahat edemez... Meselâ İstanbulda oturan biri otomobile «Kilyos» plâjına gitmek istese: Bulduğu mevki polisinden «Cevaz kâğıdı» almak mecburiyetindedir.. Beyazıddan otomobile binen bu adam, Eminöny kaymakamlığına kendini kaydettirdikten sonra

Köprüyü geçip Galataya gencece polis karakolunda aynı muameleye tâbidir.. Çünkü burası Beyoğlu kaymakamlığı hudududur.. Galatada tramvay yolunu takip eden otomobili, kaymakamlık hududunu geçerken gene kayda tâbi tutulur.. biraz daha yürür Beşiktaş kaymakamlığına girerken aynı şey. Çıkarken tekrar. Sonra Sarıyer kaymakamlığı hududu. Tekrar vize. Ve nihayet Kilyosa varırız.. dönüşte de aynı kayd ve şuruta tâbi olarak Beyazıda gelebildiğiniz zaman günlük gezmenizi bitirmiş olursunuz.. Bu usul tamamen Ruslarda da vardır.. Sovyet Rusya dahilinde de yolcular böyle sıkı bir kontrole tâbidirler.. İranda, her şey artık yerleşmiş; şekline almıştır. Buralarda, bugün artık «muhalif» denen bir parti kalmamıştır.. herkes, en küçüğünden en büyüğüne kadar Şehinşahın emri altındadır.. hattâ, eski hanedan âzaları bile.. Memleketin hiçbir tarafında ufak bir isyan hâdisesi de yoktur ve olamaz.. o halde, yolcular üstünde bu kadar sıkı kontrole ne lüzum var, anlamadım.. eğer kendilerine göre bir faydası varsa, bilmem ama, seyyahlara çok zararı dokunuyor.

Hay'dan gelen Hoy'a gider, derler. Ben «Hay» dan gelmiyorum ama, «Hoy» a yaklaşıyorum, bu tâbire bakılırsa: «Hay» denilen şehir ticaret ve sanayi şehriymiş. Herkes işle, gücile meşgul olur.. para kazanmış.. «Hoy», bunun aksi: Zevkü safa yeri.. Hay'da kazanan, Hoy'a gelir, meteliğine kadar yermiş!..

Hava sıcak. Yol uzun. Kendi kendime böyle cevahir yumurtluyordum. Yalnız ben değil a, bizim şoför de öyle.. İran hududuna gelinceye kadar uzun bir zaman «Ağrı» dağı gözden kaybedememiştik.. hududu geçtik. Makû'da geceledik. Sabah yola çıktık. Hâlâ, «Ağrı» bütün heybeti ve karlı beyaz gövdesile, dünyaya hükmeder gibi ahkâm ediyordu.. Gidiyoruz, gidiyoruz.. dere tepe düz gidiyoruz; bir de arkama bakıyorum ki; hâlâ «Ağrı» dan ayrılamamışız.. Onu böyle mütemadiyen ense kökümde gördükçe, bir türlü ilerleyemiyoruz, hep aynı yerde dönüp dolaşmışız gibi geliyordu..

— Eyleedi. Gaf dağıdı bu!

— Anlamadım!

— Gaf dağıdı..

Kaf dağı mı?..

— Beeli.. Gafgasyada ondan ötürü

Gafgasyadı!

— Ne gibi?

(Devamsı 10 ncu sayfada)

Edebiyat hükümdarları: II

İngiliz Şairi Shelley

Yazan: İbrahim Hoyi

İngiliz edebiyatında akislerini gördüğümüz üç zümre vardır ki, her biri ayrı ayrı hülyalar kurmuş, kendilerine birer ideal yol çizmişlerdir. Sadece bir hülya sever olan ve derin bir rüya âleminde yaşayan Blake, ilk zümredendir. Blake, kurduğu hülya ile memnundur, mes'uddur; ve realite dünyasında etrafını far-kekmeksizin sendeliyerek dolaşır. İngiliz edebiyatının ilk yolcularından Wycliff, Langland ikinci zümreye ayrılır. Bu gibilere «Mübeşşir» ismini takabiliriz. Gayeleri, kendi hayallerinde yaşattıkları ideale doğru sessizce yürümek ve bu ideal insanları anlayabileceği bir şekilde anlatmaktır.

Shelley

Üçüncü zümrenin mensupları ise türlü türlü şekillerde karşımıza çıkarlar: Onları, ihtilâlcî, radikal, anarşist, mistik kahırlarile görmek mümkündür. Bunlar, bir hayal peşinde koşular mı idi, asırların binbir zahmetle meydana getirdiği müesseseleri yıkmaktan çekinmezler. Herhangi bir engelin ve perdenin kendi hayallerine takılmasına asla dayanamazlar.

İşte, hayatını kısaca anlatmaya çalışacağımız Shelley, bu zümredendir. O Shelley (Şelli) ki, mevcut cemiyet ve insanlarla bağdaşmadığı, kendisinde hoşlanmak kabiliyeti duymadığı ve nihayet bir düşünce ve hayalin değer ve maksadını yanlış ölçtüğü için daima bugünkü dünya sistemlerle mücadele etmiş, ve etrafa bir menfi, bir mazlum gibi görünmüştür.

Shelley, 1792 senesinde Sussex'de, Horsham yakınlarında Field Place'da doğdu. Anne, baba tarafı asıl insanlardı. İngilterenin siyasi ve edebî tarihinde tanınmış, isimleri geçmiş ailelerdendi. O da, şair Blake gibi, çocukluğundanberi bir hayal dünyasında yaşamıştı. O kadar ki, civarlarında bulunan ormanın muhayyel ejderleri, başsız mahlûkları, kendisini daima korku yaratan bir hâle ile çevrelemişti. Shelley, tabii bir insiyakla denebilecek bir çabuklukla birçok şeyler öğrendi. Klâsikleri sindire sindire ezberledi. Bununla beraber, ilerinin çılğın, delişmeşreb şairi Shelley alelâde insanların gittiği öğrenme yoluna sapmaktan hoşlanmıyordu. Tıpkı Faust gibi, ruhlarla tanışmak, muhayyel ülkelerde dolaşmak istiyordu. «Entelektüel güzelliğe kaside» isimli şiirinde bu iştiağının bütün çizgilerini buluruz.

«Daha çocuk iken, hayaletler aradım ve birçok odalardan, mağaralardan ve harabelerden ve yıldız ışığıyla aydınlanmış ormandan, uzaklaşmış olan ölü ile yüksek konuşma ümidlerini kovularak, korkak adımlarla hızla geçtim.»

Shelley'in ilk gittiği mektep, kalın kafa bir İskoçyalının, falaka ve her türlü zulüm ve işkencelerle idare ettiği bir mektepti. Onun için, Shelley, böyle bir irfan ocağı ile karşılaşınca, burası mektep değil, hapishane ile cehennem kirması diye düşündü ve 12 yaşına basıp ta, Etondaki meşhur ilmektebe girdiği zaman, mevcut müesseselere karşı duyduğu isyan çocuk ruhuyla çoktan kaplamış bulunuyordu. Shelley, zarif, nahif, asabî, ve harikulâde denecek derecede hassas bir çocuktur. Sonra, çok güzel bir insandı ve bundan dolayı da, arkadaşı Cowper gibi, kaba, haşarı mektep arkadaşlarının eziyetlerine, alaylarına uğradı. Fakat Shelley, Cowper (Kovper) in aksine olarak haşarı, alta kaçıyan, adetâ tahrikçi bir çocuktur, zulme tahammülü yoktu. Manen, maddeten kaynıyarak, taşarak, mekteplerde mevcut olan falaka sisteminin aleyhine matuf bir isyan hareketi hazırlayıverdi. Arkadaşlarının arasında adı, «deli - çılğın Shelley» diye çıkmıştı.

Shelley Etonda edindiği tecrübelerden sonra, her şeye isyan etti. Baş kaldırdı ve insan camiasının her türlü cebhesinde kafa tutulacak sebepler, vesileler buldu, yarattı. Revolt of İslam (İslâmın baş kaldırması) isimli eserinde dediği gibi, «insanlık arasında harbetmek üzere» mektebi terketti. Üniversiteye devam etti. Bu müddet zarfında da çocukluk devri-

nin tecrübelerini bir kere daha yaşadı. Oksfordda talebe iken Hume'un felsefesinden bazı parçaları okudu. Arkasından hemen «Dinsizliğin lüzumu» diye bir risale neşretti. Bu eser, haddi zatında budalaca karalanmış bir risale idi. Fakat Shelley, üşenmedi. Kızacaklarını ümid ettiği insanlara posta ile bu eserinden birer tane gönderdi. Bittabi böyle bir hareket, mektep idaresinin kulağına aksettii. İdareciler arasında ihtilâflara sebebi oldu. Fakat Shelley, Nuh deyip te peygamber demediği için, 1811 de üniversiteden tardonuldu.

Shelley'in evlenmesi de yürekler acısı bir hâdisedir. Londrada, kız kardeşinin verdiği bir para ile çeninen Harriet Westbrook isminde bir mektebli kız, Shelley'in kaba, ihtilâlcî doktrinlerine aldandı, ve «umumi isyanda onun da eli bulunsun» diye mektepten çıktı. Büyüleyici bir kandırma kuvvetine malik olan Shelley, genç kıızı tamamen avucunun içine alınca, o da Shelley'in himayesine sığındığını ilân etti. Bu iki müvazenesiz genç, mevzu evlenme kanunlarına hiç te uygun olmayan bir tarzda evlendiler. Shelley'in babası, oğlunu mirasından mahrum etti. Buna rağmen, ne de olsa babalık hissile, oğluna gayet az bir tahsisat bağladı.

Yeni evliler iki sene bir arada yaşadıkandan sonra - artık heyecanları sönmüş olduğundan - kolayca ayrıldılar. Aradan iki sene daha geçti. Shelley, anarşi taraftarı ve lideri Godurin isminde birisile ahablığını ilerletti. Kızı Bary'i sevmek, ve bu hissini açığa vurmakla da Godurin'in nazariyelerine ortak çıktığını gösterdi. Fikirleri yüksek olan Shelley'in ruhan bu kadar alçalmasını araştırırlar, daima tezat dolu hâdiselerle karşılaştıkları içindir ki, Byron bile ondan bahsederken:

«Shelley, tanıdığım insanların en naziki, en sevimlisi, ve en az beşerî düşünenidir..» demişti..

Shelley, 1818 senesinde, kısmen efkârı umumiyenin aleyhinde beslediği düşmanlık hislerinden, kısmen de hastalığından dolayı İtalyaya gitti. Bir daha da İngiltereye dönemedi. Şair, uzun müddet İtalyayı gezdikten sonra, birçok İngiliz şairlerinin sevdiği, sakin, uyuklu Pisada karar kıldı. Orada yerleşti. Şair, burada en güzel şiirlerini yazdı. Byron, Hunt gibi şahsiyetlerin arkadaşlığı ile de avundu, teselli buldu. Fakat Shelley eski huyundan bir türlü vazgeçmemişti. İngiliz müesseselerine karşı derin bir kin besliyordu. Fakat günler, aylar geçtikçe ayağı suya ermeğe başladı. Zira, hayat bizatihi en iyi bir hocadır ve Shelley'in son yazdığı şiirlerde de hatasını anladığını, kabul ettiğini gösteren mısralara rastlıyoruz.

O world, O life, O time
On whose last steps I climb
Trembling at that where I had stood
before;
When will return the glory of your
prime

No more oh, never more!
Tercüme etmeğe çalışayım:
«Ey dünya, ey hayat, ey zaman
Titriyerek son adımlarımda, önceden
durduğum yere tırmcıyorum.
Sabahının zaferi ne zaman geri gele-
cek?»

Bir daha gelmeyecek, asla gelmeyecek!..» Shelley 1822 senesinde, İtalyan sahillerinin uzaklarında, küçük bir kayıkla gezirken denize düştü. Boğuldu. Aradan epeyce geçtikten sonra cesedi sahile vurdu ve dostları Byron, Hunt ve Trelawney tarafından Vitoreggio civarında yakılarak, külleri huzursuz ruhunun bir sembolü gibi, çok sevdiği havaya, rüzgârlara serpileceği yerde, Romada İngiliz mezarlığında, Keats'in mezarı yanına gömüldü. Shelley 30 yaşında hayata gözlerini kapamıştı.

★
Eserleri:
Lirik bir şair olmak itibarile, Shelley İngiliz edebiyatının en yüksek dehalarından biridir. Şairi tanımak istersek, «Bulut, Bir tarla kuşuna, Garb rüzgârına kaside, Geceye» isimli şiirlerini mutlaka okumamız icab eder. Ancak o zaman, dâhi fakat bedbaht şairi ruhumuzda ve bütün benliğimizde sezebiliriz.
(Devamı 10 ncu sayfa)

Mahkûmlar adasında bir gün: 3

Yılan oynatan mahkûm

Bir çokları gibi o da kız kaçırmak suçundan mahkûm... "Yılanlara bile söz geçirirken bir genç kıza lâf anlatamadın mı?," dedim. Yüzüme dik dik bakarak: "Kadın yilandan da beter!," cevabını verdi

Vapurumuz mahkûmların çaldıkları davul, zurna, çifte nâranın gümbürtüsü arasında halatlarını çözdü. Uskur bir an evvel hürriyetine kavuşmak için acele ediyor. Kalamış'ın on dakika kumlarda postnişin olması mukadder olan ardından çıkan beyaz köpükler bu ayrılışın sevinç kahkahası gibi. Lâkin o ne?.. Etraftan sesler yükseliyor:

— Durun!..
— Kaptana haber verin!..
— Koşuyorlar?..

Acaba bir kaza mı?.. Zannetmem. Hiçbir feryad filân işitmedik. Hepimiz iskele tarafına hücum ediyoruz. Adedce tenhayız ama, kilodan yana maşallahımız var. Davetlileri teşkil eden zevatın hemen hepsi şişman. Vapur yana yattı. Bakıyoruz. «Kurun» başmuharriri Asım Usla Niyazi Ahmed, dilleri dışarda, nefes nefese koşuyorlar.

Asım Usla Niyazi Ahmed mahkûmlar çabucak bir sandala bindiriyorlar. Davul zurnanın gittikçe çoşan nağmeleri arasında ikisini de vapura çekiyoruz. Bu kadar telaşlanmalarına lüzum yok. Gideceğimiz ikinci merkeze araba ile de gelebilirler. Fakat gelin de kendilerine sorun:

— İstanbula dönüyorsunuz zannettik. Ödümüz koptu?..

★
On dakikalık kısa bir yolculuğu müteakib Mete burnunda tesis edilen ikinci merkezün önüne geliyoruz. Burada da 250 mahkûm var. İlk gezdiğimiz nazaran daha küçük olan bu kısmı da görmek için karaya çıkacağız. Lâkin biz karaya ayak basmadan vapurumuz bu işi yapıyor. Cezaevinin peşini çapkın bir delikanlı inadile bir türlü bırakmayan (Kalamış) adaya 300 metre kadar açığa dizlerinin bağı çözülmüş gibi yere çömeliveriyor. Pek şiddetli olmanın bir sarsıntı hissediyoruz.

— Oturduk!..
E, ne yapalım, oturduksa kalkarız. Fakat haddinizse kalkın. Türlü türlü manevralar yaptık, demir attık, kendimizi çektik, olmadı, olmadı.

Biz nazlı Kalamış'ın gönlünün olmasını bekleyecek değiliz ya! Motör ve ardına bağlanan alamana bizi pekâlâ iskeleye çıkarabilir. Peki ama (Kalamış) yerinden kalkmazsa âkubetimiz nice olur. Bursa valisi ile hapishane müdürünü aldı bir düşünce. Bu kadar insan nerede misafir edilir? Nihayet fedakâr müddeumünimiz Hikmet Onat cezaevinin motörüne Mudanyadan dönecek olan Trak'ın yolunu çevirmeğe gitti. Fakat vapuru bulamamışlar. Armudluya gidip vaziyeti İstanbul'a haber vermeğe karar vermişler.

Gelelim bize:
Karaya oturmak kimin umurunda. Güle oynuya karaya çıktık. Burada da mahkûmlar yolun etrafına iki sıralı dizilmişlerdi. Vekil ve misafirleri alkışlarla, tezahüratla karşıladılar. Vekil hatırlarını sordu.. (Sağol) la mukabele ettiler, bize lezzetli kurabiyeler ikram ettiler. Arkasından gelsin lenger lenger karpuz, kavun, üzüm, incir.

Bir taraftan önümüze dizilen bu nesnelere iltifat etmekte kusur etmiyoruz ama, diğer taraftan gözümüz de vapurda. Hazretin kımlandanmaya niyeti yok. Bütün tecrübeler para etmedi. Artık ümid kesilmişti, evde (refika) sının merak edeceğini düşünerek yüzlerine akşamın hüznü çökenler müstesna, herkes merakla tertib edilen güreş müsabakalarını seyrediyor.

Evet, pehlivan mahkûmlar, adanın Çoban Mehmedleri, Tekirdağlıları soyundular, kışbetleri giydiler, kendi istihsal ettikleri zeytinyağından da hovardaca süründükten sonra «Hodri meydan!» dediler. Daha ortaya çıkmadan evvel hakemleri, yahud, siz deyiniz menajerleri onların başlarını önüne eğiyor, bir uzun pehlivan duası okuyordu.

Hakikaten mahkûm pehlivanlar Vekilin karşısında iyi güreş tuttular; ve hepsi de uzun uzun alkışlanıp takdir edildiler. Güreşin arkasından bir karpuz, üzüm, incir ikramı daha.

İmralıdaki mahkûmlardan bir grup çalışmaya giderken

(Kalamış) a endişeli bakan gözler arıyor.

Gazeteci arkadaşlardan biri:
— Evden merak ederler, diyor, şimdi ne yapacağım ben!.. Hele çocuk..
Naci Sadullah soruyor:
— O sünnet oldu, değil mi?..
— Evet!
— Merak etme, canının acısından seni düşünmeğe vakit bulamaz.

Tanınmış bir avukat arkadaşına derd yanıyor:
— Refikam cariyez dehşetli sınırlıdır de. Vapurla deniz üzerinde olduğumuzuz biliyor. Merak edecek, sokaklara fırlayacak!.. Haber vermke imkânı da yok ki..

Profesör Saim Ali:
— Asım Usun âhi tuttu, diyor. Nasıl, beklemez misiniz adamcağızı. İşte iki dakika, iki dakikadır. Bu yüzden oturduk. Mahkûmların arasındayız. Adliye Vekili birer birer onlara nereli olduklarını soruyor, bazısını tanıyor da.

— E, nasıl bakalım, alıştın mı?..
— Memnun musun?..

Hepsi minnetle Vekile teşekkür ediyor, ellerini öpüyorlar.

— Çalışmalı arkadaşlar! diyor Vekil, toprağın altını üstüne getirmeli. Ne bulursa kapmalı. Toprak kısır derler ama, çalışana verir.

Mahkûm bir ziraat memuru:
— Sen yalnız emret! diye bağırdı. Yalnız emret. Sayende adayı cennete çevireceğiz. Ekilmedik bir karış toprak kalmıyacak! Bize verdiğiniz emeği ödemeğe çalışacağız.

Buradaki mahkûmlar arasında bir de yılan var. Kendisi henüz pek genç. Ödemişli. Dört tane yılan tutmuş. Bunları bir tahta sandıkta besliyor.

Adliye Vekiline söylediler. Yanına çağırıldı:
— Niçin tuttun oğlum bunları?..
— Sana göstermek için efendim.
Saf çocuk. Bütün hazırlıklara o da karışmak istemiyor. Kendi aklınca hoş gidecek bir sürpriz düşünmüş. Bir hafta evelden hazırlanmış, dört tane hatırı sayılır uzunlukta yılan yakalamış. Bunları kutudan çıkardı. Azılı şeyler ha!... Ödemişlinin ellerini dişliyorlar, kanatıyorlar. Fakat o aldırış bile etmiyor.

Genç mahkûm yılanlarla bir hayli müddet sarmaş dolaş olduktan sonra kularına kapadı:

— Bana bir şey olmaz, diyor. Ben babadan şerbetliyim!
Bir aralık sordum:
— Sen niçin mahkûm oldun?
— Kız kaçırdım!

Bu, umumiyetle sorularına aldığım karşılıktır. Ekseriyet kız kaçırmaktan mahkûm. Bu da kendisine yüz vermeyen bir kıza kaçırması.

— Nasıl oldu bu iş? dedim. Sen yılan yakalayan adam, nasıl oldu da onu kafese koyamadın?..

Yüzüme baktı:
— Kadın, yilandan da beter! dedi.

Mahkûmlar kağıt arabalarını hazırlamışlar. İnceciklere silte yayıp, üzerlerine de battaniye örtmüşler. Bizi geldiğimiz ilk merkeze götürüp misafir edecekler, çünkü (Kalamış) dan ümid yok.

Adliye Vekili davetlileri toplayıp fikirlerini sordu, herkes vapura dönmek arzusunda. Bizim yüzümüzden mahkûmları rahatsız edip, yataklarından ayırmağa lüzum yoktu. Haşaratı yalnız tahtakurusile hamam böceğinden ibaret olan Kalamışta nasıl olsa hepimize birer kanape isabet ediyordu.

Bu karardan sonra hepimiz kağıtlara bağdaş kurduk. Kısa bir tur yaptık. Bu dolaşmayı hiç unutmuyacağım. Hava karamış, ay güneşle yer değişmişti. Karşımızdaki sahilde bir hafta evvel başlıyan Karacabey ormanları yangını bütün dehşetine rağmen azametli bir manzara ile alev alev yanıyor, denizin aydan aldığı sarışın renk üzerine kıpkızıl gölgeler yayıyordu. Genç çamların arasındaki dar yoldan kağıtların çıkardıkları gıcırtiları dinliyecek ilerliyoruz. Geriden akşam gibi perde perde çöken bir kaval sesi geliyor. Sanki Yüşa tepesine, yahud Beykoza kuzu yemeğe gidiyoruz. Bizim kağıtı süren mahkûm bir şarkıya başladı:

Anan duyar, baban duyar,
Ardımızdan atlı koyar,
Gelen atlı cana kıyar..
Ben gidemem beşim oğlan!

Öğrendik ki, bunu söyleyen de kız kaçırmaktan mahkûm!..

(Devamı 10 ncu sayfa)

Halk Bankasının açılışından bir intiba

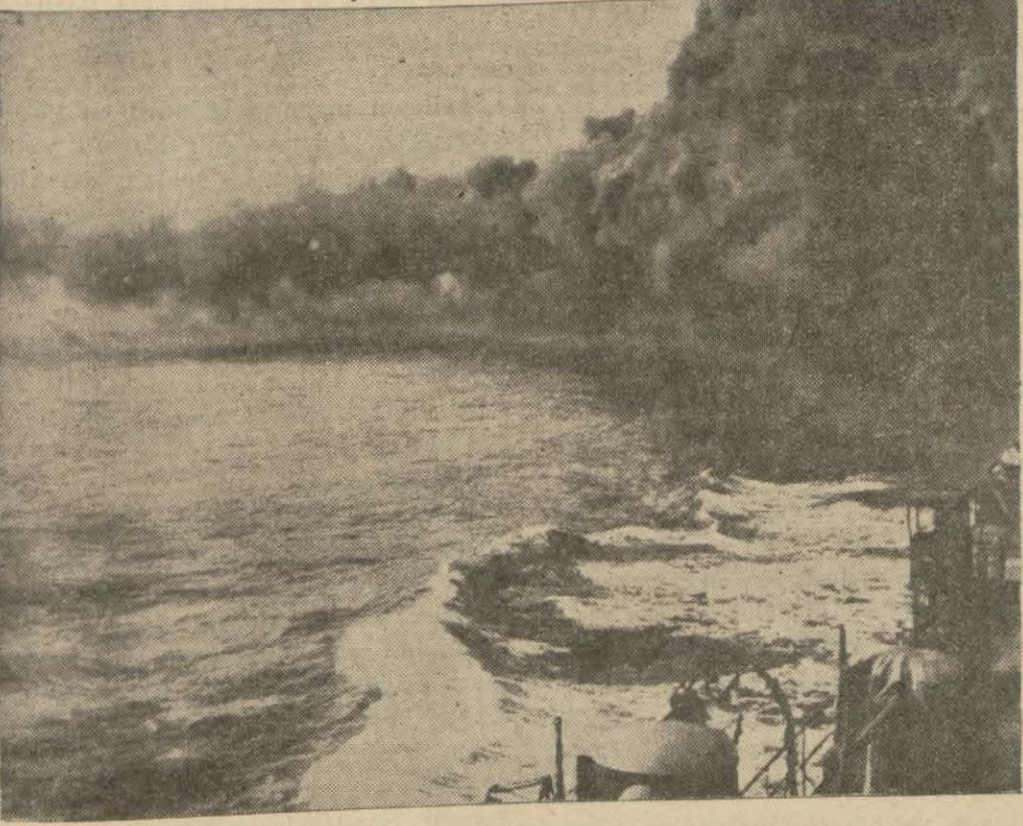
Halk Bankasının evvelki gün Ankara'da hükümet ve mali müesseseler büyüklerinin huzurlarile açıldığını yazmıştık. Resmimiz banka merasiminden sonra

Deniz ve denizcilik:

Donanmaların en büyük yardımcısı sun'î sis

Büyük harbe Hamidiyemiz, Karadenizde kendisinden büyük bir Rus gemisine yakalanmış, komutanının cesaret ve dirayeti ile düşman elinden kurtulmuştu. Fakat elinde sis cihazı olsaydı tehlikeyi çabucak atlatabilecekti

Bir harb gemisi dümanile etrafı sislerken

Büyük harbi takip eden senelerde deniz harblerine yardımcı olur diye sun'î sis yapma çareleri araştırılmıştı. Yapılan inceleme ve tecrübeler o kadar çabuk ilerledi ki; bugün bütün devletlere aid harb gemilerinde birer ve hat-tâ ikişer sis yapan cihaz görmektedir. Bu durum bize sis tabiyesinin, deniz kuvvetlerinde, az zamanda gösterdiği inkişafı işaret ediyor. O halde sisin nasıl yapıldığını, muharebeden evvel, muharebe içinde ve sonra nasıl kullanılabileceğini tedkik etmek ve bu yeni silâhın istikbal hakkında fikir edinmek faydadan halî olmuştur.

Nasıl yapılıyor

Sise, silâh diyoruz. Çünkü o istikbal harblerinde, fırsat düşerse silâhlardan fazla iş görecektir. Muvaffakiyetle üstünlerine saldırmış ufak tekneler ancak bu sayede deniz dewlerinin önünden savuşup gideceklerdir.

Modern gemiler sise iki türlü yapılmaktadır:

1 — Fosfor ve mümasili kimyevî maddelerle...

2 — Mazot ve sair mevaddî müştâğıle ile..

Burada, mevzu harici olarak, sisin nasıl yapıldığını uzun uzadıya anlatmak değilim. Yalnız şunu kaydetmek isterim ki iki usulden en yenisi ikincisidir. Kimyevî maddelerle sis yapmak hem güç hem de pahalıdır.

Üçüncü olarak, fazla miktarda kimya maddelerine ihtiyaç göstermektedir. Bununla beraber kimyevî maddelerle sis yapma usulleri ortadan tamamen kalkmış değildir. Meselâ tayyare hücum botu ve sair motörlü vesait ile taharik edilen gemiler bu sisteme müracaat ederler.

Bununla beraber bu gemilerin sisliyecekleri saha ufak, sis yapma müddetleri de azdır.

Sis her zaman faydalı mıdır?

Sis nihayet bir dumandır. yapıldığı kesafete göre kim bu dumanın, daha doğrusu bulutun, arkasına kaçarsa düşmandan kurtulmuş olur. Böylelikle sun'î sis yeknazarda mükemmel bir harb vasıtası olarak telâkki edilebilir. Lâkin meseleyi tamik ettiğimiz zaman olur olmaz yerde sis kullanılamıyacağı neticesine varacağız.

Sisin ilk yardımcısı olarak akla rüzgâr gelir. Müsâid havalarda yapılan sisin aksine olarak fena bir rüzgâr tesirinde yapılmış sis gemilere büyük zararlar verebilir. Rüzgâr sizin kaçmak istediğiniz istikamette ve sür'ati de geminizin milinden fazla ise ne yaparsınız; ne kadar kuvvetli sis yaparsanız düşmanın gözünden kurtulmak gene imkânsız olur.

İkinci mesele de düşman vaziyetini kollamaktır. Sis yaparsınız, rüzgâr da müsâiddir. Fakat yaptığımız sis düşman üzerinde mükemmel bir topçu atışı ya-

pan ve muvaffak olan diğer gemilerimizin atışlarını körleştirir. Gerçi siz kurtuldunuz; lâkin umumî muharebe gerçevesi içinde bütün donanmanız düşmanı kaçırdı. Buna, yaptığınız sis muvaffak oldu denir mi?

Demek oluyor ki deniz muharebelerinde sis yapmak, ulu orta etrafa bir duman bulutu koyuvermekten ziyade, dikkatli esaslara istinad eden muhakemelerle olur. Zira sis, iyi kullanılmazsa faydadan ziyade telâfisi gayri kabil zararlar verir. Bu müşkülât denizden havaya doğru çıktıkça artar. Meselâ tayyare, yüksek sür'ati dolayısıyla, arzu edilen sahayı deniz kuvvetlerinden daha çabuk kapar. Bununla beraber bu sisin deniz kuvvetlerine verebileceği zarar da o nisbette ehemmiyetli olur. Büyük küçük bütün donanmalar sis ile pek meşgul olurlar ve istikbal harbinde bu silâhtan en iyi istifadeyi alabilmek için yüzlerce, binlerce talim yaparlar.

Muharebeden evvel sis

Gizleme mevzuu bahseldiği zaman insanın aklına ilk evvelâ kaçmak gelir. Fakat sun'î sise bazan kovalamak için de kullanılabilir. Muharebeden önce her iki muhasımın kuvvetleri düşmana nazaran iyi bir başlangıç mevkiî alırlar. Her iki taraf rüzgâr, güneş vesair tesirleri hesaba katarak bütün topların uzun zaman atış edeceği bir vaziyet alırlar. Meselâ Kronel muharebesinde Almanlar öyle bir mevki almışlar, diğer bütün Alman topları İngiliz gemileri üzerinde toplandı halde İngiliz gemileri, güneşin Almanlara yardım etmesi dolayısıyla, düşmanlarını görmiyorlardı. Nihayet o güneş vaziyeti Almanlara harbi kazandırdı ve İngilizleri mahvetti.

İşte sis istikbal harblerinde bu gibi (iyi yer kapma) mücadelesinde büyük yardımlar gösterecek ve iki tarafın manevralarını birbirinden gizliyecektir. Gerçi hava kuvvetleri, denizde görüş sahasını çok artırmıştır. Bununla beraber istikbalde hava kuvvetlerinin müdahale edemeyeceği deniz muharebeleri de vâkı olacaktır.

Muharebe içinde sis

Sisin muharebe içinde de kullanış şekilleri vardı Gerçi birçok deniz kuvvetleri zamanından evvel kaçmak için olur olmaz sis kullanmasını menetmişlerdir. Lâkin deniz muharebeleri esasen anî bir karar ve çabuk münakaşaya ihtiyaç gösterdiği için, sisin verebileceği istifadeden mahrum kalmamalı ve yalnız durumu iyi mütalea etmelidir. Meselâ Rus-Japon harbinde sis mevcud olsaydı, belki Ruslar bilâhare felâketi mucip olan ufak bozukluklardan kurtulur Viladivostoga gidebilirlerdi. (Devamı 10 ncu sayfada)

Eski Türk detektifleri "Son Posta,, ya maceralarını anlatıyorlar: 23

Kuyudaki gizli geçid

Emlâkinin iradile geçinen zengin ihtiyardan 1.000 lira isteyenler, onun hâdiseyi zabıtaya haber verdiğini duyunca bu mikdarı 2.000 liraya çıkarmışlardı

Eski zabıta memurlarından Bay Yakub söze şöyle başladı:

— O gece hemen hemen hiç uyumamıştım. Gizli kumar oynanan bir iki evi basmak için şafak söküne kadar uğraşmıştım. Yorgun, argın merkeze döneli henüz yarım saat bile olmamıştı. Birden kapı vuruldu:

— Giriniz, dedim.

Muhatabım, mütereddid bir tavırla masama yaklaştı. Bu, orta yaşlı, üstü başı temiz ve kibar halli bir zattı. Vaziyetinden, karakolların gedikliisi olmadığı da belli idi.

Sordum:

— İsteğiniz nedir?

Adamcağız adetâ utanırcasına cevap verdi:

— Sizi bu saatte rahatsız ettiğim için, pek üzülüyorum. Fakat muztar kalınca...

— Beis yok! Biz, günün 24 saatinde de iş üstündeyiz. Buraya geldiğiniz için üzülme bir yana bırakın da, asıl sizi üzen hâdiseyi anlatın...

— Efendim, vakiâ ortada bir hâdiseye yok. Fakat bir mektub var!

— Ne mektubu?

— Arzedeceğim: Sabahları erken kalkmak mutadımdır. Bendeniz, bahçe meraklısı olduğum cihetle...

— Güzel ama şu mektub meselesine gelelim.

— İşte, bu sabah ta bahçeye gitmek için alt kata inmiştim. Kilerin kapısında, iğne ile tutturulmuş bir kâğıd buldum. Merakla okudum. İşte, o zaman soluğu nezdi âlinize aldım. Buyurun, siz de görün!

Adamın uzattığı mektubu aldım. Beyaz bir kâğıda, az işlek bir yazı ile şu satırlar karalanmıştı:

«Eğer yaşamak istiyorsan, yarın akşam kadar (.....) e gider, mezarlığın iki-ye ayrıldığı noktada sağa sapar, soldan 13 üncü kovuğun içine tam (1000) lira bırakırsın. Şu üç şarta riayet etmezsen, kendini ölmüş bil:

1 — Verilen mühlet kat'idir!

2 — Para, bir lira eksik bile olsa, kabul edilmeyecektir!

3 — Polise müracaat edersen, işkenceye maruz kalacaksın! Ondan sonra canın ceहनeme gidecek!»

Mektubda, imza yerinde, kırmızı mürekkeble çizilmiş bir kama resmi yapılmıştı.

Biz, bu gibi şeylere alıştığımız için, istifimi hiç bozmadan:

— Bunlar olagandır, dedim. Maamafih, ben de size adamın tavsiyesini yerine getirmenizi söyleyeceğim!

Adamcağız, birdenbire, maksadını anlayamadığı için, hayret ve korku ile yerinden sıçradı:

— Aman, sahi mi söylüyorsunuz, paraları vereyim, öyle mi?

Güldüm:

— Telâşlanmayın! Sözüümü, yanlış anlıyorsunuz: Size, paraları veriniz, demiyorum; söylediği yere bırakınız, diyorum.

— Sonra?

— Sonra bizim bileceğimiz şey... Yalnız size bir noktayı soracağım: Ne iş yaparsınız?

— Hiçbir iş yapmam!

— Ya?

— Pederden kalan emlak ve akarımın iradile geçinirim!

— Demek ki, şimdiye kadar kaybolan bir varis daha varmış!

— Ne gibi efendim?

— Ne gibisi var mı? İşte meydana: Baksanıza, herif keseye ortak çıkmış!

Fakat şübhelendiğiniz hiç kimse yok mu?

— Hayır!

— Eşten dosttan, konudan komşudan filân?

— Ne söylüyorsunuz bilmem ki? Hiçbir şahıs hakkında böyle bir ithamda bulunamam. Esasen ne akıllarımın ve ne de tanıdıklarımın arasında bu tıynetle

Sıra kuyuyu muayeneye gelmişti.

bir adam hatırlamıyorum.

— Peki, öyle olsun! Yalnız, sizin eve kadar bir gidelim... Bakalım, belki bir ipucu buluruz.

Adamla yola koyulduk.

Kapıdan içeri girer girmez, işe başladım. Zemin katta mutfak, kiler, banyo ve sarnıç, evin caddeye açılan kapısıyla, bahçe kapısını birleştiren koridor vardı. Buraları muayene ettim. Fakat sadre şifa verecek bir şey bulamadım.

Ev sahibine:

— Ortada, kimsenin kuyruğunu kapana kıştırarak bir emare yok, dedim. Fakat, merak etmeyin, yarın akşam bütün muamma hallolunacaktır. Siz, mektubda tarif edilen işe istenilen parayı götürüp bırakın... Hiç çekinmeyin ve korkmayın! Paralarınızı cebinizde bilin, bu mektubu gönderen kabadayıyı da kastede!

Merkeze döndüm. Üç açık göz memuruma talimat verdim ve onları, bu zat ile tanıştırdım. Sonra, diğer işlere ve yarın akşamın eğlenceli programına hazırlanmak üzere bir güzel uyudum...

Ertesi sabah, erkenden, adamcağız gene düşmesin mi? Kendi kendime:

— Mübarek zat, feneri karakolda söndürmeğe alıştı, dedim, sordum:

— Hayrola?

— Vallahi efendim, vaziyet hiç te hayırlı değil, öyle olsaydı, sizi tekrar rahatsız etmezdim!

— Niçin? Gene mektub mu var, yoksa?

— Evet efendim, hem de münderecatına şaşıtmı doğrusu!

— Verin şunu bakayım.

Kâğıdı elime alır almaz, aynı yazıyı tanıdım. Lâkin, bu sefer işin rengi değişmişti. Mektubda deniliyordu ki:

«Üç şarta riayet etmeden, polise haber verdin! Şimdi ceza olarak (1000) lira (2000) olmuştur! Bu parayı, bu gece, kâğıdımı bulduğun yere bırakacaksın. Ben gelip alacağım, bununla anlatmak istiyorum ki pençemin içindesin! Ben, her dakika, evin içindeyim! İşte bu kadar!»

İmza yerinde de gene mahud kama resmi!

Adamcağızın halinden hakikaten endişeye düştüğümü anladım:

Bilhassa, herifin cür'etini artırarak, parayı evin içinde almağa kalkması muhatabımın vehmini büsbütün alevlendiriyordu. Doğrusunu söyleyeyim, bu noktayı ben de merak etmişim! Böyle bir talebin serdedilebilmesi için, içeriye, dışarıdan girmek lâzımdı?

— Peki ama nereden?

— İşte, bu gizli yolu bulmak için tekrar eve gittim. Her yeri aradım. Fakat bütün çalışmalarım beyhüdeye oldu. Nihayet, sarnıcı muayeneye karar verdim. Lâkin, bu muayenenin hakkı ile yapılabilmesi için, sarnıcın içine girmek lâzımdı. Çünkü, kapağın dar oluşu, her yerin görülmesine mâniydi. Bir ip getirttim, ucuna taş bağladım. Bu suretle suyun derinliğini ölçtüm. Aldığım netice şaya-

nî hayret idi: Sarnıçta pek az miktarda su vardı. Ev sahibine:

— Çabuk bir merdiven ve çekiç getiriniz, dedim.

Adam, hayretle yüzüme bakıyordu. Ben, hiç orali olmadan, sanki Floryada deniz safası sürecekmışim gibi, paçaları sıvamağa başlamıştım bile... Uzatılmayalım, elektrik fenerimi yaktım, aşağı indim.

Mahsur hava ve rütubet, iliklerimi donduruyordu. Sarnıcın üç duvar sathını muayene ettim. Her yerde çekiçle denemeler yaptım. Fakat, duvarlardan tok sesle aldığım cevaplar, bütün bu çalışmamın da akıntıya kürek çekmekten farksız olduğunu gösteriyordu. Sıra, son duvar sathına, dördüncüye gelmişti. Burada da çekiçle muayeneye başladım. Birinci darbe boşa gitti, ikinci darbe keza... Fakat üçüncüde gözlerim faltaşı gibi açıldı! Arkası boş bir satha vurulmuş gibi, ince bir aksisada hâsil olmuştu! Derhal duvarın kenarlarını ve su seviyesinin üstünde kalan kısımlarını dikkatle gözden geçirmeğe başladım.

Bir de ne göreyim? Duvardaki rütubetten mütevellid küf izlerini biraz kazınca, küçük bir kapı eb'adında dört çizgi bulmuyayım mı?!

Sarnıçtan derhal yukarı fırladım. İki duvarcı ustası ve merkezden de iki polis getirttim. Hep beraber tekrar sarnıca indik. Ustalara, duvarın o kısmını işaret ederek:

— Burayı kazınız, emrini verdim!

Adamlar, bir iki kürek darbesinden sonra:

— Bizim işimiz bitti, dediler!

Sordum:

— Niçin?

— Duvarın altında saç tabakası var! Tuğlalar, harçla tutturulmuş, onları da kazdık. Şimdi bir kapı meydana çıktı!

— Kapıyı da kırın! Fakat çok gürültü etmeyin!

Meraktan çatlıyaktım. Nihayet bu ameliye de bitti. İşte, o zaman dar ve kısa bir dehlizle karşılaştık! Tabancamı çektim, yürüdüm! Birkaç adım atmıştım ki ikinci bir kapı ile karşılaştık. Hiç gürültü etmeden, onun da kilidini söktük, Şimdi, tekrar bir sarnıcın içine girmiştik! Ev sahibine yavaşça sordum:

— Yanımızdaki evde oturan adam ne iş yapar?

— İnşaat kalfasıdır!

Meselenin halledilmedik tarafı kalma- mıştı: Bu hayırlı komşu, yapı işlerine yatkın olması lâzım gelen elini, başka işlerde de kullanmağa niyet etmişti! Yan- yana olan iki evin sarnıçları arasında, gizlice bir yol yapmış, bu suretle kendi evinde dolaşır gibi, komşusunun evine de girip çıkmanın kolayını bulmuştu!

Fakat, böylece, biz de herifi, 2000 liranın hülyasıle İspanyada şatolar kurarken yakalamamın kolayını bulmuş olduk!

Sabah Alaçam

Mari Valevska

Napolyonun aşk romanı

Tercüme eden: Mebrure Sami

Mari Valevskanın göz yaşları

Düro'nun yanında, Napolyonun karşısında oturduğu yerden, imparatorun Lehistan ve tarihi hakkında sorduklarını yüreği helecandan çarparak dinliyordu.

Yurddaşlarının garib bir alevle parlayan bakışlarıyla karşılaştıkça gözlerini kaçıyordu. Yemek uzun sürmedi. Napolyon kalktı ve Mariye kolunu vererek, onu salona götürdü.

Sonra çekildi ve suvare sürdürdüğü müddetce bir daha görünmedi. Yalnız, bir dakika geçince, büyük adamın sırtı ortığı Düro tekrar geldi ve saygı, iltifat dolu bir tavırla Marinin peşinden hiç ayrılmadı.

Nasıl fırsat düşürmüşlerdi bilinmez, bir aralık tamamen başbaşa bırakıldılar ve bunun üzerine, mabeyn müşürü de aldığı vazifeyi açığa vurdu.

Ciddi, kibar bir tavırla, Napolyonun sade onu düşündüğünü ve nice bin üzüntü ile dolu olan bu dâhi kafaya sü-künü ancak kendisinin verebileceğini anlattı. Zaten ne istiyordu ki? Candan bir dostluk ve itimad! Sade bu kadar Eşsiz zaferi susuz bir çöle benziyordu. Etrafını kuşatanların ruhunda ya menfaat hırsı, ya da kin vardı.

Onu bütün mânasile tanıyan ve seven Düro, fedakâr bir kalbin sevgisine, alâkasına ne kadar lâyük ve aynı şekilde mukabeleye ne derecede hazır bir yaradılıştâ olduğunu yeminlerle anlatıyordu.

Mariye imparatorun yeni bir mektubunu vermek istedi. Genç kadın elini uzatmayınca o bunu açtı ve usulca okudu:

« Çok yükselmiş olmak, meğerse ne yükümlü! İşte bunu ben şimdi duyuyorum. Ayaklarınızın kapanmak için çirpınan tufkun, coşkun bir gönlün isteğini, bilmem ki size nasıl anlatmalı? Ah! Eğer isteseydiniz!

Bizi ayıran engelleri ancak siz devirebilirsiniz. Arkadaşım Düro da emirlerinizi yapmağa hazırdır.

Gelin... Allah aşkına gelin. Bütün isteklerinize şimdiden peki diyorum. Beni sevebileceğinizi anlarsam, vatanınızı ne kadar çok seveceğim! » N.

Bu son kelimeleri işitti. Demek ki söylenenler doğru idi. Demek Napolyonu Lehistanın mukadderatı ile alâkadar edebilmek için kendini ona vermesi lâzımdı! İşte bizzat o da böyle yazmıyor mu idi?

Başını ellerinin içine aldı ve uzun uzun düşündü. Yüzünü kaldırıp, tekrar Düroya baktığı zaman, adeta her tarafına bambaşka bir değişiklik nuru yayılmıştı.

Razi oluyordu. Kendini feda edecekti. Mabeyn müşürü, imparatora haber vermek üzere kalkıp izin istediği zaman, genç kadın birden hıçkırmağa başladı.

Bir saat kadar, orada, yalnız başına oturdu. Etrafında ses, sada kesilmişti. Hafif ışıklı salonda adeta boğucu bir hava var gibi geldi ona.

Pencerelerden birini açtı ve kenarına abanarak, gecenin serinliğinde derin derin nefes aldı, sokak başlarında, ellerinde meşalelerle oynuyarak şenlik yapanlara, hele bilhassa koca Varşo vava baktı...

Birdenbire, yanbaşında Düro belir-di. Elini tuttu, sırtına içi kürklü bir pelelerin attı. İmparator onu sarayda bekliyordu. Kadın hiç sesini çıkarmadı ve arkasından yürüdü.

Bir arabaya bindi, indi; iki yanı büyük tablolarla süslü upuzun bir dehlize, sonra da bir salona girdi.

Düşüncesine oturdu. Bir kapı kapandı.

Ve işte bir erkek, önünde diz çökmüş, ellerini delicesine öpüyor.. öpüyordu... Napolyondu bu!

Geldiğine, ona inandığına teşekkür ediyordu. Nice ağır işlerle, çarpışmalarla dolu olan yorucu ömrünü varlığı ile

«Mari Valevska filminden»

« Haydi Mari. Artık benden çekinme, korkma! »

nurlandırmağa razı olduğu için ona minnetini söylüyordu.

Ayağa kalktı. Kürkünü, saçlarını sarıran ince örtüyü aldı ve yanına oturarak eğildi, yüzünü öpmek istedi.

Kadın birden irkildi, yerinden sıçradı, kendini kapıya attı. O ondan evvel davrandı, anahtarları çevirdi, cebine koydu ve Mariyi kucakladığı gibi kanapeye götürdü.

Napolyon hayret içinde idi. Daima arzularına çabucak boyun eğilmesine alışmış olan bu büyük insan, evvelâ, karşısındakinin kendini ağır satmaya karar vermiş biri olduğunu sandı.

Ama, beti benzi atmış, yanakların-

dan yaşlar süzülen ve güzel göğsü hıçkırıklarla sarsılan bu kadının öyle yapmacıksız bir hali vardı ki birden acıdı. Adeta babalaştı.

Kimin kızı olduğunu, nerde büyütüldüğünü, ne diye bir ihtiyarla evlendiğini sordu. Kadın, evvelâ cevap veremedi, fakat muhaverenin aldığı tarzla biraz sükûnet bularak bir şeyler kekeledi.

Bu da ömrünün kuruluşunu, boşluğunu imparatora anlatmaya yetti. O vakit Napolyon da ona kendi hayatını anlattı.

(Arkası var)

Deniz ve denizcilik

(Baş tarafı 9 uncu sayfa)

Muharebe içinde sis en ziyade ufak tekneler için lâzım olur; büyük gemilerin tuttuğu topçu düellosunun en heyecanlı ve hararetlî bir anında yapılan bir sis perdesi arkasına gizlenen bir torpido veya bir destroyer filotillası düşmana torpido taarruzu yapar... Böyle bir taarruz muvaffak olursa düşman-da hasıl edilen zarar ziyan pek büyük olur.

Muharebe sonunda sis

Muharebe sonunda sis, daha ziyade, kaçana yarar. Muharebenin, tabii olarak, bir galibi ve bir de mağlûbu vardır. Deniz muharebeleri ekseriyetle kaçmak ve kovalamakla biter. Şübhesiz kovalayan açık bir saha, kaçan ise gizlenecek bir mâniya ister. Bu tabii hal sisin daha ziyade kimin işine geleceğini gösterir. Büyük harbe Hannidiye miz, Karadenizde kendisinden büyük bir Rus gemisine yakalanmıştır. Gerçi şanlı gemimiz, komutanı Vasif beyin (elyevm hayattadır, fakat meşalesini maalesef bilmiyorum) dirayet, bilgi ve cesareti sayesinde düşman elinden kurtulmuştur. Lâkin o zaman bu geminin elinde sis cihazı olsaydı tehlikeyi kolaylıkla atlattırdı.

Dukerbank muharebesinde de böyle-dir muharebede kaçan bir Alman, kovalayan da bir İngiliz filosu vardır. Gerçi kesif duman bulutu yaparak

Mahkûmlar adasında

(Baş tarafı 8 inci sayfa)

Denizin üzeri pırıl pırıl. Kalamış bütün ışıklarını yaktı. Denizde ayın ve yangının da iştirak ettiği bir şehriyân.. bu karşımızdaki kıpkızıl manzaraya bakıyoruz.. hepimizde Romayı yakıp karşısında seyreden bir Neron hali var.

★

Vapurdayız.

Müddeiumumî Hikmet Onat hâlâ avdet etmedi.

Mahkûmlar yemek hazırlıyorlar. Saat 9.30.. (Kalamış) ın pervanesi çalışmağa başladı. O ne?. Birdenbire hafifliyoruz. Alkış sesleri, yaşalar.. yoksa kurtulduk mu?..

Müjde..

Dönüyoruz. Adanın ışıkları gerimizde kaldı.

Biraz sonra Trak karşımızda. İstanbul bizi almaya geliyor. Lüzum yok. O da döndü geri.

Sabaha karşı saat 3.30.. İstanbuldayız... Seyahatin hikâye faslı burada bitiyor. Mahkûmlarla yaptığımız mülâkatları ehemmiyetlerine binaen son yazımda anlatacağım.

Nusret Safa Coşkun

sun'î sis işini gördürmüşlerdir. Fakat ne kadar olsa yapılacak sun'î bir sis Almanlara daha faydalı olur ve böylelikle zarar ziyanları daha mutedil bir hal gösterirdi.

A. T.

Edebiyat : İngiliz şairi Shelley

(Baş tarafı 8 inci sayfa)

Shelleyin, uzun şiirlerini okurken, iki noktayı hatırlamalıyız:

a) Shelley ideal güzelliği arıyan ve ebediyen memnun olmayacak olan bir gezgindir.

b) Shelley, mevcut müesseseleri, âdet ve ırklar yıkmaya ve yerine umumî sadet âbidesini kurmaya çalışan müvazenesiz bir islahatçıdır. «Alastor, yahud Yalnızlığın ruhu» isimli şiiri, şairin bu büyük ruhi durumunu pek güzel ifade eder. Şair, bu eserinde ufkun güzellik sevgisini tatmin edecek, hülya kızını aramak için, tabiatın engin sessizliklerinde dolaşır. Bu sırada Shelley ay doğuşunun ve asla anlatılmıyacak kadar tatlı, ince hayallerin şairidir. Eserin bütün sihri, tılsımı, bize rüyalı resimler verebilmesinde, tam bir realiteyi göstermemesindedir. Alastor, Shelleyin uzun mücadelelerden sonra, dünyanın kendisinden daha kuvvetli olduğunu anlamış olmasından sonra yazılmıştır. Binaenaleyh bu şiiri bir muvaffakiyetsizliğin, aynı zamanda, ölmeyen ümidin bir itiraf sembolü şeklinde sayabiliriz.

Shelleyin, şiirlerinden en karakteristiği, ve inkılâbî, ihtilâlcî çağının en iyi eseri, Prometheus'tür. Bu şiirde Promete insanlığı temsil eder. Beşerî müesseselerin müşahhas timsali de zalim Jove'dur. İnsanlık Jove'un işkencelerine maruz kalmıştır. Zamanla, Demogorgon (şairin ihtiyaca verdiği isimdir) zalim Jove'u yener, Prometeyi onun elinden kurtarır. Promete tabiatte iyilik ve sevgi ruhu olan Asyaya ulaşır. Yer, gök ve ay düğün şarkılarına başlarlar. Bu suretle herkesin mes'ud bir ömür süreceği anlaşılır. Bu eserde Shelleyin kendisine mahsus felsefesi çağlar. Şair geriye değil, istikbalin altın devrine gözlerini dikmiştir. Adetâ, evlûsyon ve fennin mübeşşiridir.

Shelleyin kahramanı Goethe'nin Faust'taki kahramanına asla benzemez. Goethe'nin titanı münevverdir ve kendisine itimadı vardır. Byron'un kahramanı ümitsiz ve stoiktir. Shelleyinki ise sabırlıdır. İşkenceye karşı dayanıklıdır. Ümidini asla kesmez ve «sevgi» ile evle-

nir ki, yeryüzü mevcut cemiyet kânu-nlarının yerine kardeş sevgisini getiren «yüksek» insanlarla dolabilsin.

Shelleyin inkılâbî eserleri arasında Kraliçe Mabı (1813), İslâmın isyanı (1818), Hellas (1821) ve Atlas cadısını (1820) sayabiliriz. Shelley The Gen-cî (1819) isimli piyesinde ilk defa olarak realiteye temas etmiştir. Piyesin kadın kahramanı Beatrice, babasının zulmünden bıkarak onu öldürür, sonunda kendisi de idama mahkûm olur. Beatrice, şairin yarattığı tiplerin en beşerî olanıdır.

Shelleyin uzun şiirlerinden en güzeli Adonais'tir. Adonais şair Keats'a yazılmış bir mersiye'dir ve acıdan, kederden inliyen Shelley, bu şiirinde de, hayal âleminden ayrılmaz, ve kederle ilkbahar, inliyen saatler, mukadderat... Bütün bu mefhumlar, çok aziz bir varlığın ölümüne ağlarlar. Adonais Tennyson'un İn Memoriamı ve Milton'un Lycidas'ı ile İngiliz edebiyatının şaheser mersiyelerinden biri sayılır.

Bir mukayese:

Shelley tabiatı terennüm ederken, ekseriya Wordsworth'u hatırlar. Her iki şairin birleştiği nokta, bütün tabii eşyanın birer hakikat timsali olduğudur. Gene her iki şair, tabiatın, her şeyi canlandıran büyük manevî hayattan çıktığına inanır. Fakat Wordsworth, bir tefekkür ruhu olduğuna, ve insan ruhu ile tabiat arasında bir birlik, ahenk bulunduğuna kanidir. Shelley ise sırf kendi zevki için vücud bulan bir sevgi ruhuna kaidir. Onun için de, «Bulut, Tarla kuşu, Garb rüzgârı» bu hislerinin en kuvvetli birer mesajıdır. «Münevver güzellik» te Shelley, tıpkı Wordsworth gibi konuşur. Fakat (Hassas nebat) ta ince sembolizm ve imajlarla şairin tam kendi hüviyetini buluruz.

Hülâsa:

Devrinin deli, çılgın Shelleyi diye tanıyan büyük şair, İngiliz edebiyatının sayılı taşlarından biri idi. Tabiatın azad kabul etmez aşığı idi. O kadar ki, ilk tabiat şairi Wordsworth, tabiatte kendini bulmuş, idrak etmiş Shelley ise o engin tabiat içinde kendisini kaybetmiş, boğulmuştu.

Kafdağının arkası

(Baş tarafı 7 inci sayfa)

«Gaf»: dağın ismi.. «Gasya»: arkası demektir.. «Gafgasya»: Kaf dağının arkası demek olupdu.

— Belki de «Kaf Asya» idi de, sonradan «Kafgasya» oldu..

— Eylede olupdu.

— Demek şu hesabca, biz şimdi

«Kafdağının arkası» na doğru ilerliyoruz..

— Eyleedi...

Şoförün yumurtladığı «cevher» benimkini fersah fersah geçmişti. «Hoy» şehrine büyük malûmatla giriyor - dum!...

Vasfi R. Zobu

Hatayda 30 ağustos zafer bayramı

Hatayda 30 ağustos zafer bayramı, ana yurdda olduğu gibi, parlak bir surette kutlanmıştır. Yukarıdaki resimler yapılan geçid resminde kitaatımızın ve Hataylı gençlerin geçişlerini göstermektedir.

Südetler aralarında bir hükümet teşkilâtı vücade getirdiler

(Baştarafı 1 inci sayfa)

rupadaki gergin vaziyeti büyük bir alaka ile takip eden siyasî müşahidler, Almanyanın itihaz ettiği hatı hareketi karşı İngiltere ile Fransanın ele aldığı ihtiyat tedbirlerini tebrike şayan bulmaktadırlar.

Fransada ilân edilmiş olan kısmî seferberlik ve İngiliz donanmasının başlamak üzere olan manevraları, Almanyaya yapılan bir ihtar mahiyetinde telâkki edilmektedir.

Amerika resmî makamları ve umumî efkâr, Avrupa demokrasilerinin bu tedbirli ve temkinli hareketini tamamen tasvib etmektedirler.

Çekoslovakya kat'i tekliflerini bildirdi
Prag 6 (Hususî) — Başvekil Hodza, bu sabah lord Ransimen'in muavini Gvatkini kabul ederek, kendisine dünkü nazırlar meclisi müzakereleri hakkında malûmat vermiştir.

Başvekil, öğleden sonra da Südet mümessilleri Kund ve Svekovsky'yi kabul etmiş ve hükümetin, dünkü kabine toplantısında hazırlanmış olduğu kat'i teklifleri kendilerine tevdi etmiştir.

İyi malûmat alan mehafilden öğrenildiğine göre, Çekoslovak hükümetinin Südet Almanlarına yaptığı yeni teklifler şu üç esasa dayanmaktadır:

- 1 — Südetlerin toprak muhtariyetini tanımak,
- 2 — Südetlere tam bir statû müsavatını tanımak,
- 3 — Keza tam bir dil muhtariyetini tanımak.

Bu noktalar Henlaynin üzerinde ısrar ettiği prensipleri tatmin etmemektedir. Henlayn, teferrüt hakkında müzakerelere girişmeden evvel bizzat kendi prensiplerinin tamamen kabulünde ısrar etmektedir.

Südetlerin hazırlıkları

Diğer taraftan ortada hakikat olan bir şey varsa o da, Südet Almanlarının kendi mntakalarında müessir bir tarzda teşkilât vücade getirmiş olmalarıdır. Hatta bir kabine denebilecek teşekkül de yaratmışlardır.

Almanların hücum k'at'aları modelinde kuvvetli bir polis teşkilâtı da yapmışlardır. Bütün nakil vasıtaları tescil edilmiştir, tâ ki parti icabında bunları kullanabilsin. Bu hareketler bazı mahfellerde bir isyan hazırlığı mahiyetinde telâkki edilmektedir.

Müzakereler

Prag 6 (A.A.) — Saat 15 de Lord Ransimen, Riyaseticumhur şatosuna giderek Beneş ile görüşmüştür. Saat 15.20 de lordun mesai arkadaşları, kabinede Sosyalist - Nasyonal fırkasının

mümessili olan maarif nazırı Frank'ın nezdine gitmişlerdir.

Südetler nümayiş hazırlıyorlar

Prag 6 (A.A.) — Südet Almanları fırkası tebliğ ediyor:

Henlayn, öğle vakti Nürnberg'e gidecek ve orada Nasyonal - Sosyalist kongresine iştirak edecektir. Henlayn, Hitlerin misafiri hası olacaktır. Henlayn, Südetlerin 15-16 teşrinievvelde Usti'de bir toplantı yapmalarını emretmiştir. Bu toplantı Südetlerin ilk toplantısı olacaktır. Südet Almanları fırkası âzasından olan bütün mahallî rüesa ile belediye reisleri ilk Südet kongresi olacak olan bu toplantıya iştirak edeceklerdir. Bu nümayiş ihzara Henlayn tarafından fırka teşkilât şefi mebus Friç Kolner memur edilmiştir.

Tas ajansının haberi

Cenevre 6 (A.A.) — Tas ajansından: Çekoslovakya karşı silahlî bir tecavüz hazırlayan Alman Faşistliği bu plânın tahakkukunu kolaylaştıracak şartları hazırlamak için büyük bir diplomatik faaliyet göstermektedir.

Alman Faşistliği bu cümleden olarak Yugoslavyanın ve Romanyanın b'arafılığına temine çalışıyor. Belgrad ve Bükreşteki Alman mümessilleri son günlerde bu iki memleket ricalı ile sıkı temasta bulunuyorlar.

İsviçre gazetelerine göre, Alman diplomatları Romanya ile Yugoslavyanın Alman - Çek ihtilâfına karışmalarını için bu iki memleket hükümetleri üzerinde şiddetli tazyik yapmaktadır.

Kat'i adım arifesinde

Prag 6 (A.A.) — Lord Ransimenin bugün öğleden sonra Bay Beneş'i ziyareti ve hükümet koalisyonuna mensup muhtelif fırkalar icra komitesinin toplantısı, kat'i bir adım atılacağı anın arifesinde bulunduğu intibamı vermektedir.

Henlaynin delegelerinin verecekleri cevabı, bugün ita edecekleri tahmin olunmaktadır, fakat Bay Henlaynin Nürnberg'e gitmesi, artık yapılacak bir iş, oynanacak bir oyun kalmamış olduğu intibamı hâsıl etmektedir. Kund ile Svekovski her ne kadar Henlayn tarafından murahhas tayin edilmişlerse de, fırkanın Henlayn bulunmaksızın bir ademi ka-bülün mes'uliyetini üzerine almasına ihtimal verilmemektedir. Esasen hükümet tarafından bahşedilmiş olan imtiyazlar o kadar geniştir ki cihan efkârı umumî yesî müzakeratı akamte uğratmak mes'uliyetini üzerlerine alanları takbih etmekten hali kalmıyacaklardır.

Alman silâh fabrikaları gece gündüz işliyor

(Baştarafı 1 inci sayfa)

sedilir bir salâh eseri bulunduğunu da yazmaktadır.

Almanya, her kim olursa olsun kendi müdafaasını temin etmek için icab eden tedbirlere tevessül etmek yolundaki hakkına aslâ itiraz etmemiştir. Bittabi Maginot hattı da böyledir.

Almanya da her ihtimale karşı koymak için aynı hakları sürebileceğinden, Garb hududunda mümasil müdafa tedbirlerine tevessül eylemiştir.

Nasıl Almanya Fransanın ihtiyat tedbirlerini kendisine karşı doğrudan doğruya bir tehdid mahiyetinde tefsir etmiyorsa, Fransa dahi Almanyanın tevessül eylediği tedbirleri kendine karşı tevcih edilmiş bir tehdid suretinde telâkki edemez. Binaenaleyh hâdisatın icab ettirdiği çerçeveyi aşan bütün tedbirleri Fransa geri alırsa fena etmez.

(A. A.)

Alman donanmasının manevraları başladı.

Berlin 6 (A.A.) — Ordu kurmay reisi General Bek'in ve diğer bazı yüksek subayların istifa ettiğine dair bu sabah ecnebi memleketlerde çıkan haberleri, harbiye nezareti kat'iyyen tekbiz etmektedir. General Bek, kıtaatin teftişile meşguldür.

Diğer taraftan harbiye nezareti şimal denizindeki donanma manevralarının tehird edildiği haberlerini de tekbiz etmektedir. Bu manevralara bu sabah başlanmıştır.

Kahraman ordu Antep çevresinde de askeri manevralara başlıyor

(Baştarafı 1 inci sayfa)

başlanacaktır. Büyük erkânı harbiye reisimiz buraya gelişleri dolayısıyla beraber yapan halkımızın sevinçleri manevralara iştirak edecek kıtaatin buraya gelişleriyle bir kat daha artmıştır. Kadınlara varıncıya kadar asker olan Antep halkı, kahraman Mehmetçiği görmek. onun tatbikatını yakından takip etmekle orduya karşı sarsılmaz inan ve güvenlerini tekrarlamak fırsatını bulacaklardır.

(A.A.)

Mareşalin tedkikleri

Antep 6 (A.A.) — Büyük erkânı harbiye reisi Mareşal Fevzi Çakmak bu sabah beraberinde Orgeneral Asım Gündüz, Korgeneral Galib Deniz olduğu halde Bireciğe gitmiş ve akşam tekrar şehrimize dönmüştür. Mareşalin Bireciğe gideceğini duyan çevre köyler halkı kâmilan yollara dökülmüşler, Mareşala saygı ve sevgilerini sunmuşlardır.

Nizipte, Bireciğe bütün kasaba halkı Genel Kurmay Başkanını candan sevgi gösterileriyle karşılamışlardır. Bireciğe karşılayanlar arasında Urfa Valisi ile Urfadan gelen bir hey'et de bulunuyordu. Mareşal öğle yemeğini Bireciğe halk arasında çok ne'eli yemişlerdir. Mareşal, halkın gösterdiği sevgi ve bağlılık tezahürlerinden müte-hassistirlen.

Balkanlardaki Alman elçileri toplanıyorlar

İngiliz gazeteleri yazıyorlar:

Almanyanın Türkiye sefiri Dr. Von Keller, Hitlerin daveti üzerine Berline gitmiştir.

Rivayet edildiğine göre, Büyük Elçi, Almanyanın Çekoslovakya hakkındaki politikasının Balkanlarda yaptığı akisleri tedkik etmek üzere Balkanlardaki Alman sefirlerinin yapacakları gizli içtimaa iştirak edecektir.

Yakında tekaüdlük yaşını doldurmak üzere bulunan Dr. Von Keller birincisinde vazifesinden çekilecektir. Yerine kimin geleceği belli değildir.

Pazarlık yasağı

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Bunu biz yapmış olsaydık, Atina kadınları mal satın alamazlardı; çünkü pazarlık bizde de çok köklemiştir. Türkiye'nin aldığı bu tedbir, medeniyete doğru yeni bir adım teşkil eder; ve bize örnek olmasa icab ettiğini de, itiraf etmeliyiz.

İngiliz donanması da manevralara başladı

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Başlanacaktır. Şimal denizinde yapılacak olan bu manevralar iki ay sürecektir. Muhtelif üslerde bulunan cüzütamlar, bugün Şimal denizine hareket etmişlerdir.

Eski İspanya Kralının oğlu bir otomobil kazasında öldü

Miyamay 6 — Eski İspanya Kralının büyük oğlu Kont dö Kovadonga, bir otomobil kazası neticesinde pek ağır surette yaralanmış ve bilâhare hastanede ölmüştür.

Bir Belçika Nazırına taarruz

Brüksel 6 (A.A.) — Henüz malûm olmayan bazı sebeplerden dolayı münakalat ve posta, telgraf ve telefon nazırı Bay Mark, administratörü albay Püblin'in taarruzuna uğramıştır. Bay Mark, araya giren şoförü tarafından himaye edilmiştir.

Geyvede belediye intihabı

Geyve 6 (Telefonla) — Bugün belediye intihabı encümeni seçimine başlanmıştır. Eksiriyet olmadığından seçime yarın devam edilecektir.

Meseleler: Üzüm faciası

dur. Böyle olduğu halde İstanbul halkı üzümü geçen seneki fiyatına yiyor.

Bu işle yakından alakadar olanların fikrine göre halkın bu fiatla üzüm yemesinde en büyük âmil sırtta seyyar satıcılığın kalkmış olmasıdır. Seyyar satıcı ekildiği için rekabet yokluğundan mahallî manavları istedikleri fiatta mallarını satmaktadırlar. Buna mukabil kabızmalay meyvalarını yollayan müstahsil bunu yapamamakta, saklanıp muhafaza edilebilecek bir mal olmanın yaş meyvalarını meyva halinde çok uzun fiatlarla satmaktadır.

Ucuz mal alan manavlar bunu istedikleri gibi pahalı satarak büyük kazançlar temin etmekte, bu şekilde yaptıkları iktikârla İstanbul halkına üzümü kendi hakiki fiyatından çok daha yüksek fiatlarla yedirmektedirler.

Bu malûmatı daha ziyade tevsi etmek ve söylenildiği gibi İstanbul halkının üzümü kabızmalların manavlara sattıkları fiattan çok daha yüksek bir fiatla satın almadıklarını tesbit etmek üzere dün bir arkadaşımızı meyva haline ve İstanbul muhtelif semtlerine yolladık. Haldeki üzüm fiatları hariçteki fiat arasında bir mukayese yaptık. Alman netice şudur.

Bu ayın altıncı salı günü, yani dün haldeki fiatlar şunlardır:

Çavuş üzümünün muhtelif kalitelerine göre fiatı 7 ile 18 kuruş arasında değişiyordu. Balbal üzümü 6 kuruştan 11 kuruş kadar satıldı. Adı siyah üzümün dünkü fiatı 6 ve yedi kuruş arasında idi. Zeynî üzümünün fiatı dokuz, on kuruştur. Dün birinci defa olarak hale gelen müş-

küle on kuruşla, on iki kuruş arasında satıldı. Yapıncak yedi, sekiz kuruştan yukarı çıkmamıştı. Bazı üzümler dört kuruş kadar satılmıştır.

Aynı üzümlerden dört kuruşa satılanı daha halin kapısından beş adım öteye gittiğiniz zaman fiatlarını değiştirmişlerdi. Dört kuruşluk üzüm halden beş adım ötede yedi buçuğa, Balıkpazarında ona Sirkecede on iki buçuğa, Beyazıda on beşe satılıyordu.

Sekiz kuruşluk çavuş üzümünün Çagalıoğlunda fiatı on iki buçuk, Şişlide yirmi beşti.

On kuruşluk çavuş ise daha Balıkpazarında yirmiye çıkıyor, Sultanahmedde yirmi beşe, Taksim Talimhanede otuz kuruşa satılıyordu. Yapıncak henüz her tarafta görünmediği için görüldüğü yerlerde yirmiden aşağı inmiyordu.

Balbal üzümü şehrin muhtelif semtlerine göre fiat değiştirmişti. Halde en iyi kalitesi 11 kuruşa satılmış olan bu üzüm, daha Sultanhamamı civarında 17,5 a satılıyordu. Divanyolunda 20 ile yirmi beş arasında bir fiatı vardı.

Yalnız Şehzadebağma doğru bir manavda gördüğümüz müşkülünün üstüne 25 kuruşluk bir etiket oturtulmuştu.

Şişlide Zeynînin kilosu ise yirmi kuruştan aşağıya düşmemekte idi.

Müstahsilin eline bu kadar az para geçerken hiç olmazsa İstanbulun ucuz üzüm yemesi lâzım gelir. Bütün bu fiat düşüklüğünden yalnız dört beş manavın azami bir şekilde istifade etmesine daha fazla müsaade edilmemesi çok temenni edilecek bir şey değil midir?

H. H.

Sırtta satıcılığa müsaade edilmesi düşünülüyor

(Baştarafı 1 inci sayfa)

çare bulunmasının lâzım olacağını ilâve etmiştir.

Evvelce sayıları üç bini bulan ve hergün halden almış oldukları meyvaları şehrin her tarafına sırtta götürülen ve satan seyyar satıcılar ortadan kaldırılmış olduğundan meyva küfeleri halde yığılıp kalmaktadır. Muhtelif zamanlarda yapmış olduğumuz neşriyatta bu noktaları ayrı ayrı işaret etmiş, müstahsilin bu yüzden çok büyük zarar gördüğünü anlatmıştık.

Haber aldığımız göre İktisad ve

kâleti İstanbuldaki seyyar satıcılık ve hamallık işini tekrar ele almıştır. İstanbul İktisadî, içtimai ve coğrafi vaziyetini gözden geçiren Vekâlet, İstanbulda seyyar satıcılıkla sırtta hamallığın tekrar iadesi mevzuunu tedkik etmektedir.

Bu husustaki tedkikat sona erdikten sonra ağılebi ihtimal tekrar eski şekle dönülecektir. Ankaraya giden Vali ve Belediye Reisi Muhiddin Üstündağ bu hususta temaslar yapacaktır.

T. C. ZİRAAT BANKASI

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 262

PARA BİRİKTRİENLERE 28.800 Lira İKRAMIYE VERECEK

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

Adet	1,000 Liralık	4,000 Lira
4	500	2,000
4	250	1,000
40	100	4,000
100	50	5,000
120	40	4,800
160	20	3,200

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birinci kânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

KÜÇÜK KIZ

Yazan : Peride Celâl

Siyah elbiseli ihtiyar kadın:

— İşte odan burası kızım, dedi, biraz yerleş. Sonra aşağı gel. Yemeği babanla yiyeceksin, öyle istedi.

Kadın çekilip gitti. Sâfi yalnız kalınca şöyle bir etrafına bakındı. Oda küçük bir kızın bütün ihtiyaçlarını karşılayacak bir şekilde döşenmişti. Eşyalar gayet zarif ve güzeldi. Sâfi şapkasını yerine astı. Bavullarını kenara çekti ve karyolasının üzerine oturdu.

On, on bir yaşında görünüyordu. Esmem küçük bir yüzü, iri mavi gözleri vardı. Yüzü bir çocuğa yakışmıyacak kadar ciddi, düşünceli olduğu için ilk bakışta hiç te güzel, sevimli görünmüyordu. Halbuki her zaman böyle somurtkan ve neş'esiz değildi. Onu herkes zeki, sevimli bir kız olarak bilirdi.

Sâfi, annesini hastaneye bıraktıktan sonra buraya gelmişti, annesi hasta idi, hem de çok hasta.. başka yeri olmadığı için onu senelerdenberi yüzünü görmediği babasının yanına göndermeye mecbur kalmıştı. Annesi, babasından Sâfiye pek az bahsetmişti ve Sâfi daha kendisi emeklerken onun babasından ayrıldığını başkalarından duymuştu.

Küçük kız, iskemlede uzun müddet oturamadı. Kalktı, pencereye gitti. İçini çekerek kollarını dayayıp orada durdu, burnunun, gözlerinin yanmaya başladığını hissediyordu. Bu ağlıyacağına âlâmetti, halbuki ağlamaması lâzımdı. Annesine hiç ağlamayacağını vâdetmişti. Hatta gülmeye çalışacaktı. Evet, gülmeye ve annesine olduğu gibi bu evin sahibine, yani babasına da iyi, sevimli görünmeye çalışacaktı.

Bir anda yanakları yaşlarla ıslanıverdi. «Hay Allah kahretsin, gene ağlıyorum» diye, söylendi ve göz yaşlarını acele kurularak etrafına bakındı. Evin önünde gayet güzel bir bahçe uzanıyordu. Tarhların arasında dolaşan küçük bir köpek bir an için dikkatini çekti: «Ne güzel şey!» diye, mırıldandı. Acaba gidip kucağına alsın bir şey derler miydi? Derhal annesinin tembihlerini hatırladı. Annesi: «Orada uslu durmalısın, demişti. Herkesle iyi olma çalış, sakın kimseyi üzme, orası babanın evidir. Bununla bera-

ber o senelerdenberi seni görmedi, belki ilk zamanlar biraz haşın olacaktı. Fakat sonrası için onunla iyi olmak gene senin elinde.» Dudaklarını büktü. Annesi de dahil olduğu halde onu herkes kandırıyordu. Onun hiçbir şey bilmediğini zannediyorlardı. Evet, o belki bazı şeyleri biliyordu. Fakat bildiği birçok şeyler de vardı. Meselâ annesi ona yakında iyi olup yanına geleceğini vâdetmişti, halbuki o pekâlâ annesinin iyi olsa bile buraya gelmeyeceğini biliyordu. Ya annesi iyi olmazsa? Küçük kalbi kopar gibi oldu, tekrar ağlamaya başladı. Annesi babasını sevmesini onun biraz aksilikten başka bir kusuru olmadığını da söylemişti. Halbuki o babasının birçok kusurları olduğunu da biliyordu. Babası onu ve annesini hiç istememişti ve babası onu sevmiyordu. Yalnız aklının almadığı bir şey vardı. Bütün babalar çocuklarını seviyorlardı da bu adam kendisini niçin sevmiyordu? Sonra annesi her şeye rağmen babasını sevmesi lâzım geldiğini söylemişti. Peki buna ne mecburiyeti vardı. Madem ki onun tarafından sevilmiyor, istenmiyordu. Ah niçin bunları akıl edip annesine sormamıştı?

Kapısı vurulmuştu. İhtiyar kadının sesini duydu:

— Haydi yemeğe küçük hanım, diyor.

Derhal mendilini çıkardı. Gözlerini kuruladı, burnunu sildi. Telâşla kapıya doğru yürüdü.

Sofrada baba kız yalnızdılar. Sâfi babasına hiç bakmıyordu. Babasının gür siyah kaşları vardı ve bu kaşlar çatılarak birbirine yaklaşmıştı. Sâfi ondan korkuyordu. Kendisine bir şey söyleyecek hitab edecek diye, ödü pathıyordu. O neden bu kadar sert ve kederli idi. Küçük kız bir de bunu bilmiyordu. Evet muhakkak ki onun bilmediği bazı şeyler vardı ve bunlar kafasında biriktikçe onu rahatsız etmeye başlıyorlardı. Burada kendisine kim cevap verebilirdi? Babasına sorsa.. ah onun böyle çatık kaşları, kederli bakışları olmasa bu işi çoktan yapacaktı.

Birdenbire babasının sesini duydu: «Çok az yemek yiyorsun» diyordu. Sâfi başını kaldırdı. Onun kendisine dikkatle baktığını gördü, kaşları hep öyle

çatıktı. Dudaklarının kenarında sert, keskin çizgiler belirmişti. Küçük kızın kalbinin atışı büsbütün şiddetlendi. Bununla beraber annesinin sözlerini hatırladı. Bu adama sevimli ve iyi görünmesi lâzım geliyordu. Gülümsemeye çalışarak kekeleydi:

— Evet, efendim, annem de buna pek üzüldü.

Devam edemedi. Annesi, ah annesi niçin onu bu eve yollamış, bu sofraya şu hiddetli adamın karşısında oturmaya mecbur etmişti. Bir de üstelik ağlamamasını, üzülmemesini tembih etmişti. Elinde miydi bu?

Adam öfkeli öfkeli: — Gelecek defa daha iyi yemek yemeğe çalışsın dedi, hem de böyle ağlamazsın. Çok çirkin oluyorsun.

Küçük kızın yaşlı gözleri hayretle açıldı ve bu sefer istiyerek gülümsedi. Ağladığı zaman annesi de kendisine daima «çok çirkin oluyorsun» demeyi âdet edinmişti. «Bu adam da bana aynı şeyi söylüyor diye, düşündü. Hayır, bu adam değil babam.» «Babam» bu kelime birdenbire tuhafına gitti, ilk defa «babam» diyordu. «Bir de yüksek sesle söylesem acaba nasıl olur?» diye, düşündü. Babasına baktı ve cesaret edemedi, başka zaman söylemeye karar verdi. Hem şimdi «babam» dediği adamı sevmenin o kadar manasız bir şey olmadığını sezer gibi oluyordu. Bunu bilmiyecek ne vardı? Ne kalın kafalı kızdı? İnsan «babam» dediği zaman kalbi sevgi ile doluyordu. O, şimdi öyle olmamış mıydı? İnsanın kalbi sevgi ile dolunca da tabii babasını severdi. Ama babası haşın tabiatlı imiş, çatık siyah kaşları varmış, bunların ne ehemmiyeti vardı.. eve geldiğindenberi kendinde ilk defa bir rahatlık hissetti.

O gün akşama kadar bahçede küçük köpeklerle daha birçok şeylerle oynadı. Gece yemekte babası yoktu, evvelâ kendi kendine «oh, ne iyi» dedi, fakat biraz sonra mahzunlaştı, «asık suratlı da olsa o varken sofrada daha iyidik» diye düşündü. Öğleden daha iştisiz yedi.

(Devamı 13 ncü sayfada)

Diyarbakır Nafia müdürlüğünden :

1 — İhaleye konulan iş: 1931,50 liralık baş müşavirlik evi inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Bu işe aid işler şunlardır:

A — Eksiltme şartnamesi,

B — Mukavele projesi,

C — Hususî, fennî ve bayındırlık işleri genel şartnamesi,

D — Bu evrak nafia dairesinde görülebilir.

3 — Bu işin ihalesi 13/9/33 Salı günü saat 11 de kapalı zarf usulile nafia müdürlüğünde yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için 1448,36 liralık muvakkat teminat, cari senet, ticaret odası vesikası.

A — Bu eksiltmeye girebilmek için Nafia Vekâletinden alınmış müteahhitlik vesikası. «Bu vesika ihale gününden en az sekiz gün evvel istida ile Nafia Vekâletine müracaatla alınacaktır. Ve bu zaman zarfında vesika talebinde bulunmayanlar eksiltmeye giremeyeceklerdir.

5 — Taliblerin zarfları ihale saatinden bir saat evvel komisyon reisine makbuz mukabili vermeleri. Posta gecikmeleri kabul edilmez. «5811»

ALMAN

WESTFALYA KOKU

Kaloriferler ve diğer teshin vasıtaları için en mükemmel ve elverişli koktur.

ALMAN

BRIKET KÖMÜRÜ

Her sobada zahmetsizce yanan çok temiz ve Yüksek Hararetili Kömürdür.

HUGO STINNES REDERAY A.G.

Galata 6 ncü Vakıf Han 3 üncü kat 13, 15 No. Telefon: 43361

NEVROZİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma, Nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser.

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Bu defa avdet fırahlı oldu. İfakat hanım, kocasına, ağzına geleni söyledi;

ve bu esnada, her biri ihtiyarın zaten perişan zihinini büsbütün tarmar eden imali sözlerde sarf etti. fazla olarak, sonunda kendisini odadan kovdu; arkasından da kapıyı kilitledi. Zavallı adamcağızın münakaşaya, münazaaya, kendini müdafaaaya mecali yoktu. Mahzun mahzun boynunu bükerek aşağı kata indi, hizmetçiden istediği bir bardak suyu içti ve soluğu bahçedeki kameriyede aldı.

— 18 —

— Didiğim yibi yaz: «Tarihi seneden ehtibaren bir ay zarfında, İstanbulda, Marpuçularda Eğribasmaz hanında, uç ve dört nomerolu yazhanede, komesyoncu Rafael Kohones ve mah-tumları emri havalesine yedi yuz utuz tuk lirası odemeğe borçluyum. Bu parayı kindilerinden nakten aldığım cehetle, takibati kanoniyeye hacet kalmaksizin odemeklan mukelefim ... » Yazdın mı?

Zavallı Gurabî efendi, titriyen ellerile, Yasefin taktir ettiği borc senedi metnini, yeni harflerle yetiştirmekte epey güçlük çekiyordu.. Nihayet, güç belâ bitirdi. Satırları eğri eğri, bir kargacık burgacık nümunesini yahudinin gözlerinin önüne koydu. Herif bunu kontrol ederken:

— Yahu! dedi.. Senedi istediğin gibi doldurdum ama, altı yüz liraya, bir ay için yüz otuz lira faiz de, amma insafsızlık!

— Yok! İç insafsızlık değil. Hisap edersen, kârlisin belem.

— Nasıl kârlı olurum? Ne diyorsun?

— Oyle ya! Ben sana lei vereceğim.. Bankada bir turk lirası 82 leidir. Benden alacaksın, bir liraya karşılık 110

lei. Demek, 28 lei fark var. On lira - dan 280, yuz lira - dan 2,800.. alti ke-ret 2800, eder 16.800. Bu 16.800 u, 82 ye taksim yap: ne oldu? 200 kusur. Sen ne faiz veriyorsun? 130 lira. 200 den 130 u çikar.. 70 lira avantan var be! Alahtan belani mi istiyorsun?

Bu ince hesaba, Gurabî efendinin aklı ermedi. Fakat gene de, rakamların cazibesine kapılmaktan hâlî kalmadı.

— Evet.. dedi. İhtimal ki senin yaptığın hesaba göre zararda değilim. Şu kadar ki, sen benden faiz almamak vâdında bulunmuşsun.

— Neden, belmem.. sen buyun laf ağnamiyorsun. Sana parayı veren ben değilim. Benimkişi ara yerde salt bir vasita olmak. O da senin yuzel hatirin için..

— Öyle olsun. Ne yapalım?

— Şimdiki, al şu pulu.. yapıştır.. yermi kuruş ta bezim cepten yitsin.

Yasefin, muşamba kaplı, kirli bir defterin içinden çıkarıp uzattığı damga pulunu Gurabî efendi aldı, dilile tükürkleyip senede yapıştırdı.

— Buyunki tarihi koy.. imzala..

YAZAN: Ercümen Ekrem Talu

Zavallı Gurabî Efendi, titriyen ellerile senedi yazdı.

Bu emri de ifa olundu.

— Altına adresini yaz.. Soy adını da koy. Tamam! Al şimdi parani, say! Ayde, yule yule, harca! Yalanuz, dikat et: İdare ilen kulan, betirme.

Yasef, öteki cebinden şişkin bir cüzdan çıkardı; Gurabî efendinin senedini dörde katlayıp, bunun içine yerleştirdi. Artık muradına ermiş, memnundu. Piyasadan 135 den topladığı leileri, 110 dan sürmüş, aradaki bu farktan temin eylediği hatırı sayılır kâra, açığtan 130 lira da faiz katmıştı. Gurabî efendinin sağlamlığına gelince ondan emindi. İhtiyar mümeyyiz, vaktile de borçlarını daima muntazam ödeyenlerdendi. Ve yasefe küçük bir deyni kalmış idi ise, o da kefalet yüzünden

di.

Yahudi, dürüst görünmek kaygusile, Torikle de hesablaşmak üzere uzaklaşacağı sırada içeriye Takvor girdi. Az uyumuş olmasına rağmen yüzü gülüyordu.

— Bonjour, Gurabizadem! Günün hayırlı. Eh, altık, karı koca, iki katlı, katmerli, safi şans kesildiniz. Pahtımız, görünoor ki, yedi veren gülü gibi açılmıştır. Alah verisin!

Sözlerle, ihtiyarı şaşırttı. O, zavallı, Takvoru, macerasını duymuş da, kendisile alay ediyor sandı. Başka zaman olsaydı, çatıcağı. Fakat henüz sersemliği gitmemiş, aklını başına topluyamamıştı. Perişan dımağında, hâlâ kuman salonunun hay ve huyü devam ediyor, bir taraftan da yahudi tefecinin demindenberi bir hokkabaz maharetile sayıp döktüğü rakamlar oynuyordu.

Takvorun bu lâkırdıları, kapıdan çıkmak üzere olan Yasefi, eşikte durdurdu..

Ermeni aynı güler yüzle devam etti: — Bayan efendimiz ruleti adeta maf etti. Hangi numroya fiş koyduysa, plen vurdu. Hasılı, sildi süpürdü. Ziyade sermayesi olsaydı, müstakil kasayı fa-

lit ettyireceğidi.

Gurabî efendi, hayretle sordu: — Nasıl? Bizim hatun kumar mı oynadı?

— He, Lakin rulet adı kumarlardan değildir. Aristokrat oyunudur.

— Hâlis Tokat oyunu da hangisi?.. Tavla mı oynadı yoksa?

— Yok! Tavlu ilen alâkası yoktur. Tokat, küşat, gülbahar laf da etme mişim.. Ruletten basedoorum.

— Pekâlâ! Kazandı mı?

Ermeni, eile: «çok!» işaret yapıp.

— Bir, iki yüz lira, falan mı?

— Çık!

— Üç yüz?

— Genem çık!

— Dört yüz?..

— Az daha çık!

— Beş yüz?..

— İşte, oralarda.. yazık ki yüksek oynamamıştır!

— Lâkin, nasıl olur, yahu? Karıda para yok, bizim..

— Necmi beyimiz vermiştir. O da benim ilen beraber kazınca gitmiştir; onda oturup ortalığı kasmış kaçırmıştır.

Yasefin içine korku girmişti. Şimdi bunu gelip de anlatmanın sırası mı idi? Sabah sabah, bu eşek herifin burada ne işi vardı? Ya, Gurabî efendi, çayıp da senedini geri isterseydi? Kapıdan, gerisin geri, odanın ortasına gelip, zoraki bir gülüşle:

— Yalân! dedi. Takvor efendi bizi maytaba alıyor. Nerde bu bulluk? Ruletin acamisi olan bir kari, böyle bir yecede em oryenir, em oynar, em da dünyanın parasını kazanır mı?

Takvorun canı sıkıldı:

— Neden yalan deeyim? Bir menfatım vardır sankim? Halep onda ise, metro bundadır. Torik beyimizi çağırayım da, kendisinden sival ediniz. Esasen, bayanla ortak idiyse, kazancı yarı beyarı almıştır..

(Açması var)

Abdülhamid devrinde bir aşk macerası : 30

Kırık madalya

Yazan: A. R.

Deli Paşonun soyguncuları

İmha senedi verilecek cephanenin kıymeti de iki yüz liradan fazladır... Bunlar, sana lâzım değil... Şu senedleri mühürlersen, değirmi hesab, yüz altın alacaksın.

— Âlâ.. çok âlâ..
— Dur., acele etme. Bir imha senedi daha var?..

— Ne imhası?..
— Talim esnasında on sekiz nefer atan düşmüş.. tüfekleri, tamir kabul etmeyecek derece harab olmuştur. Bunlar için de bir imha senedi tanzim edilecek.

— Çok âlâ.. fakat kırık silâhlar nerede?..

— Kırık silâh yok. 18 martın, sapa sağlam yandaki odada duruyor.

— E bu silâhlar ne olacak?..

— Ne olacak?.. Yirmi sandık cebhane ile, yukarı sevkolunacak.

— Yukarı, neresi?..

— Cezire, Cezran, Lice, Palu Per tek, Hozat, daha ne bileyim ben?..

Tüfeklerle cephanelerin gidecekleri yeri, Tatar ağa ile Osep Raci bilir.

— Hayret!..

— Hayret edecek ne var?.. Aşiretler silâh, cephane diye kırılıyorlar. Aşiret ağaları, hiç pazarlıksız tüfek başına beş lira, fişek başına gümüş iki kuruş veriyorlar.

Zeki bey, başını nahiye müdürüne çevirdi:

— Süleyman ağa.. Siz ne dersiniz, bu işe?..

Diye, sordu:

Bir tek söz bile söylemeden bu muhavereyi dinliyen nahiye müdürü, evvelâ bir baş hareketle, Emin ağanın sözlerini tasdik etti:

— Allah için söylerim. Ağanın sözleri, tamamile doğrudur.

Diye cevap verdi.

Zeki bey, gözlerini nahiye müdürünün gözlerine dikti. En küçük bir âr haya ve vicdan ızırabı hissetmeyen bu hükümet mümessiline karşı vicdanında kaynayan bir tiksinti hissetti.

Evvelâ bu adamın yüzüne tükürmek.. sonra da onu ayağının altına alarak çiğnemek istedi. Fakat bu hareketler, acaba yapılmak istenilen bu iğrenç, bu menfur, bu alçakça hırsızlığın ve yağmacılığın önüne geçebilecek mi idi?..

Osep Raci, garib bir tebessümle gözlerini Zeki beyin yüzüne dikmişti. Ve, renkten renge giren genç zabıtın bütün hissiyatını anlamış gibi İbrahim ağaya eğilerek:

— Ağa.. Ağa... Yüzbaşı bey, daha pişmemiş... Anlaşıyor ki bu gibi işler görüp geçirmemiş... İstersen biz içeriki odaya geçelim de, sen beyi pişir. Malûm ya.. sarı kızların yüzü sıcak olur.

Dedi.

Bu sözler, Zeki beyi büsbütün sersemletti.

Gözleri, Osep Racinin gözlerine kaydı. Bu iğrenç ve patlak gözlerde, sonuz bir cür'et ve küstahlık vardı.

Genç zabıt, hayatında bu kadar yalnızlık hissetmemişti. Kendisini; bomboş bir çölde, etrafı canavarlarla çevrilmiş, her türlü müdafaadan mahrum bir adama benzetti.

Ağır ağır başını sallıyarak:

— Dersim dağlarında, ikide birde önümüze paçavra sererek selâmet parası tophyan Deli Paşonun, hangi membadan kuvvet aldığını şimdi anlıyorum... Şu, nahiye müdürünün kafası kopmadıkça.. şu, Osep Racinin beyni parçalanmadıkça.. ve şu, Tatar ağanın kolları, kanadları kırılmadıkça.. Deli Paşo Dersimde rahat rahat yayıyacak.. kimbilir daha kimlerin önüne o kirli paçavrasını yayararak selâmet parası tophyacak.. ve kimbilir daha kimlere, o vahş dağlarda imha edilen zavallı Türk evlâdlarının kanlı menkıbelerini anlatacak.

Diye mırıldandı.

Şu anda, dimağı kasıp kavuran bir tek sual vardı.

Ve, artık bir tek söz bile söylemeye lüzum görmeden, yerinden fırlayarak kendisini sokağa attı.

★

Zeki bey bir yangından, bir hastalıktan, bir felâkatten kaçır gibi, sağına soluna bakmadan daireye geldi. Odasına girdi. Kılıcının kayışını boynundan çıkardı. Yatağının üstüne attı. Ellerinin tersini, kalçalarına dayadı. Adetâ hissiz ve şuursuz bir halde, gezinmeye başladı.

Şu anda, dimağımı kasıp kavuran bir tek sual vardı:

— Ne yapayım.. bilmem ki, ne yapayım?..

Ne yapacaktı?.. Ne yapabilemeye muvaffak olacaktı?.. Evvelâ kendi altında bir (sürgün) damgası vardı... Sürgün demek; (hain) demektir... Memleket haini.. din ve devlet haini.. padişah ve hükümet haini demektir.

Alnında, bu kara ve korkunç damga varken kimi kime şikâyet edebilecek.. sözünü kime dinletecekti?..

Gözüne, miralay Kâzım beyin mektubu ilişmişti. Elleri, mektuba doğru sürüklenmişti. Bu kâğıdları alarak bir daha göz gezdirmişti.

Bu ihtiyar ve tecrübeli miralay hislerini ve düşüncelerini şöylece tesbit etmişti:

[Her iki mektubdaki acı şikâyetlerini, çok ehemmiyetle mütalea ettim. Vaziyeti çok büyük bir vüzuah ile tasvir ve tahlil etmişsin.

Acıdım sana, Zeki bey... Keşki; bunları göremeyecek, bunlardan acı birer mana istihrac edemeyecek kadar basit bir insan olsaydın. Hiç olmazsa, derdi olmazdın. Bir vicdan azab ve ızırabı duymazdın.

Dersim dağlarında, günde birkaç kere önünüze kirli bir paçavra sererek sizden selâmet parası koparan Deli Paşo, hiç şübhesiz ki bugün senden çok sağlam bir mevkidedir. Çünkü, o kirli paçavra üzerine attığınız selâmet paralarının bir kısmını, kendi hâmis olan beyine ve ağasına vermiştir. O bey ve ağa da hiç şübhesiz ki hükümet nazara-

Haydarpaşa Lisesi Direktörlüğünden :

Okulumuzda leyli ve nehari talebe kaydına devam edilmektedir. Leyli talebin kaydını mektebin açılacağı 3 Birinciteşrin 1938 tarihine kadar devam edecektir. «6055»

DENİZBANK

İstanbul Şubesi Müdürlüğünden :

Fabrika ve havuzlarda inşa edilmekte olan bir romorkör için 1 Dizel motorü ve teferrüatı satın alınacaktır. Makine ve teferrüatına aid fennî şartnameyi ve istenilecek sair izahatı almak üzere Bankamız Materyel dairesine müracaat edilmelidir. Bu işe aid teklifler en geç 15/9/1938 tarihine kadar mezkûr daireye verilmiş bulunmalıdır.

HİKÂYE : Küçük kız

(Baştarafı 12 inci sayfada)

Sabah biraz geç kalktı, kahvaltıda babasını gördü. Adamın gene öyle yüzü çatkın, gözleri kederli idi, fakat Sâfiyi gördüğü zaman gizli bir alâka ile onu süzdü. Küçük kız da onu görmekten memnun olmuştu. Akşamdan daha iştihali idi, böylece ona, kendisine itaat ettiğini göstermek, onu memnun etmek istiyordu. Sofradan kalktıkları zaman adam ona beraber sokağa çıkacaklarını söyledi. Sâfi birdenbire sevinçle titredi. Kendini tutamıyarak:

«Çok memnun oldum, dedi. Hani öbürleri gibi değil mi? Biz de baba kız beraber çıkacağız.» Adam irkildi, kaşlarının arası bir an için açıldı, hayretle onu süzdü. Sonra başını çevirerek:

— Haydi hazırlan, dedi.

★

O gün mağazaları dolaştılar. Adam ona birçok şeyler aldı. Bunların arasında süslü elbiseler, şapkalar, oyuncaklar vardı. Sâfi hepsine elinden geldiği kadar teşekkür ediyor, ekseri yaptığı gibi gene annesini taklid ederek her sözün sonuna bir «efendim» ekliyordu ve bu efendimler kendisi de farkında olmadan çoğaldıkça çoğalıyordu. Nihayet adam kendisini tutamıyarak güldü. Fakat sonra birdenbire ciddileşerek:

— Biraz da efendimsiz konuşsan zannedirim ki iyi olacak, dedi.

Sâfi kıpkırmızı oldu. Kızmamış, utanmıştı. Bu sırada caddede yürüyordular. Biri küçük kız geriye doğru itti. Adam onu elinden tutmaya mecbur oldu. Sâfi onun iri sıcak avucunda elini kaybedince, ancak annesinin göğsünde iken duyduğu çok tatlı bir his içinde kaldı. Başını yukarı doğru kaldırarak:

— Evet, dedi. Hakınız var. Ben böyle efendim dediğim zaman annem de fazla ukalâ bir tavır aldığı söylerdi. Fakat yabancıların yanında efendimle konuşmak lâzımdır.

Tekrar kızardı. Adam başını ona doğru eğmiş, dikkatle gözlerinin içine bakıyordu. Sâfi kırığı potu düzeltmek için acele devam etti:

— Bununla beraber sizinle efendim diyerek konuşmak doğrusu çok manasız. Çünkü siz babamsınız, yabancı değilsiniz. Oh nihayet yüksek sesle «babam» diyebilmişim. Geniş bir nefes aldı. Adam da gülümsüyordu. Gülümsediği zaman o kadar güzel iyi bir yüzü vardı ki.. Sâfi bunu ve aklından bir türlü çıkaramadığı bir şeyi daha ona söylemeye karar vererek:

— Evet, dedi. Sizinle efendimsiz konuşabilirim, hattâ arzu ederseniz bir çocukların babalarına yaptıkları gibi sizi öper ve sen bile diyebilirim. Gülmeye çok

güzel oluyorsunuz doğrusu. Bunun farkında mısınız bilmem. Sonra size bazı şeyler daha sormak istiyorum. Tam vaktidir zannederim. Kaşlarınızı çattığımız zaman bunları söylemeye cesaret edemeyeceğim.

Adam onun elini sıkı sıkı tutarak:

— Söyle dedi.

Sâfi bir an tereddüd etti. Sonra kekeleyerek:

— Şey.. efendim, dedi. Affedersiniz gene efendim, dedim. Fakat.. şey.. şunu sormak istiyorum: Siz beni neden sevmiyorsunuz?

Birdenbire adam parmaklarını kırır gibi sıkıyordu. Küçük kızın canı acıdı. Canının acısından ziyade onu kızdığını düşünerek gözleri doldu, dudakları bu küldü, fakat adamın elini bırakıp kolunu omuzuna doladığını görünce hayretle ona baktı. Adamın yüzü sapsarı olmuştu. Gözleri yaş içinde idi.

Biraz sonra bir otomobile atıldılar. İki kişi de heyecan içinde idiler. Paketlerin arasında birbirlerine sokuldular, otomobil hareket edince küçük kız mavi gözleri yaş içinde, fakat dudakları tatlı bir tebessümle aralık adama bakarak:

— Annem bunu görmeli idi, dedi. O, beni sevmeniz için biraz zaman geçmesi lâzım geldiğini söylüyordu.

Adam düşünceli, dalgın: «Ben annemi böyle birdenbire sevmiştim» dedi ve onu daha sıkı kucaklayarak titrek bir sesle ilâve etti:

— Ama o beni sevmemişti. Bıraktı, gitti. Sonra da yaptığına pişman oldu. Bu sefer de ben çok derinden kırılmışım. İkinizi de hayatımdan silmeye karar verdim. Seni de onun gibi zannediyordum. Halbuki sen beni seviyorsun. Ben de seni seveceğim. Hem istediğinden fazla seveceğim. Büyük bir adam gibi akıllı olduğun için bunları sana söylüyorum.

Eğildi, onu öptü ve sustu. Sâfi kendini tutamıyarak tekrar: «Ah annem bunu görse idi» diye mırıldandı. Adam bir an düşündü, sonra küçük kıza doğru eğilip fısıldadı: «Memnun olur muydu dersin?» Sâfi birdenbire yüzü kıpkırmızı olarak yerinde doğrulmuştu. Haykırdı: «Ah, hem nasıl! Baba, babacığım.» Bakışları ile ona yalvarıyordu. Adam onun başını göğsüne çekti ve çok mühim fedakârlıklara karar vermiş bir tavırla şoförün omuzuna vurup hastanenin adresini söyledi.

YARINKİ NÜSHAMIZDA:

Altın diş

Çeviren: İsmet Hulûsi

Siyasal bilgiler okulu kabul şartları

Siyasal bilgiler okuluna lise mezunları müsabaka ile alınır. Kayıt ve müsabaka İstanbul yüksek öğretmen, Ankara'da siyasal bilgiler okullarında yapılır. Kayıt 25 ağustosta başlar, 25 eylülde biter ve yalnız pazartesi ve perşembe günleri mesaf saatlerinde yapılır. Müsabaka 26 eylülde başlar. Fazla malûmat almak isteyenler Ankara'da okul direktörlüğüne, İstanbul'da Yüksek öğretmen okuluna ve diğer yerlerde kültür ve lise direktörlüklerine müracaat etmelidirler.

«3493» «6069»

DAiMON FENERLER

Meraklılarına Müjde:

200 ilâ 600 metre ışık veren
1938 Modeli

DAiMON

Fenerleri gelmiştir.

iyi ışık almak için yalnız

DAiMON Pilleri

ile

DAiMON ampullarını

kullanınız ve her yerde DAiMON

markasına dikkat ediniz.

İstanbul Tramvay Şirketinden :

İstanbul Tramvay Şirketi, 1938-1939 mekteb senesi zarfında tramvay hatlarında tenzilâtli tarife ile seyahat etmek hakkını bahşeyleyen kartların kaydına 12 Eylül 1938 tarihinden itibaren başlanacağını mekteb ve üniversite talebelerine ilân eyler.

Alâkadarlar, pazar ve bayram günleri hariç olmak üzere her gün:

Saat 8,30 dan 12 ye ve 13,30 dan 17,30 a kadar.

Cumartesi günleri saat 8,30 dan 13 e kadar müsbit evraklarla beraber Galatada Söğüt sokağında (Tünel arkasında) Hareket kalemine müracaat edebilirler.

DİREKTÖRLÜK

Niğde tahrirat kaleminde başlayıp İstanbulda darağacı altında biten memuriyet hayatı: 88

Devlet kapısında elli yıl

Yazan: Eski Dahiliye Nazırı ve eski meb'us Ebubekir Hâzım

Bir gün mahkûmlardan biri: " Beyefendi, dedi. Bahçede çalıştırılan mahpuslar kaçmasın diye konulan iki jandarma beyhude yere duruyorlar. Siz mutasarrıf buldukdça içimizden hiç kimse kaçmaz! ,

Yukarıda saydığım binaların ortasındaki gübreli ve çamurlu sahanın bir an evvel bahçeye tahvilini arzu ediyordum. Mevkie uygun bir plân yapılmasını Selânik iltisak demiryolunun Dedeağaç komiserine, nafia mühendisine, hattâ Şark Demiryolları mühendisi Alman Mösyo Hafnere rica ettim.

Bunların yaptıkları plânların hepsi güzeldi, fakat mevkie uygun değildi.

Bu müstatil şeklindeki sahanı yapılacak bahçeye dört taraftaki karşılıklı kapılardan girerek dairelerden herhangi birine gideceklerin veya kapıların birinden girip diğer birinden çıkacakların en kısa bir yol ile mürur ve uburlarını temin etmek lâzımdı. Çünkü, aksi takdirde, halkın, yapılacak olan çiçek tarhlarını çignemekten menedilebilmeleri müşkül olurdu.

Ahalinin bakımsız bir halde bulunan bu arsa üzerine, gidegele, bıraktıkları ayak izleri dikkatimi çeldi.

Bu iz, gidilecek, gelececek bina ve kapılar için en kısa birer çığır olmakla beraber teşekkül eden mütenazır şekillerde de bir çirkinlik yoktu.

Gördüklerimi, derhal bir kâğıd üstüne kopye ettim.

Bu suretle, yollarının genişliği iki metre ile altı metre arasında tehâluf eden iyi bir bahçe plânı vücade geldi.

Plânı, gösterdiğim üç mühendis, kısa yol meselesi ve yollar arasında kalan parçaların tenazuru bakımından kendi plânlarına müreccah buldular ve işe başladık.

O sene baharında Edirne'de Meriç, Arda ve Tunca ırmakları feyezan etmişlerdi. Kışlara vesair su istilâsına uğrayan mahallelere ekmek ve erzak göndermek için bahriye nezaretinden iki altı düz kayık istenmişti. Nezaretten, yelkenli büyük bir kayık yahud küçük bir gemi yollanmışlardı. Bu sefinenin matlub işde kullanılması mümkün olmadığı gibi, İstanbul'a iade masrafı da fazla idi, Edirne'de satılmasına da imkân yoktu.

Ben, Dedeağaçta gelirken bu kayığın Dedeağaçta satılarak bedelinin hayırlı bir işde kullanılmasına idare meclisinden karar almıştım. İşte, bunu satarak bedelle bahçe işine başladık.

Ağaçların gerek intihab ve gerekse bakımına itina edildiği için iki sene içinde umulmaz bir derecede yetiştiler.

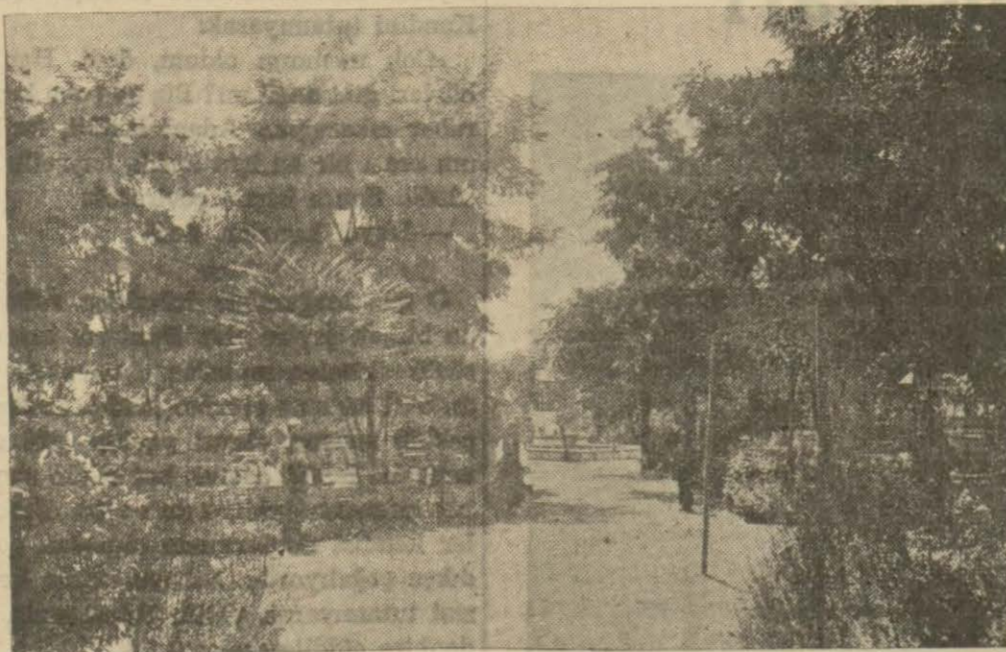
Bir aralık oraya gelmiş olan, Fransanın İstanbul sefaretini mayetine memur vapurunu süvarisi beni ziyaret etti. Meğer bahçenin evvelki vaziyetini, evvelce de Dedeağaçta geldiği için, biliyormuş. Bu kadar kısa bir zamanda hasıl olan tebeddül, dikkatine çarpmış... Alman mühendis Mösyo Hafner ile beraber, her üçümüz bahçeyi gezdik. Mösyo Hafner kısa yol meselesini anlattı. Süvari merak ederek caminin minaresine çıktı. Sonra plânın kimin tarafından yapıldığını sordu.

Mösyo Hafner beni işaret ederek: — İşte, diplomat bir mühendis olan mutasarrıf bey, dedi!

Fransız beni hararetle tebrik etti. Ona: — Böyle tebrik ve takdir edilmeğe hakkım yok, cevabını verdim. Çünkü plânı ben yapmadım. Onu, daima kısa yol arayan insanların izleri vücade getirmiş. Ben de bunları bir kâğıda naklettim, o kadar...

Bahçeyi evvelâ üç kuruş gündelik ile ve bilâhare de para tükendiği için memnuniyetle ve ücretsiz olarak mahpuslar yaptılar. Çünkü, aşağıda izah edeceğim vechile, bütün mahpuslar ile gerçekten dost olmuştu.

Hapishane binası hava ve ziyayı, tavana yakın bir irtifada olan pencere ve künklerden alıyordu. Ben bunları genişlettim, künkleri çıkartıp yerlerine pencere yaptım. Mahpusların, binada akar su bulunmamasından dolayı çektiikleri eziyet ve meşakkatin önüne geçmek için, akar su tesisatı ve bir de şadırvan vücade getirttim.

Dedeağaçın eski resimlerinden biri daha

Mahpusların okuyup yazma bilenlerini, bilmeyenlere öğretmeye memur etmiştim. Hattâ mühtac oldukları kitapların parasını da Rusya konsolosu dostum Mösyo Crispi vermişti. Fazla olarak mahpusların az sermaye ile bazı san'atlara intisablarını temin ve bu suretle az çok faydalanmalarına da imkân bulmuştu.

Esasen, bahçe işleri, mahpuslar için bir nevi eğlence teşkil ediyordu.

Bunlar meyhanında Ferecilik nahiyesi köylerinden birinin ahalisinden olup bir katil meselesinden dolayı mahkûm olan bir mahpus vardı. Küçük cüsseli ve Abbas adlı olan bu şahıs zeki bir adamdı. Onu işbaşı tayin etmiştim.

Abbas, bir gün: — Beyefendi, dedi, bahçede çalıştırılan mahpuslar kaçmasın diye konulan iki jandarma burada beyhude yere duruyorlar. Siz mutasarrıf buldukdça, içimizden hiç kimse kaçmaz!

O esnada bu nahiyede dahilindeki köylerden birinde, geceleyin, zengin bir adamın evini basıp mallarını çalmışlar, kendisini de yaralamışlardı. Her tarafta emniyet mükemmel olan bu küçük livada nadir olan bir vak'a teşkil eden şu hâdiseden canım sıkıldı. Birçok takib ve taharriye rağmen failleri de elde edilemedi.

Bu vak'ayı, bahçe işlerine nezaret ederken, Abbasa anlattım:

— Sen bu cinayeti kimlerin yapmış olduklarını tahmin edebilirsin, dedim. Abbas gülümsedi:

— Bizim nahiyede ne müdür müdürdür, ne de jandarma jandarmadır. Keçi daha evvel söyleseydiniz, emrederseniz bu gece gider, bir iki gün içinde hem hırsızları tutturur ve hem de çaldıkları malları buldururum...

Abbas, aklı başında bir adamdı. Mahkûmiyetini mucib olan katil cürmü tahrik ve tehevürle vukua gelmişti. Ceza müddeti de bitmek üzere idi. Onun için, bu vesile ile kaçması ihtimali hatırıma geldi. Esasen her ne sebeble olursa olsun, bir mahkûmun serbest bırakılması kanuna mugayir idi. Anı bir tereddüden sonra:

— Pekâlâ, dedim, bu gece git! Zeki mahkûm, herkesin sezemeyeceği bu pek kısa tereddüdü anlamıştı: — Emriniz vechile giderim. Fakat belki lâzım olur, Musa çavuşu da yanına katarsanız, dedi.

Musa, mutasarrıflık makamına memur çok kuvvetli bir jandarma idi. Abbasa:

— Musanın, bence gitmesine lüzum yok. Fakat mademki istiyorsun, öyle olsun, cevabını verdim.

Abbas ile Musa, üç gün sonra gasbolunan malları, beş altı katora yüklemiş oldukları halde, mücrimlerle beraber avdet ettiler.

Kanuna muhalif bulunan bu muamelemi yazmaktan maksadım, böyle hareket etmelerini idare memurlarımıza tavsiye etmek değildir. Vazifesini tamamilen ifa etmek isteyen bir idare memuru için, muvaffakiyet vasıtaları-

nın mahdud olmadığını anlatmak istiyorum.

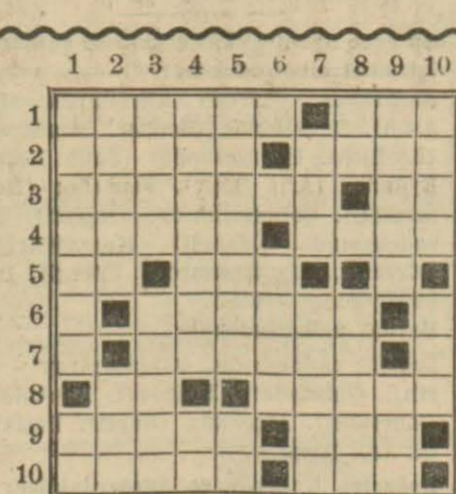
Manastır vilâyeti hatıralarında görüleceği vechile, orada bu küçük vak'adan çok büyük, çok mühim ve mes'uliyeti çok ağır teşebbüslerde bulundum ve muvaffak oldum.

— 52 —
NAKLİYAT İNHİSARI VE FAHİŞ TÂRİFE - SEFİRLERİN VE ŞARK DEMİRYOLLARI UMUM MÜDÜRÜNÜN ALDATILMALARI

Dedeağaçta varduktan birkaç gün sonra hükümet konağı önünde kadınlı, erkekli yüzlerce insan toplanarak beni görmek istediklerini söylediler. Derhal çıktım.

(Arkası var)

Günün Bulmacası

SOLDAN SAĞA:
1 — Sigara kutusu - Baştaki tüyler.
2 — Evkafın aldığı vergi - Bir ev halkı.
3 — Bedava olan - Genişlik.
4 — Sarık yaptıkları bir kumaş - Dikmiş dikmeğe yarıyan.
5 — Sonuna bir «H» getirilirse yol - Maviye benzer bir renk.
6 — Yavaş hareket ederek.
7 — Kiraat eden.
8 — Kamer - Hatırladık.
9 — Eritmek - Cemi edati.
10 — Yedikulenin bostanlarında iyi yetişir - Nesli.

YUKARDAN AŞAĞI:
1 — Alış veriş - İşaret.
2 — Taaccüb nidası - Üye.
3 — Peder - Boyamak masdarından muzari müfred üçüncü şahıs.
4 — Taharri edilmek - İşaret sıfatı.
5 — Kedinin yediğini iddia ettikleri ot - Yed.
6 — Yalan.
7 — Birdenbire - Ötü olmyan.
8 — Bir nota - Pek nâdir bulunan.
9 — Açıkca - Nesli.
10 — Ağzın altındaki - Sevda.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 N A N E Ş E K E R İ
2 İ S A B E T S E L
3 Y A L E K İ N İ K
4 E B İ L A S I
5 T İ M L A F N
6 Y E L A H
7 K E S Â T M E R A
8 E T E K T E M İ N
9 Z L İ E R D E K
10 A V Â N A K İ A

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

SPOR

Macar Kispest takımı İstanbulda gelmek istiyor

Macarların tanınmış klüplerinden Kispest futbol takımı İstanbulda dört maç yapmak üzere bir müracaatta bulunmuştur.

Macar takımı ilk maçı 17 Eylülde oynayabileceğini bildirmiştir.

Alâkadar klüplerin muhaberatı müs bet bir netice verirse Macar takımı şehrimize gelecektir.

Beyoğlu Halkevi spor komitesi istifa etti

Beyoğlu Halkevi binası başka bir müessesese tarafından satın alındığı için bu mevsim orada kış faaliyeti yapılamıyacaktır.

İstanbulda voleybol, basketbol, ve kapalı salon idmanlarını pek muntazam bir şekilde yapmakta olan Beyoğlu Halkevinin bu sene faaliyet sahâsından çekilmiş olması büyük bir kayıptır.

Beyoğlu Halkevindeki spor faaliyetini çok esaslı bir şekilde idare eden spor komitesi başkanı Galatasaraylı Şakir ile kızların bedii jimnastik ve eskrim ve âletli jimnastik hareketlerini büyük bir muvaffakiyetle başarmış olan muallim Bayan Mübcecel ve komite arkadaşları bu vaziyet dolayısıyla istifa etmişlerdir.

İngiltere birinci liginde 968 oyuncu lisans aldı

İngiltere profesyonel ligine dahil birinci küme klüplerinin adedi yirmi ikidir.

Yirmi iki klüp yeni mevsim lig maçları için futbol cemiyetinden (968) oyuncuya lisans almışlardır.

Atlıspor klübünün toplantısı

İstanbul Anadolu yakası Atlı Spor Klübünden: 15 Ağustos 938 pazartesi günü toplantıda ekseriyet hasıl olmadı. 10 Eylül 938 Cumartesi günü ikinci bir toplantı yapılacaktır. O gün saat 16 da klübün taşındığı Feneriyolu Bağdad caddesi Fuatpaşa sokak 8 sayılı yeni binasına sayın azaların teşrifleri rica olunur.

Poliste:

Kavun yüklü bir sandal battı

İnebolulu Osmanın idaresindeki 3289 numaralı sandal, halden yüklü olduğu kavunları Çubukluva götürürken havanın birdenbire bozulması neticesinde sandal kavunlarla beraber batmış, sandalca etraftan yetkililer tarafından kurtarılmıştır.

Bir yük arabası bir zahireciyi çignedi

Sürücü Ferhadın idaresindeki 2500 numaralı yük arabası Erenköy istasyon caddesinden geçerken aynı caddede zahirecilik yapan Hüseyine çarparak vücudünün muhtelif yerlerinden yaralanmasına sebebiyet vermiştir. Yaralı Nümune hastanesinde tedavi altına alınmış, suçlu yakalanmıştır.

Bir işçi makineye elini kapırdı

Eyüde Bahariye caddesinde İstik fabrikasında çalışan işçi Mehmed Yılmaz, çalıştığı makineye kazaen elini kapırdığı ve sağ elinin parmakları ezilmiştir. Mehmed Musevi hastanesinde tedavi altına alınmıştır.

Bir tramvay, araba çarpışması

Kadıköyde Mekteb sokağında oturan 15 yaşında Viktorya prika arabası ile duvar dibinden geçerken vatman İbrahimin idaresindeki tramvay arabası priçkaya çarpmıştır. Bu çarpışma neticesinde Viktorya aygından yaralanmıştır.

Bir büyüücü kadın yakalandı

Beykozda Panayır sokağında oturan Pandel kızı 19 yaşında Kalyöpl, zabıtaya müracaatla aynı evde oturan 50 yaşında Pragüvi tarafından büyü yapılmakta olduğunu iddia etmiş, suçlu yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Fena şekilde neticelenen bir şaka

Bebekte oturan balıkçı Aziz ile arkadaşı Hamdi, birbirleriyle şakalaşırken Hamdi eline geçirdiği bir tahta parçası ile Aziz'in karnesini üzerine vurmuş ve Aziz olduğu yere düşüp bayılmıştır. Hamdi bu nahoş şakasından dolayı yakalanmış, Aziz Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Akrabalarımı arıyorum

Aslen Kıbrısın Tuzla şehrindenim. Akrabalarımın eliyem Antalya'ya yerleştiklerini öğittim. Kendilerini Yusuf Abührel oğulları derler. Biz ise Ankarlılardan. Bulduklarını yerin veya adreslerini insanîyet namına bildirilmesini rica ederim.

Memdoh Hassan Tahsin
10 Charlotte Street
Tottenham Court
Rd. London W. 1

RADYO

Bugünkü program
İSTANBUL

7 Eylül 1938 Çarşamba

ÖĞLE NEŞRİYATI:
12.30: Plâkla Türk musikisi. 12.50: Hava. 13.05: Plâkla Türk musikisi. 13.30: Muhtelif plâk neşriyatı.

AKŞAM NEŞRİYATI:
18.30: Dans musikisi (Plâk). 19: Konferans: Eminönü Halkevi namına. Dr. Hilmi Ziya Ülken (Efsanelerde Türk tefekkürü). 19.30: Dans musikisi (Plâk). 19.55: Borsa haberleri. 20: Saat ayarı: Grenviç rasadhanesinden naklen. Falde Yıldız ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 20.40: Hava raporu. 20.43: Ömer Rıza Doğrul tarafından arabca söylev. 21: Şan: Bedriye Tüzün, Stüdyo orkestrası refakatle. 21.30: Nezihe Uyar ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 22.10: Darü'talim musikî heyeti: Fahri ve arkadaşları. 22.50: Ajans haberleri, ertesi günün programı. 23: Saat ayarı.

ANKARA

7 Eylül 1938 Çarşamba programı

ÖĞLE NEŞRİYATI:
14.30: Karşık plâk neşriyatı. 14.50: Plâkla Türk musikisi ve halk şarkıları. 15.15: Ajans haberleri.

AKŞAM NEŞRİYATI:
18.30: Plâkla dans musikisi, 19.15: Türk musikisi ve halk şarkıları (Mukadder ve arkadaşları), 20: Saat ayarı ve arabca neşriyat, 20.15: Türk musikisi ve halk şarkıları. (H. Rıza), 21: Şhih konuşma: (Doktor Vefik Vassaf), 21.15: Stüdyo salon orkestrası. 22: Ajans haberleri ve hava raporu. 22.15: Yarınki program.

Gümrüklerde:

Gümrüklerdeki sahipsiz eşyanın hayır müesseselerine tevziine başlandı

Gümrük başmüdürlüğü ambarlarda biriken ve satılmayan sahipsiz bir çok eşyayı hayır müesseselerine tevzi etmeye başlamıştır. Gümrükler idaresi son iki ay içinde Şehremini Halkevi, çocuk hastanesi, Fatih Halkevi, ilk okul çocuk çocuklara yardım birliği, Beyoğlu çocuk esirgeme kurumu, Cerrahpaşa, Gurbaba, Haseki, Beyoğlu, Haydarpaşa hastanelerine 20 bin lira kıymetinde muhtelif eşya dağıtmıştır. Bu eşyalar içerisinde ipeklî ve yünü kumaşlar, deri ve köseleler, radyo, karyola, battaniye, piring ve daha bir çok eşyalar vardır.

Gümrük işleri müdürü tekaüd edildi

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti gümrük işleri müdürü Bay Fazıl Akyol, kendi arzusu ile tekaüde sevk edilmiştir.

Dahiliye Vekâleti hayvan sergilerine yardımında bulunacak

Dahiliye Vekâleti gelecek sene, sergilerde derece alan hayvanların sahiblerine dağıtılmak üzere beş bin liralık yardımda bulunacaktır.

Bir ay zarfında gelen ve giden yolcular

Galata yolcu salonundan son bir ay içinde 2723 yolcu yabancı memleketlere gitmiş ve 2593 yolcu şehre gelmiştir.

Son Posta

Yevmi, Siyasî, Havadis ve Halk gazetesi
Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FİATLARI

	1 Sene Kr.	6 Ay Kr.	3 Ay Kr.	1 Ay Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mes'uliyet alınmaz.
Cevab için mektuplara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Telgraf : Son Posta
Telefon : 20203

Nafia Vekâletinden:

Sivas - Erzurum hattının 499 + 825 inci kilometresinde güzergâhın kat ettiği serçme dairesi üzerinde inşa olunacak iki defa elli metrelik demir köprüünün inşa ve montajı kapalı zarf usulü ile münakasaya konulmuştur.

1 - Münakasa 19/9/938 tarihine müsadif pazartesi günü saat onda Vekâlet demiryollar inşaat dairesindeki münakasa komisyonu odasında yapılacaktır.

2 - Bu köprüünün muhammen bedeli doksan bin iki yüz elli iki liradır.

3 - Muvakkat teminatı beş bin yedi yüz altmış iki lira altmış kuruştur.

4 - Mukavele projesi, eksiltme şartnamesi, Bayındırlık işleri genel şartnamesi, 15082 numaralı köprü şaması, Rayprofili, 388 numaralı imbisat tertibatı, 390 numaralı telgraf hattı, konsolu, 389 numaralı giriş resimlerinden ibaret bir takım münakasa evrakı dört yüz elli iki kuruş mukabilinde demiryollar inşaat dairesinden tedarik olunabilir.

5 - Bu münakasaya girmek isteyenlerin 2490 numaralı arttırma, eksiltme ve ihale kanunu mucibince ibrazına mecbur oldukları evrak ve vesikaları ve 938 senesi için muteber olmak üzere Vekâletimizden verilmiş müteahhitlik vesikalarını ve fiat teklifini havi kapalı ve mühürlü zarflarını eksiltme şartnamesi ile mezkûr kanunun tarifati dairesinde hazırlayarak 19/9/938 tarihinde saat do-kuza kadar demiryollar inşaat dairesindeki münakasa komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

6 - Bu münakasaya gireceklerden lâkal elli metrelik bir demir köprü imal ve montajını yapmış olmak şartı aranacaktır. «2766» «5048»

Türk Hava Kurumu BÜYÜK PİYANGOSU

Beşinci keşide 11/ Eylül/1938 dedir.

Büyük ikramiye: 50.000 Liradır...

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır...

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin eden bu piyangoya iştirak etmek suretile siz de taliinizi deneyiniz...

Istanbul Vakıflar Direktörlüğü İlanları

Semti ve mahallesi	Cadde veya sokağı	No. su	Cinsi	Muhammen aylığı	Lira K.
Çakmakçılarda	Büyük yeni han ikinci katta.	37	Oda	6	00
Çakmakçılarda	Büyük yeni han ikinci katta.	38	»	6	00
Çakmakçılarda	Büyük yeni han ikinci katta.	47	»	6	00

Yukarıda yazılı odalar 939 senesi Mayıs sonuna kadar kiraya verilmek üzere arttırmaları uzatılmıştır. İstekliler 9/Eylül/938 Cuma günü saat on beşe kadar Çenberlihta İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğünde Vakıf Akarlar Kalemine gelmeleri. (6167)

Kıymeti	Pey parası	Lira Kuruş	Lira Kuruş	Muhammen bedeli	İlk teminatı
450	00	33	75	Mercan Dayahatun mahallesi Çakmakçılar yokuşu Büyük Yenihan ikinci kat 38 No. lu odanın tamamı.	131,25
450	00	33	75	Mercan Dayahatun mahallesi Çakmakçılar yokuşu Büyük Yenihan ikinci katta 37 No. lu odanın tamamı.	4,19
550	00	41	25	Mercan Dayahatun mahallesi Çakmakçılar yokuşu Büyük Yenihan ikinci kat 31 No. lu oda tamamı.	1,26
275	00	20	63	Mercan Dayahatun mahallesi Çakmakçılar yokuşu Büyük Yenihan ikinci katta 20 No. lu oda tamamı.	
100	00	7	50	Çakmakçılar Dayahatun mahallesi Valde hanı birinci katında 34 No. lu ve üstünde odası olan kârgir matbahın tamamı.	
200	00	15	00	Çakmakçılar Dayahatun mahallesi Valde hanı avlusunda 38/39 No. lu kârgir odanın tamamı.	
150	00	11	25	Çakmakçılar Dayahatun mahallesi Valde hanı avlusunda 43 No. lu kârgir odanın tamamı.	

Yukarıda yazılı gayri menkuller 15 gün müddetle açık arttırmaya çıkarılmıştır. İhalesi 23/Eylül Cuma günü saat on dörtte icra edileceğinden isteklilerin Çenberlihta İstanbul Vakıflar Başmüdürlüğü Mahlûlât kalemine müracaatları. (6190)

Istanbul Belediyesi İlanları

	Mikdarı	Muhammen bedeli	İlk teminatı
Ecza	Kalem 161	1750	131,25
Diş alâtı	» 17	55,85	4,19
Cerrahi alât	» 5	16,80	1,26

Düşkünler evi için yukarıda mikdarile ilk teminat akçeleri gösterilen ecza ve alât ayrı ayrı açık eksiltme ile alınacaktır. Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 sayılı kanunda yazılı vesika ve hizalarında gösterilen mikdarda ilk teminat makbuz veya mektubule birlikte 9/9/938 Cuma günü saat 11 de Daimî Encümende bulunmalıdır. (5788)

Devlet Demiryolları ve limanları işletmesi Umum idaresi İlanları

Muhammen bedeli 55075 lira olan muhtelif ateş tuğlaları 24/10/938 Pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf usulü ile An karada idare binasında satın alınacaktır. Bu işe girmek isteyenlerin 4003,75 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14 e kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 275 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (6141)

SİHİRLİ KUTU

Yatılı BOĞAZIÇI LİSELERİ Yatısız

ESKİ FEYZİATİ

Arnavutköy Çifte Saraylar
Ana sınıfta ile ilk kısım en yeni ve modern tesisat ile Bebekte eski Fransız Senjozef mektebi binasında Orta ve Lise sınıfları Arnavutköyünde Tramvay caddesinde Çifte Saraylarda kız ve erkekler için ayrı dairelerde: Her gün saat 10 dan 17 ye kadar Yeni Talebe kaydı için Çifte Saraylarda mektep idaresine müracaat edilebilir. İsteyenlere tarifname gönderilir. Telefon: 36-210

PUDRALAR

Modasında

Büyük bir tebeddül

Mübalâğalı «Makiyaj» kalmadı.

CİLDE SÜRÜLECEK GAYET İNCE BİR PUDRA, TABİİ BİR GÜZELLİK VERİR.

Parisin şık ve kibar kadınları, yeni bir moda meydana atmışlardır. Onlar, bütün gün zarfında hiç parlaklık izi vermeksizin şeftali çiçeği bir ten temin eden yeni bir pudra keşfetmişlerdir.

Bu da; yeni ve hususî bir usul ile en ince bir pudrayı ipekli bir elekten üç defa geçirilmiş ve hakikaten krem köpüğü ile karıştırılmış pudradır. - Fransız kimyagerleri tarafından uzun araştırmalar neticesinde elde ettikleri bu en son usul - Tokalon müessesesi tarafından imtiyaza alınmıştır. Tokalon pudrası, parlak bir buruna ve yağlı manzaralı bir cilde nihayet verecek ve size nefis ve 8 saat zarfında «Mat» bir ten temin edecektir. «Finl Mat» Tokalon pudrasını kullandığınızda ne rüzgâr, ne yağmur ne de ter, cildinizin güzelliğini bozamaz. Sehhar güzelliğinizi arttıran bir tazelik ve bir cazibe verir. 8 cazib ve yeni rengi olan Tokalon pudrasını isteyiniz ve kullanınız.

Son Posta Matbaası
Negriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeg
SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL

İŞIK LİSESİ

Nişantaşında

Yatılı (Eski Fezziye) Yatısız

Memleketimizin en eski hususî lisesidir. Resmî liselere muadeleti tasdik edilmiştir. Ana; İlk, Orta ve Lise kısımları ile Fen ve Edebiyat kolları vardır. Lisan tedrisatına hususî ehemmiyet verilir. Yeni yapılan pavyonda mektep asri bir şekle ifrağ edilmiştir. Kız ve Erkek talebe için ayrı daireler vardır. Talebe kaydı için hergün ondan on altıya kadar müracaat edilebilir. Fazla malûmat için tarifname isteyiniz. Telefon: 44039

Kapalı zarf usulile eksiltme İlanı Kayseri C.H. P.İlyönkurul Başkanlığından:

- 1 - Eksiltmeye konulan iş: Kayseride yapılacak Halkevidir. Keşif bedeli 105243 liradır.
- 2 - Bu işe aid şartname ve evrakı saire şunlardır:
A - Eksiltme şartnamesi.
A: B - Eksiltme şartnamesine ek şartname.
B - Mukavele projesi.
C - Bayındırlık işleri genel şartnamesi.
D - Keşif cetveli, silsile fiat cetveli, metraj cetvelidir.
E - Proje vesair evrak.
İsteyenler bu şartnameleri ve evrakı Kayseri Parti Başkanlığında görebilirler.
- 3 - 19/8/938 tarihinden itibaren bir ay müddetle eksiltmeye konulan bu kurağın ihalesi 19/9/938 Pazartesi günü saat 11 de vilâyet parti merkezinde İlyönkurul tarafından yapılacaktır.
- 4 - Eksiltme kapalı zarf usulile yapılacaktır.
- 5 - Eksiltmeye iştirak edebilmek için şimdi 50.000 liralık iş yapmış olduğuna dair Bayındırlık Vekâletinden alınmış ehliyetname ile carî senenin ticaret odası vesikasını ibraz etmesi ve bir mühendis veya fen memuru bulundurulması şarttır.
- 6 - Muvakkat teminat mikdarı 6265 liradır.
- 7 - Teklif mektupları yukarıda yazılı gün ve saatten bir saat evveline kadar Parti Başkanlığı sekreterliğine makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet ihale saatından bir saat evvel gelmiş olmaları lâzımdır. Postada vuku bulacak gecikmeler kabul edilmez. «5804»

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlanları

Muhammen bedeli	Pey akçesi	Semti	Mahallesi	Sokağı	No. Cinsi
L. K.	L. K.				
141	49	10	61	Üsküdar Kepeçdede Toptaşı caddesi	188-1 Arsa

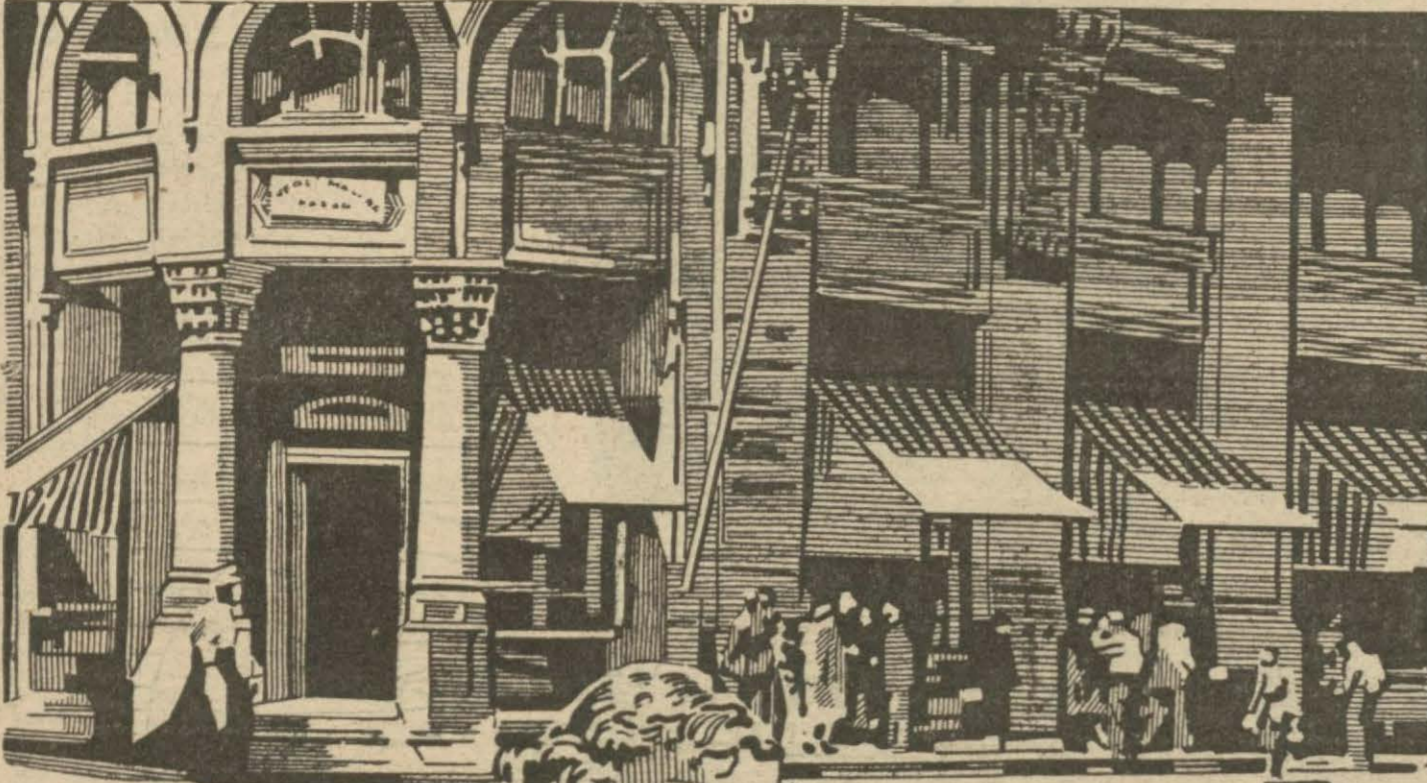
Yukarıda cinsi ve mevkiî gösterilen arsaların tamamı satılmak üzere 3/9/938 Cumartesi gününden itibaren ihalesi bir ay zarfında pazarlıkla icra edilecektir. İsteklilerin Kadıköy Vakıflar Müdürlüğüne gelmeleri. (6189)

Daimi UCUZLUK

SÜMER BANK YERLİ MALLAR PAZARLARI

Düşünme!
EVVELCE YETİŞMEYEN
PARAN ŞİMDİ YETİŞİR.

TARIK
UZMEN

ARADA BÜYÜK FARK VAR

Pertev çocuk pudrası; şimdiye kadar hiçbir benzeri tarafından taklid edilmemiştir. Bu pudranın, en büyük meziyeti bilhassa çocuk cildleri için hazırlanmış olması ve terkibinde tahriş edici hiçbir madde bulunmamasıdır.

PERTEV ÇOCUK PUDRASINI

Şişman vücutlu yaşlı kimseler de kullanmaktadırlar. Vücudun iltivalarında ve koltuk altlarının pişiklerine karşı bundan daha müessir bir pudra henüz keşfedilmemiştir.

Onu diğer adı (Talk Pudra) ları ile karıştırmayınız.

VIROZA

Fenni ve sıhhi bir surette imal edilen

VIROZA

Bilümmün yanıklar, tıraş yaraları v. s.

TEDAVİ EDER

VIROZA

Kışı Beklemeyiniz!

KÜRK MANTOLARINIZI

her yerden daha ucuz, daha itinalı ve aynı zamanda uzun vade ile veresiye şimdiden alabilirsiniz.

ARJANTE TILKI KÜRK TİCARETHANESİ

İstanbul, Mahmudpaşa caddesi No. 137 Tel: 22554

Mütemasip bir Endam

Ş. Roussel Koreeleri (Osine) ve K. Roussel vücutta cıkmak üzere tenesübü sağlar eder. Cevizli ile her gümüşten vücutta yumuşatır ve tesvili.

Fişeler: Kemarier 8 İradas.
Gözetler (Osine) auyante beraber
25 İradas İtibaren.

(Bateo yarı gınlaz)

J. Roussel
Paris

İSTANBUL, Beyoğlu
Yücel meydanı 12 No. 1b.
Mağazamız: ziyaret ediniz veya
15 No.lu tarifimizi isteyiniz.
Fişelerimizde büyük tenzilat.

İlan Tarifemiz

Tek sütun santiml

Birinci	sahife	400	kurak
İkinci	sahife	250	»
Üçüncü	sahife	200	»
Dördüncü	sahife	100	»
İç sahifeler		60	»
Son sahife		40	»

Muayyen bir müddet zarfında fazlaca miktarda ilan yaptıracağız ayrıca tenzilatlı tarifemizden istifade edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilanlar için ayrı bir tarife derpiş edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilanlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir:

İlançılık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra

RADYOLİN

kullanan mes'ud güzeller

RADYOLİN

Kullandıklarını söyledikten sonra, Radyolinle fırçalanmış dişler ebedi bir dişlerin niçin bu kadar beyaz ve güzel hayata, sıhate ve cazibeye malik olduğuna şaşmak hakikaten şaşılacak olur.

DAİMA RADYOLİN

KANZUK

KUVVET ŞURUBU

VİTALİN

Kansızlık, kemik hastalıkları, dimağ yorgunlukları ile vitaminsizlikten doğma bütün zayıflıkları geçirir.

VİTALİN

Her annenin bilmesi icab eden bir kuvvet şurubudur. Çocuklarınıza Vitalin kuvvet şurubu vermekle onları sağlam, gürbüz ve neş'eli yetiştirirsiniz.

VİTALİN

Mektep çağındaki gençlerle emzikli kadın veya ihtiyarların hayati kudret ve kuvvetlerini artırır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ

BEYOĞLU - İSTANBUL

Ve BAĞI sayesinde bir çocuk gibi korkusuzca koşar, atlar, ata ve bisiklete biner, Kürek çeker, Tenis oynar, dans eder, Güneş banyosunu alır velhasıl bütün spor hareketlerinize rahat ve neş'e ile devam edebilirsiniz.

FEMİL ve BAĞI Artık kadınlara ayın tizünlü günlerini tamamen unutturmuştur.

FEMİL ve BAĞI O kadar pratiktir ki; en ince elbiseler ve dar mayolar altında bile sezilmez, kullanan kadın mevcudiyetini kat'iyen anlayamaz.

FEMİL ve BAĞI Mikrob yuvası olan eski sul bez ve pamuk tamponların, Bayanların bütün hayatlarına mal olan rahim, tenasül ve sinir hastalıklarının önüne geçmiştir.

Beynelmül Kadınlar Cemiyeti Bayanlarının AYLIK TEMİZLİKLERİNDE yalnız FEMİL ve BAĞINI takdirle kabul etmiştir. FEMİL ve BAĞI'm her eczanede ve büyük ticarethanelerde daima Bayanlarımızın hizmetine hazır bulunur.

Saç bakımı, güzelliğin en birinci şartıdır.

PETROL NIZAM

Kepekleri ve saç dökülmesini tedavi eden tesiri mücerreb bir ilaçtır.